

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Terentius Comico Carmine

Terentius Afer, Publius

Argentina, 1503

VD16 T 361

[Phormio]

[urn:nbn:de:bsz:31-324200](#)

Quintus Actus

Est istuc filius. Hoc egit Teret9: ut huius officiis usque adeo prodigiū facaret Demeā: donec parē redderet Mitionē. Iste vilius. Quasi nihil minus: negatio enim est floreū ostendētis: aut quid tale cū clypsi: qua iuba dicitur quicqu: & non das hoc. **F**aciet. Ne quid negatū in fine fabule videat addidit Demeā faciet: et faciet

hoc potens. s. qu irris
dens dixit: quasi de pro
digo dicere videat: &
mire faciet: quia nec
credible erat status co
sensurū: qui negaue
rat: et proprieta nega
tio esse in fine non des
huit. **F** Quid istuc
Queret tam repente
mores mutauit tuos
Aiaduerū est qua
calliditate Teret9 que
rens sine fabule cōpre
te legitur pro ipsum De
meā nūtitur in vniuer
sos: qui in tota comes
dia tristis: ac seru*o* itis
& ruitbaut: & vocis
ratus est. **g** Quod
proluium. Proluuum
quod greci

i. prout
ptus animus ad largi
endū. **h** Subita ē
largitas. Repetina: ac
per hoc ipsa est ingra
ta: et immoderata: vt
euene quī ex nimis
pareis non largi. libe
rales: sed effusis: prodi
gīs reddūtur.

i. Vt id ostenderem:
Abūdat id. nā
est pro ve
k Quod te isti fact
item: & festium putat.
Multū detraxit Miti
oni dicendo te isti pu
rant: per quod signifi
catur errare adolescentes
& hunc non esse festi
um. Quod te isti festi
um & facile putant.
Bun*o* in postremo dignitas persone huius seruata est: vt ppe
tuo cōmutata videat: vt truculent. apud Plauti. Indulge
do aii dicēdo: indulgentia ad mei culpā scribi denū.

l Et laugiendo. Mito se vere additū est nomē verbis ex aio
ploratis. **m** Quia nō ista iusta prorsus oia omnino ob
sequor: pueribales sunt huius elocution fanda: nefanda: di
agna: indigna: viles: nolis: fas: in: fas. **n** Effundite remitti
te: facite. Effundite ad Eschinū prius. Remittite Cthessi
phonē. Facite ad oēs. **o** Facite quod vobis lubet. Pro
peredit ruris ad amaritudinē pristinā. hec
est figura: qua inuitos nos pmittere oñdim9: quod
volumus fieri. **p** Quę vos zet. Hic ostendit Teren. magis
Demeā simulasse mutatos mores: qui mutauisse. **q** Mu
tus videtis. Magis impense cupitis: consulitis parum
minus: magis parum. **r** Hac

reprehendere: & corriger: & obsecundare in loco. Tribu tra
redduntur: & vtracqu
illam in malā partem superiora: hec in bonā: quę inferiora sunt:
non tantum emi culpg est minus prouidere: qui impense: nec
tantum mali est impense cupere: quantum parum cōlute.

Iam reprehēdere bo
tum est: melius corri
gere: optimum secun
dare: nam qui repro
hendit non continuo
corrigit: qui corrigit nō
illico fecit: id est le
tissimum reddit: & nō
delicatum. Aliis feci
tate obsequiū dictum
putam: & ideo addi
cum est in loco: quā
nō semper faciendū:
sic ergo obsecundare:
vel in melius conve
tete: vt obseq*u* intelligi
mus. **s** Tibi pro primittim9. Noluit Te
ren: ab amoribus filiorum
prepetuo repulsum pa
tie. **t** Sino: habe
at: in istac h. fa. Hic qu
dem permisso elicit: sed
exceptione: in se conti
net: & cum quadam
stomacho: et velut mi
naci denunciatione p
fertur. **v** In istac non
non faciat. Hoc est: aut
ne aliam amet: aut ne
alteram compareat: ne
post ipsaz luxuriet cu
ra alterius.

x Recite. Bun*o* & M
tio nō discessit de pro
posito suo: qu vt pes
calle: alias ostendit et
fratrum ob nūmā aspe
nitatem: cum expecta
tione qudā laudis ver
ba eius istuc recte di
xit. q. d. nō vt cetera:
& simul reposuit ei: q
s. pro dixerat: qute isti ta
cile: & testum putat.



Acta Ludis Romanis. L. Postumio Albino. L. Cornelio
Merula aedilibus currulibus. Egere Ambivius Turpio. L. At
tilius Prænestinus. Modos fecit Flaccus Claudi*u* tibijs impa
ribus. Tota græca Apollodori epidicazomenos acta quater.
C. Fannio. M. qu Valerio consulibus.

Phormionis Argumentū fol. CXIII

Aelij Donati Grammatici. Clar. In Sex. P. Terentij Afri Phormionem Cōmentariū.



Ostīj Poeta vetus poetā nō potest: Hanc comedīā manifestū est: prius ab Apollodoro sub alio nomine: hoc est sub Ep̄dicazōmene grēce scriptam esse: q̄ latine a Terentio Phormionē. Quamobrē nulla dubitas: tio est hanc solā esse: cui nomen poeta mutauerit: & errare eos: qui in hanc Phormionē paraſitū putanta formula lī:is:quā int̄cēdit nominatū: cī grēca lingua Festus spartiō: & stramen naūtū sic dicatur: a cu ius rei: vel capacitate: vel vilitate eriam Ab Appollodoro paraſitus Phormionis nomine nuncupatur. Hēc igitur tota motio: est: quasi & in affectibus constituta pene majoribus: q̄ comicus fili⁹ posceret: nūlī q̄ ar te poetæ omnia moderata sunt. Primas in ea partes (vt ipse poeta profesus est) tenet Phormio . Secundas Geta, Tertias Demipho. Subinde ceteri: prout in procellū ostendit. Prologus Phormionis nimis con citatus est: adeo vt ipse semet veluti reprehendat ob hanc ipsam periuicā: & simul argumentū suę purgatōis inducat. Arg⁹ in ea cū & Protaſis: & Cataſtrophe magni moliminiſ: & negocii ſint: ita variis leporibus aspergunt: ut etiam rerum pūlū grauitatē Poeta lepidus comica ſeruitate tranquillet. Hēc acta eſt ludus Megalib⁹bus Lucio Cornelio M̄nula Aedili. Currili: & L. Posthumio Albino. agentibus Lucio Caſſio Atilio: & L. Ambiūo: modos faciente Elacco Claudi filio tib⁹ iſ ſeruantis: tota q̄ deverbis faciliſsimis: & geſtū deſiderantibus ſceniq̄: & ſuauiflumis ornata cāties fuit: edita q̄ eft quarto loco. M. Valerio: & Cn. Fannio Conf: Persona etiam in huius protasi nō vna eſt ſed due: quas rum altera extra argumentum poſita eſt: cui narratur fabula: altera in argumēto: que narrat fabulam. Argumentū quoq; non ſimpliſ negocii habet: nec vnuſ adoleſcentis: vt in Ecyra: ſed duorum: vt in ceteris fabulis. Scire em cōuenit vno die transfigi Phormionē non: vt in Heauton. duob. prologus correpte dicitur non producere nam officium prologi ante narrationem rei quidem ſemper eſt: veruſtamen & poſt principium fabule inducit: aut apud Plautum in milite glorioſo: & apud ceteros magne auctoritatis veteres poetas.



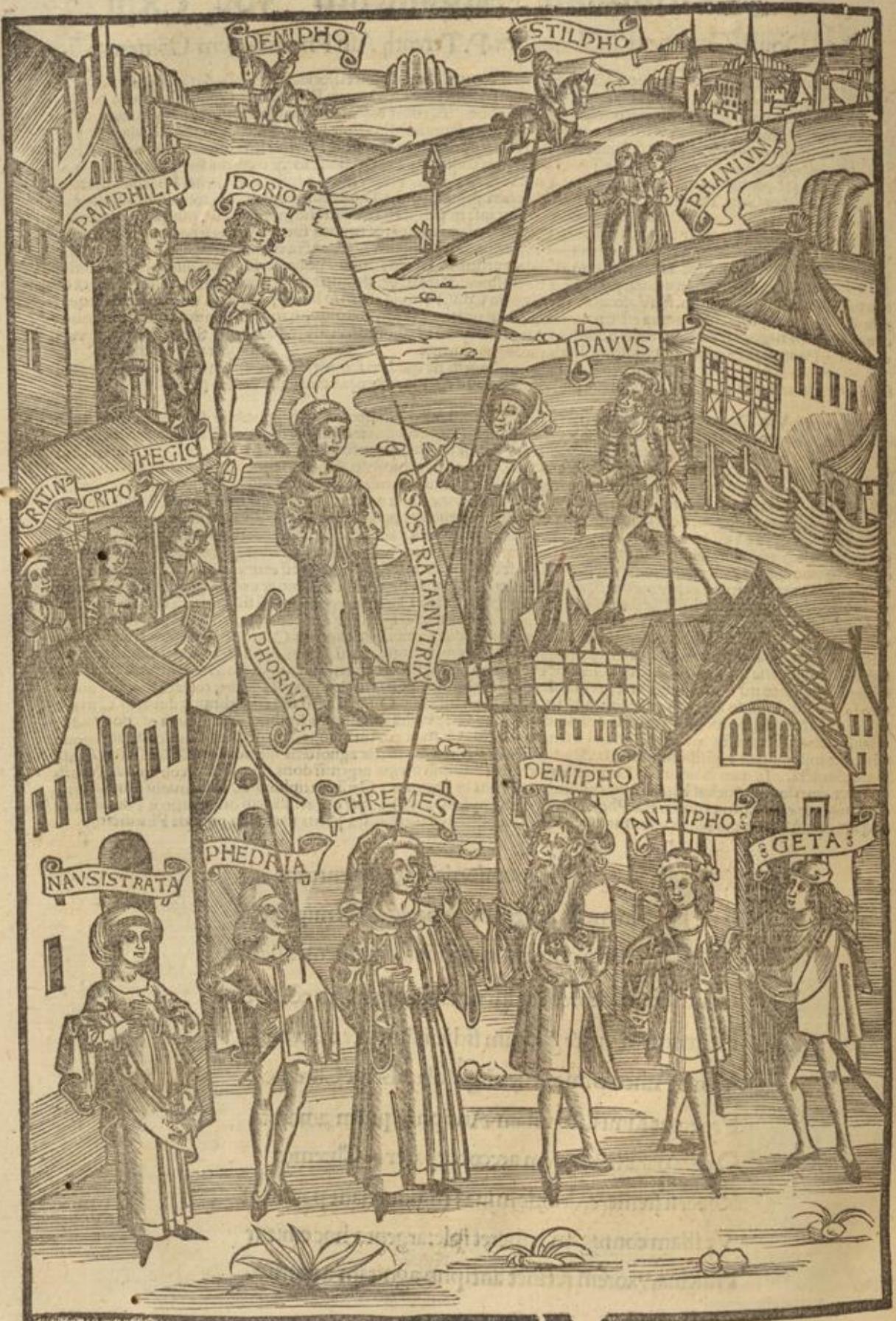
Vm Chremes Demiphonis frater adſcito ſibi ad fallaciā nomine q̄ Stilphonē ſed dici fecerat duas eodē tēpore habuſſe vxores Athenis diuitē: pauperē Lēni. Ex diuite ſubſtitute filiū q̄ diq̄ eſt Phaedria: ex paupe furtim filiū fuſcepit: atq; educauit filiā Phaniū noīe: cā q̄ confilio cū fratre habitu deſtinauit filio ſuo An phonī vxorem dare: quibus cōplacitū vno tempore profeſti Athenis ſenes: Demipho in Siciliā: Chremes Lemnū ad accerſendā filiam: que iā illinē cū matr nauigauerat: occaſionē dederūt amandi adoleſcentibus: nam ſtatim Phaedria Citharistriā ſub lenone coepit ardere. Antiphō illā filiā parrui Phaniū deſponſatam ſibi neſciens neſcientē mox vt Athenas venie: nec patrē repperit falſo dupliſi eius nomine matrem mortuā dū lamentatur adamauit: confilioq; & opera paraſiti ſecūdū leges Atheniensis quamq; ſibi co gnata eſſet tanq; tñ in iure vicitus: & v:lit coactus eā accepit vxorem per abſentiam patris: qui cū veniſſer: & vller eā expellere: primo conſuratur: poſt impunitā paraſiti: poſt cū ſuo fratre ſic decipitur: vt dū eam credit ab Antiphone poſ ſe diſſungi: eā paraſiti ipſe ducat vxorem: & dat ducturo .xxx. minas preſenſis doſis puelle nomie. quas Phormio accep tas Phaedrię dedit: ille lenoni ad Citharistriā redimēdā: qb⁹ geſt⁹ tādē Chremes agnoscit filiā ſuā cōiunctā eſſe fratris filio. Quare dū murato confilio. xxx. minas a Phormione per rixā conatur exigere. Per cundē prodiutus vxori ſue Nauſistrat⁹ & lance libidinis reuſ non aī vñm meruit a matre familiā q̄ & .xxx. minas: & amors Citharistriā veniam dediſſet filio. Primus actus eſt in colloqio Daui: & Gete: per quos diſcīt populus argumentū. Secūdus act⁹ contineſt aduentū ſenis turbulentum: & euſidem iurgiū aduersus Geta: & Phaedriam. Terti⁹ actui attribuiſt iugū ſenis: & Phormionis: tū cō ſulatio cū aduocatis: tū Antiphonis in ſcenam rediſtus colloquiūq; cū Geta: tū lenonis: & Phaedrię colluſatio: tū adhortatio Gete de inueniendo argento ad redimēdā Phaedrię Citharistriā. Quartū actū iſta cōcelebrant aduentus Chremeti eiudē cū fratre deliberato per errorem deſcienda Phanii. Gete verba de fallendi ſenibus: Antiphonis oratio apud ſe metiſum de amore tractans: Gete rufus cū ſenibus callida: & mox cū Antiphone de eadē cauſa ſimpler disputatio: ſe tū inter ſe colloquiū de expulſione mulieris: & ad extreμū verba Chremetis agnoscētis nutricē: ac p ea filiā ſuā cū Antiphoni cōiunctā. In quinto actū per Demiphonis errorē Phormio accipit argenti doſis nomine: & conuenit Nauſistrata: vt exire domū cōpellat Phanii. permiffamq; vt vxor habeatur per Getā Antiphoni: & Phormioni ſuiciatur: q̄ cū ita nuptia ſit expoſtit argento a Phormione. per rixam ſenū a quibus ille oppreſſus tem omnē aperit Nauſistrat⁹ ad quod primū trata: vt in tali re vxor mox lenitur in fine fabule & tutiſſimū a patris iracundia preſtare Phaedriam.

T



Phormionis Argumentum.

Chremetis frater aberat peregre Demipho:
Relicto athenis antiphōe filio, chremes hēbat
Clam lemni vxorem ac filiam: Athenis aliam cōiugem:
Etamantem vnicē gnatum fidicina, mater e Lemno
Venit Athenas, moritur virgo ſola: aberat Chremes:
Procurat funus, ibi viſam Antiphō quum amaret
Opera paraſiti vxorem accepit: pater et Chremes
Reuerſi fremere, deinde minas triginta dant paraſito:
Vt illam coniugem haberet ipſe: argento hoc emiſſur
Fidicina, vxorem retinet antiphō agnitam a patruo.



Ost⁹ poeta vetus poetam non potest. Hoc in istum ad destructionē personae aduersari sumit coniunctum cum insinuatione personae terentiae. a Postq̄ poeta vetus poetam nō potest. Nota postq; apud veteres: non præterito modo: sed etiam præsentis adiungit: vt postq; nos Amarijus habet Galata reliquie: Quancj sunt qui pro quoniā accipi velint: Postquam poetam vetus poetam non potest. Quiam diu est: non qui iam diu sicut: ergo ut vinum vetus non vetus. Enafus. Postq; poeta vetus poetam non potest. Iocunda repetitio: vt diua deam: Et notos pueri pueri in due. v. Postq; poeta vetus poetam non potest. primū per

primam ita: vt extrinsecus nouū audiri potest.

b Recrahare a studio. Sic loquitur quia si rem scenariz magis legere voluerit Lucretius q̄ Terentium.

c Transdere. Tradere veteres sonantur quod nos lenius dicimus tradere: vt translatum: nos tralatum eccl̄tario. Et transdere hominem. Comice: et venuste iſcritus hominem: veleutus ter hinc annus coleruatum. c. a t. d. dedit. h. v. d. e. demperat. d Maledictis detergere. Senus hic est ipse se ingredi aduersarius facetur vi etum: q̄a rebus exclusus aduersaria dela- psus est. Maledictis deterrere: de cū v. Qua rum q̄a forma plorat. rima Deiopetia.

e Qui ita dicitur: Impudentiam ostendit per frequentatiū verbum. f Quas an hac fecit fabulas. Et hic lento accusatore facit: qui preterita ingerat: & de quibus iam sit iudicatu in mel. g Tenui esse oratione: & scriptura leni. Imperitum inducit criminatorem: qui hoc obiciat: quod propriū debet esse comici stil. Reuera autem hoc deterior Menandro Terentius iudicabatur q̄ nimis sublimi oratione uteretur quod ipsum nunc purgat dicens in tragœdia altiora transire posse: quia nūq̄ in anū scripta a sole cente: ideo videtur lenes: tenui: q̄ in commedia pdigia facta sunt. In tragœdia cōcītam: & callide hic non solū errori Lusci obusat reprehēdētis: sed etiam impētus scripsisse ipsum ostendit Lucretius. h Scripti. Legitur: & fecit.

i Adolescentulum. Ut comicam personam ostenderet artificios: immingit adolescentū: quo magis persona a sublimitate disculsa. k Ceruam videre iugere: & sectari canes. Ambigutas per accusatū casum perluerans vsc̄ ad vitium de industria factū est: vt etiā ipsi applexitas ouia sit. l Et tam plorare. Orare ut subueniat sibi: Hec omnis periphtasis. Tragica est: & ideo in commedia viuose

inducitur. m Cū stetit olim noua. Bñ hoc positum est. potuit em̄ respōderetur: igitur stetit: & non exacta est a populo. Cū stetit olim noua. Recte olim. q. d. quād. adhuc se renuit non scriberet penuria meliorum est probata. deinde q̄ air noua: hoc significat omnia carmina nouitate ipsi commendari etiam si nullus momēti sunt. n Actoris opera stetisse: Una opera: & suffragiū sc̄nctorum cōparat: & ledit aduersariū. o Minus multo audacter. Nō dicitur. Minus multo audacter. Vt cū dīcimur Minis multo audacter. p Qui si dicat aut sic cogitet. Omne quod in mentevenit: aut cogitamus aut dicimus. v. Virg. Et mihi multi crudelē cauebant. a. f. & t. v. v. hic sensus: est: nunc si quis est qui hoc dicat aut censeat. Improb⁹ est Terentius qui omnes prologos de maledictis habeat: s̄ hoc responsum sibi aduces farum cogitile qui p uocauerit. Nam quid faceret Terentius cū de palma artis mulier certandū videat cē sibi q Lacefissee prior. Aut lacefissee abūdat. aut prior. r Nullum inuenire prologū. Prologū modo non homine: sed verba significat. s Nouus. Hic quod supra p̄r̄missivete riuppoedit nouum. t Nisi haberet cui malediceret. Mitte habere: quasi dubiū nō sit maledicendum eē. v Is sibi responsum hochabeat in medio. Hic rei pro qualitas te respondet aduersariū cogere: vt sic agat. x Is medio palmam omnibus esse positā. Senus hic est inuenire iugit: sed maluit: cū de palma certandū sit aduersario responderet Igēt. Verum oratorie manifesta soluere non curauit: hoc est inuenire

& hoc enī subiiciendū fuit omnibus: vt nouis & veteribus poetis. Palmā pro causa certaminis posuit: & ideo non esse mirandum si pugnant: quibus causa certaminis presto est.

y Qui arte tractat Vir. Nec quicquid vbiq; est. Ḡtis dardaniq. m. q. l. per orbē. &

Comœdias scribit. z Ille ad famē: hunc a studio. Hic maxime incipit soluere quod sibi super p̄p̄ se proposuit. Ille ad famē. hūca studio. Quid est em̄ inquit poetā: ut superare: nū ad famē reicare: nā poete probis suas vendebant fabulas: & hanc p̄cas alebātur. Ille ad famē hunc ait studio. Curilaceus respondebat certamē et inge. a A studio. Studiū rei vetutis: et tā bñ certalizyt: iusserat ludū: et pugnā pugnauit. Bñdīctis si cercas: et q. s. dixit. In medio oīy palmā ee positā. q. d. q̄cqd in certamē vencit ten̄o: vincēdos emulos eff. b Si certaret. puocasset. ab eo qd p̄cedit id qd sequit. Vir. Nec te certasse priorē poeniteat. c Au disser bñ. Bñ audire est bñ dici: laudari. d Quod ab illo

T 2



Prologus Phormionis.

Ost⁹ poeta vetus poetā nō pō retrahere Astudio: & transdere hominem in ocium: Maledict⁹ deterrere (ne scribat) parat. q̄ ita

Dicitat quas antehac fecit fabulas tenui esse
Oratione: & scriptura leni: quia nunquam scripsit
Insanum adolescentulum ceruam videre fugere:

Et lecari canes: & eā plorare: & orare: vt subueniat sibi.
Quod si intelligeret cū stetit olim noua actoris opera
Magis stetisse q̄ sua: minus multo audacter q̄ nūc

Lædit: læderet: & magis placeret quas fecisset fabulas.
Nūc si q̄s est q̄ h̄c dicat: aut sic cogitet: vēt⁹ poeta si nō

Lacefissee prior: nullum inuenire prologum potuisset
Nouus quem diceret: nisi haberet cui malediceret.

Is sibi responsum hochabeat: in medio omnib⁹ palmā
Esse positam. qui artē attraetat musicā: ille ad famē

Hunc a studio studiū trējceret: hic respondere voluit:
Nō lacefissee: benedictis si certasse: audisse bene quod

Ab ipso allatū est: sibi esse id relatū putet. de illo iā finē

Prologus

allatum est. Id est maledictum. Quod ab illo allatum est. Sibi id esse relatum puret. proverbiale est quod dedit recensit. & geminavit ut reliquias danaum. e Deillo iam finem faciam.

Dicendi: mihi.

f Peccandi cum ipse de se. Idem est. & de se proprio posuit est & pterea Amplius bolognia. Peccādi. Ma ledicendi: an peccādi: cum ipse de se finē nō prius inquit ego de illo finem faciā q̄ ipse de se: & prius est dicē di ego faciā q̄ ille pec candi finem.

g Non facit: Pro nō faciat: ut mirū nō ego met turpiter ego ho die dabo. h Nūc quid velim animū attēdite. Deest querātis: ut sit nunc velim queratis animū at tendite. i Aporro nouam emākōzous vñv. Nouam latīnas dicit Epidicazomenem: k Quam co mediā vocat. Hic ma nifeste errat Terentius: nam hęc fabula quā transiit Epidicazomenē dicta est: a puer la de qua iudiciū est: cum sit fabula Epidi

tazomene eiusdem Apollodorū: debuit ergo dicere Epidicazomenē gr̄ecū: latīni Phormionem. Nā Phormionem regi culū dicunt gr̄ecū a quo īsternit paulmētū: vnde Phormio cor�pta prima syllaba apud Apollodorū est: nō ergo Phormio a formula: ut quidam putant dictum est: et inde parasitus: vilissime conditionis nomē accepit. l Phormionem. Si a formula esset nomen comedī: primam pdū ceremus syllabam: si a Phormione corrīpere debemus.

m Quia partes primas quiaq̄. Primas nunc maximas:

adjactorem enī retrullit. Cicero. S: pe illū qui est secunda

rum: aut tertiarum partium. n Per quem res gerit ma

xime. Quia prime partes etiam aliud significant: non ergo

nunc primum actum dicit: sed summas partes: & bene mā xime: quia & per alioz. o Voluntas vestra si ad poetā accesserit: date operam. Si volitas accesserit: pro si fauertus: noue sic voluntatem pro fauore posuit. p Adeste sequo animo per silentium. Nunc propositio est. q Ne simili

vtamur fortuna: t: q̄vis sumus. Ne pos pulum laderet fortu nam malut accusa re. r Tum pertus tumultū noster. Apa parer Ecyrā an Phormionem actam esse: cui contingit id quod queritur populū subs accusans.

s Noster grec mor est loco: locus est dis tributio temporum: q̄ cuius in spectaculū venturo attribuuntur ab ædilibus: vnde loco motus dicitur: qui suas horas non obtiuerit inter p̄cedentes: & conseruatores ergo proprie & sic: & Cicerō loco ille mor est cū ex urbe pulsus.

t Quem auctoris virtus. Qui exclusus totiō animū nō ab fecerit: sed perseuerauerit agere: ideo virū est.

v Restituit locū. Bene repensuit locū: ut a mphibologā vī taret: ne quē tumultū dicere videretur. x Bonitasq̄ vestra adiutans: atq̄ e quanimitas: Bonitas in omnibus genera liter rebus est: e quanimitas in spectādo. An bonitas in p̄ bandis his: quē bona sunt: e quanimitas in ignoscendis vi tis: arg: delictis: et tantologia est. An bonitas cīcō omnes: e quanimitas circa Terentium. Bonitasq̄ vestra. Ut totum actori tribuens nihil populo p̄terculpam reliquise videatur honoris causa hoc addidit: quia secundum veteres adiutans dicere maluerit q̄ adiuuans.



Aamicus summus meus: & popularis. Quod in omnibus fere comedisi in quibus perplexa argumēta sunt fieri solet. Id in hac quoq; Terentius fecrat: ut p̄p̄t̄kt̄k̄ov p̄p̄t̄t̄ov. I. p̄sonam extra argumentū inducat: cui dī hoc ipsum: vel q̄ vti alia ex continua rerum: sit q̄s instrūctus ad cetera: a Amicus me⁹ summus. In hac sc̄ena: que docendi atq; instruendi spectatoris causa induc⁹ mire extrinsecus lepores faciet&c; peritunt & sales. Comici. Id c̄m ē artis poēticæ: cū narrātōe argumēti detur opa: iam tamen res agi & comedīa spectari videatur. Amicus summus me⁹. Insinuatio perfōr̄t̄ eius. qui idūcitur ad audiendum: & videſerū ostendit. Dauus: & nō ostendit culis seru⁹ sit. Amic⁹ summus me⁹. Causa cur in scenam procedat Dauus. Amic⁹ a voluntate. Populāris a fortuna. Populāris eiusdem conditio⁹ generifici. Salutis. Popularis sui sceleris: & popularis populo amatus sit: & populāris ciui⁹: popularis humiliſest: popularis vilis: populōq; facit ut si quis dicat fordi dū popularem ciui⁹. Amicus sum⁹ me⁹. Dauus extra duas familias inducitur: que in hac sumi fabula ali enus: ac per hoc ignarus: cui narrat Geta argumentū.

b H̄er ad me venit. Prop̄ cognitionē. c. te. i. farū non dubita. verunt antīqui: & heterētē dicere. & mani: vespe & vesperi: c Erat ei de ratiuncula. De est nam. sed mire subtractum est. Erat ei de ratiuncula opportuna diminutio in re seruili ratiuncula. & pauxillulum. Erat ei de ratiuncula Moraliter item intulit. Erat ei magis ei facetum: & comicum est: etiā synthetos ifserunt: si dicere nam erat ei. d Iam pridē apud me reliquū. De argume⁹to sumitur caufa colloquii: nam debuit inquit Geta & ille met exigit: ve numeret dñis ob nuptias factas. e Pauxillū. Quartus gradus diminutionis: paulū paululū: pauxillū pauxillulum. f Id vt conficerem. Eclypsis prima: & conficerem proprieatam sien pecunia dicebarur. Salutis. Que pecunia ab hispanense bellū metello facta erat. g Conficerem. Quia in promptu non erat. h Confidet. afferō. Bene quali reddendi mōra habere caufa fuerit. i Nam herilem filiū. Trophimon dicitur: atq; haud scio: an latini quoq; alium dicere potuerunt: nisi hoc malent. Nam herilem filium eius dixisse audio. Mire applicat argumento. k Et munus hoc corraditur. Mire heri quidem fuerunt nuptiae: sed adhuc munus corraditur: quia in nuptiis etiam septima dies instauratio voti habet. vt in funere nonus dies: quo encalca concluditur. l Et credo. Vxori scilicet munus hoc corradit. hoc pecunia. s. munus erit: et est figura exegesis. m Credo. Pro vere scio: & etiam vxori: an absolute: vt sit ei rei. n Corraditur apta in verbo

difficultas: vt in Adelphi: Minas decem corradit alieū de: et corrasi omnia. o Quam inique comparatum est. Miro idiotismo morem pro legē cōqueritur. p Comparatū. Constitutum ei legt: & his qui minus habent: & ditionibus dixit: ne dicere seru⁹ dominis. Vult enim latius patere q̄ dicit & generalē esse sententiā. Quam inique comparatum est his qui minus habent: Garrulos seruos: & sententiosos amat comedīa: tristes: & peccantes tragœdia. q Ut se per aliqd addat. Mire nō dent: sed addat: et nō aliqui sed semper. r Diuitiorib⁹. Pro minus pauperibus. s Quod ille. Docte ad singularem numerū transit a pluri. Quod ille. Redit ad Getam. t Vacati. Sic veteres multa vnciatim: cū expensa pecunia fore more veterum: non vt nūc numeraretur. Aillis libra erat: cuiuscq; p̄t̄ vnciatim: dū decima pars libella dicebatur. merito ergo nō p singulos sex ternos: necq; p singulos denarios: necq; p singulos aspes: sed id qd per hyperbolicos minimū fuit p singulas vncias vnciatim: dū xi: Et Cee. Quis Vultur si sua sponte venisset vnam libellam dedisset. Vnciatim vix potuit: & vnciatim: & cito confitari peculiaria: vt multa pauxilia: sed cito fuit maxima: merito ergo ad dictum est vix: sed qd si & vnciatim: & vix & tamen de lucro: de dimēlo suo iquit: qd si ex abundanti est iū um defraudans Genum: deinde non acquirit: sed comparat: et ad postrem miser:

iniquitas cōsuetudinis comploratione finiretur. v De dimēlo suo. Seru⁹ quaternos modios accipiebat frumenti in menfe: & id dimensum dicebat: & vtrū a menfe: an a metēdo incertū est. Suū defraudās Genū. Genitalia curare dī q̄ viuit laetus. x Id illa nuptia. f. vniuersum arripiet. Magna virtus pene in singulis syllabis. Contra illud: quod ait illi illa retulit vnciatim vix & de dimēlo suo vniuersū: cōtra quod ait munus corradit: arripiet: cōtra suū defraudās Genū: & cōparat miser. y Haud existimans quanto labore sit partum: haud existimās: vt intelligens: vel recogitans: ac reputans. Haud existimans: p estimās. z Quanto labore partū sit: Hoc sic pronunciandū est: quasi nūc vernerit in mente: ipsius passūrū Getā: quod semel tolerare grauissimū iudicauerit. Quāto labore: vt reliquias Trotā ex ardentē recipitas. Patēt proprie dī partū de eo quod labore quisiū est: quia nullus partus sine dolore est: ac labore.

a Porro Geta ferierit: ad paupertatē retulit ferierit. nam et plaga: & dānū: & res sanguis nostrū dī. b Ferierit alio munere. Significanter non fungit muneres: sed ferierit dī. Ferierit alio munere. Ex confuctudine ferierit: nā & plaga dānū: & sumptū sanguinē nostrū dicimus. c Vbi hera Peperit. Que suprallā dicta est. d Porro alio autē. Fe alio quod dicit pro multis pronunciandū est. e Vbi erit puer natalis. d. Cū adiunctione tēpōris cuiuslibet natalis dī

T 5

Primus

Actus

es dicit: cuius sibi natalis melius dicitur: ut natalis & nata
le astrum: sed Virgil. seruies psonae rusticae. Meus est natalis. Iol
la inquit: nec addidit dies. f Vbi iniiciabunt. Hoc vultuo
se pronunciadū. Vbi
iniiciabunt. Ut quidā
cibo & potu: ut qui-
dam facit: vbi ita le-
gunt apud Varro: nō
iniiciari pueros edulce
& poetue: & cubē di-
uis edendi & potandi: & cubandi. vbi primū a lacte & a cu-
nis transferunt: Quod Virgil. Nec deus hunc. m. d. n. d. c. c. t.
hoc adnotauit probus. sed Tercen. Apollodorus sequit: apud
quem legitur in insula Samotracia a certo tempore pueros
iniiciari more Atheniensium: quod ut in palliata probandū est

magis. Vbi iniiciabunt. Hoc inferendū est: non quasi hoc so-
lum sit: sed quasi defagitus sit enumerādo occasione dā
dōrum munctorum. g Omne hoc mater auferet. Hoc retu-

lit ad offertis irrisio-
nem: qui putat se pue-
ro dare. h Mater
auferet. An nutrit an
vera mater?

i Puer erit causa mit-
tundi. Proprie dixit

mistrū de munerib⁹. k Sed videoon Getam. locutum
oñdit Getam. Sed videoon getam. Apparet poēta nihil pu-
tasse amplius addendum ad insinuandā populo personā
Davi. & ideo iam induxit exēuntē Getam: ut sit causa cō-
mutandę orationis.



I quis me querit Russus. Mira sive poeta desidera-
ti. Geta ostendit Dauū: si quidē ipsum loquitur a q̄
reddi sibi debitu sperat: a Si quis me querit ruf-
fus. Apostolessis fecunda. nā appetit plura dicturum
fuisse. b Presto est: desine. Tertia persona de se lo-
quens vsum est: q̄a ta-
le nomē p̄culit.

c At ego obuiā co-
nabar tibi Dauū: Co-
nabar absolute: an e-
cypsiſeſt: vt deficit: re-
& est aduerbiū loci
obuiā. d Accipe
P̄gmenit p̄titionē di-
cedo accipe: & hoc cū
gestu offerentis dī: &
hoc eff̄ quod ait cōfe-
cti affero. e Lectū
est. Absolute: nā non
dicit: quid: aut verē de-
birū, an argētū lectū.
Lucid⁹. Lectū oēs. at
ticō hoc est. Lectū cō-
ue. n. Ordinē seruavit
prius cū q̄litas: dem-
de numerū pecunie
spectant soler. Lectū
est. Quippe tribus modis debitu pecuniarū soluit pensione
speciatione: numero: q̄ circa lectū est conueniet numer⁹ q̄a
tū debui positiū est. Lectū est. Lectū bonū: vel splendidū:
vt Arma: Seruitus: Lecta refert humeris: q̄uis quidā putat
lecta ab eo: quod est lego dicta. f Quātū debui. Pro de-
bituū tibi a me est. g Amo te. Et non neglexisse amat.
q̄ reddiderit pecunia: Agit grās q̄ diligenter: & quare: virū
q̄a dictū nō fecellit: q̄a lectū attulerit in numero cōgruen-

ti: & recte dixit: nā redditio debita hoc agit: ut iā grās aga-
mus. Amo te: & nō ne ha. gra. Hoc pro grās actione pon-
tur: & ostendit vere necessariū fuisse pecunia. h Nō ne
glexisse. In Andria. Et id gratū fuisse aduertit te habeo gra-
tiā: p̄sertim vt nunc sunt mores. Sic & illud dicit: Namq̄
hoc t̄pe obsequiū a-
micos: veritasodium
parit: quia cōsuetudis
nis ymago est vitupe-
rare prefentia.

i Ad hoc res redit Fi-
gurate: p̄ita loqueris.
Ad hoc res red. Dixit
& proprie redit: se res
dī: cū aliḡ p̄t ab ex-
pectatione contingit.

k Si quis qđ reddit:
ma. tē. Id est & si: nō
re magnā: tū magna
habēda ē grā. hocc̄
significat qđ reddit.
Si quis qđ reddit. In
hoc q̄ interrogative p-
nunciauerit pars belle
explicat cōceptā sens-
tenuā: l Habēda

est grā. Deest ei. m Si qđ. t. e. t. His admonemus of̄ ab
initio sc̄atō: Geta q̄si fatigatis & anxiū p̄nūciari accōmoda-
tis p̄sertim ad vultū verbis: nā & si q̄s me querit: & at ego
obuiā tibi conabar Dauū: & amo te: n̄ neglexisse habeo gra-
tiā in se q̄dam cōtractiōis animi occupatiōi signū habet:
Sed qđ. t. e. t. Sed particula trāstū significat ad metionē alte-
rius red. Sed qđ. t. e. t. Ego ne nescis q̄ in metu: defensus: ad
argumētu ab eo sermone q̄ extinsec̄ a poēta informat⁹ eft

Geta. Dauus. Setui.

I quis me queret ruffus. Da, presto est; desine.

Ge. Oh. at ego obuiam cōnabor tibi daue.

Da, accipe. hē lectū est; conueniet numer⁹ quātū debui.

Ge. Amo te: & non neglexisse habeo gratiam.

Da, p̄sertim vt nunc sunt mores: ad hoc res redit.

Si quis quid reddit: magna habenda est gratia.

Sed qđ tu es tristis. Ge. ego ne: nescis quo in metu:

sā manifeste appetet: n Echo neⁿescis. Aposiopesis co-
modie. o Nescis q̄ in metu: & quāto in pericolo: pñū
cītās & interrogāis eīs pōt. Nescis q̄ in me. Due p̄turbationū
bigis sunt: a malo vna: & cupidis altera. ergo a malo
bigis p̄statis rēporis pīculū esse dīcm: & futuri metum:
Nescis q̄ in m. Pronūciātū magis q̄ p̄statutū afferendū
dū est. Sic em̄ solem̄ de magnis reb̄ dicere. Nescis q̄ in z̄.
Vix alerū sustinet pōt eos q̄ vtragi posuit nūc metū & p̄t
culū. p Quid istuc est: Fac hīc ferre: & namandi nō erit
loc̄ necessarij agitur
ignar⁹ inducē Dau⁹.
q Mō vt. t. p. Vt. p
ne nō: qd si est: subau-
diēdū est: vide aut qd
tale. Mō vt ta. po. Ve
te argumētū est celas-
ti id qd An̄iphō coa-
ctus: sed volens duxit
vxorē. Mō vt ta. pos.
Mō p tātū modō: vt.
Mō supp̄ter adst.
r vbi illi iusticiās. Nūc
p insīcio posuit: vbi in
scientē mō stultū dīc:
altas ignar⁹. s Cu-
tus tu t. z. Sentētio-
se dīxit: q̄s in oīb̄ cre-
dendū sit: seruatur n̄
dē eīs eū q̄ i pecunia
seruauerit: et hoc tō in
terposuit: ne lōḡ cēt
dū p̄suaderet: vt dīcat
quāadmodū in aliis
fabulē. Cūl̄ tu sī. p
p Proprie lotū ē de
pecunia: & fidē dīce-
do: & credere. Nam fi-
des est eō qbus da.
Creditores dīcūt qui
dāt. t In pecunia.
A maiore ad minus.
v Perspēcētis. Non
inspēcētis: sed perspē-
xeris quod plus ē dī-
xit. x Vertere ei ver-
ba te. Verba cū pñū
ciationē dīcūt: oīt: inde
emulū dīstare: iter pe-
cunia: & verba.

y Vbi mihi luci est
te fa. A cōiectura: cui
& bñ: qa seru⁹ nihil
de honestate dīc. Vbi
qd significātī dīxit: q̄
si dīceret nihil. z Er-
go auscta. Ergo nūc
velut increpatī ē tar-
defaciētis: qa hic tīgīt
obloquēdo ipeduerat narratū ergo dīxit. Sic Virgi. Ergo
age catē pater ceruici i ponere n̄rē. a Hāc opā tibi dico.
Auscultandi: & audiēdī: plus est dīco: q̄ do. dr p̄petuo: daē
ad tēp̄. b Sents n̄rī Da. fra. Dīcēdo senis ondit: & ado-
lescētē se dīm habere: dīcēdo nostri ondit: & alienū fore: dī-
cedo fratre non vīmū ellī monsrauit: dīcēdo maiorē: etiam
majoris fecit indicū. sic argumenti partē maximā nōdūm
narrans ī in ipsa interrogatione trāfigit. Hec aut̄ oīa p̄tēr
populū sīc agunt: oīt uīle alīqd vidēatīc̄ lit op̄ pluribus
verbis. Senis n̄rī z̄. Mirū cōpēdū narratiōs: q̄s per inter-
rogationē fecit: ne ex alio reperēt. Sic vir. Fando aliquid sī
forte tuas peruenit ad aures. b. n. p. & i. f. t. Et in Eunuchō
Nostīn hāc: quā amat frater. c Quid n̄i: quid ei⁹ gnatū
Phēdriā. Sed addidit eius gnatū: vt magis docere. q̄ in ter-
rogare viderē. d Quid eius gnatū pñā. Deest nosti.
e Tanq̄ te. O varietas illud quidni, tanq̄ te. f Eue-

nit ambobus z̄. Non euenit iter: sed euenit vt iter est
g Simul. vno tpe. h Illi Lēnū vt iret. Recite tacē: cur
Chremes ierit. & dīcū cur Demiphōtrūs pro argumētō est.
Ad hospitē antiquū. Sic Vir. Veterēḡ anchisē agnouit amī-
cū: hoc aut̄ addit: vt est idonea cā nauigādī seni. i Senē
p epistolē. p. Epistles i cēdo onī dīt et nō semel scripsisse.
k Pellexit. Induxit. Sic Vir. Pellacis vlyssū. l Mō nō mō
tes. a Proverbiales hypbole facta p exceptionē: aut suplati-
onē: aut eq̄uā collationē. Eiusmodi est illud Demothēnis.

Mō nō. m a. Sal. Ma-
ria mōtēs. q. p. c. Mō
nō. m: p. More vte-
ga hospites hospitib⁹
multa donabāt.
m Cūtāta erat res.
Qui dītū casas ē dīno
ne tuo īgr̄ polliceba
tur hoc. Cu. t. r. e. Dē
est cū: vt sī cū pelle-
xit. Qui. t. r. e. &. f. l. Pī
est superflē q̄s ele-
n Desinas sic ē inge-
nū. Necessaria est as
fabulē p̄spōtōiv
auaritia Demiphōis: z
vt maiore pīculū illo
absente induxerent filiū
indotatā: nā mox dī-
cturus est. Ille ne ido-
tatā atq̄ ignobilē da-
rē illi. o Sic est in-
genū. Recite. non em̄
inquit fortū auar-
elī: sed natura. Sic est
ingenū omnium: an
dīi: sed magis dīi.
p Oh me regē esse
opor. Ondit ei pa-
pe: affectōes: q̄ se fo-
los vti diuitiā scire a-
sit: si eas habeat. Re-
gē me esse opo. Acute
me. q Abeantes
ambo hic tū. Hinc &
hic legi: & est ordo
hinc relinquit filiū.
r Relinquit. Id eff
n secū abducūt. Qua-
si magistrū. Bñ quasi
q nō cōplebit bīpm
nec vult et: s Filii:
Propter filios.
t Magistrū. Sic lati-
ni: quē greci pedago-
gū appellat. v Ge-
ta p. cō. du. Acq̄stae
bello lōge ab italia re-

giones prouincie dīctē sunt a porto: vel procul vīncēdo: ad
qs p̄tores: qa cū officio mitrebāt: officia quo q̄s puicē noian-
tur. O Geta. puincā. Splendide puincā dīxit. x Nemio-
ni re. z̄. Sic Virg. Nec dīu texere cuperū Aenea veniente. In
hoc Asper: sed mihi vidēt ad hoc addixisse meo: ne eset Am-
phibolō: cuī dīceret irato deo. Neur⁹ insta lagmonis. A deo
meo ppōtio me⁹ hō est. Memini relinq. z̄. Dīno dīcit: an ve-
ro deo: et bñ meo: ne eset amphibolō nec sic dīxit. Memini
relinqui: vt in Andria. Memini me vidēre: & memini mes-
si et parū Enni⁹. y Quid verbis op̄ē. Repete inferē: quid
op̄ē est verbis: & satis moraliter. z Seni fidelī. Fidē est
amic⁹: fidelē seru⁹. a Scapulas pdidisti. Plus ē pdidisti: q̄s
si dīceret dolui: et bñ retulit fidelē cī officiū sua
re alīqd. b Venere ī mētē. m. Venere ī mētē: nō ad recor-
dationē tñ dīr̄: sī ad reputatiōnē: & intelligētā. c Nāq̄ in-
scia ē aduersū. Hoc dīctū & supīor̄ glōngē p̄t: & alter⁹.

T A

Primus Actus

d Aduersum stimulum calcis: nō posui. o. Gum eclypsū
deest enim iactare stimulū pro domino adolescentē posuit.
e Calcis. Modo calcis: non partes plantae sed percussioē
pedū plagaſq; significat. Alter Virg. Calcemq; terit ī calce
Diores: f Scisti vti foro. Secundū nos negotiatoris: qui
ante locū cōmerci non prescribunt quantum vendant: q ad
uehunc: sed secundū annō fori: quā deprehenderunt con
ſiliū de vendēdātūtū non vendēdātū mercibus sumunt.
Scisti vti foro: Forū pro tribus intelligit: loco: tempore: et
perſona. Scisti inquit
his vti: & est vulgare
prouerbium: sensus au
tem hic est. scisti inq;
quod facere te oportet.
g Noster nihil
mali quicq; Quartū
parekon: vt in Hecy
ra. nam nemo quisq;
illorū. t. s. a. v. Noster
nihil mali quicq;

Phaedria non noster.
h Primo hic Phae
dia. Bene additū pri
mo: quia non perpe
tuo. i Continuo
quādām. Bene con
tinuo: quasi vix expe
ctauerit profectionē
patris. k Puellā
Ortharistriā. Iſtū no
minib⁹ hic agit: ve
causa amoris: & ex
estate: & ex arte puellæ
videretur: nam iō pu
ellam dicit: l Cœ
pit amar: perdit? Le
gitur & perdite: & a
mare perdite: reputa
puellāl & Citha
ristriā. m Ea ser
uebat lenoni: Et ho
neste: & cito dixit.
n Seruebat lenoni
impurissimo: & qua
re non fuisset libera: et
cūtus fuisset ancilla:
& qualis hominis fit
erit demōstrauit. Ma
gna preparatio ad re
rum difficultatē im
minētū puerula. Ci
tharistriā: aqua? leno:
amator perditus inno
pia. o Id curāt pa
tres. Expedite dixit
patres. si enim patres
cūtus cātum dixisset re
stabat: vt ei p patru
filiū succurref: ideo
dixit ambos non ha
buerūtū oculos pa
ſtere: hoc enim solum
erat quo leno non venderet. p Sectari in ludum duce
re: & reducere. Bene cauillatus est: vt ioculariter in adolescē
rem: cui eras ad sectandos philosophos apra erat: hinc etiā
philosophorum ſecta: ſed ſectari proprie eft: vt Taurus bu
culam: vt aries ouē. Virgi. Trahit ſua quemq; voluptas.
q Reducere Syllepsis a ludo enim ſubauditur. r Nos
ociosi opera dabam⁹. Dum typo dixit nos: velut magistrū
excusas obſequenter ei cui custos ſit dat⁹: & ideo addidit
ociosi. Nos ociosi relatio: ad illud quod mox ociosi nō erūt.
Nos ociosi. o. d. Aut ad pudorem ſumitur hoc pronomen
in ſingulārī numero: aut ad dignitatē. Sed nō potest nos:

& propterea typos eft dixisse nos. Nos ociosi operam da
mus. Apollodorus.

s Ope

ram dabamus Phaedrię. Illi amice nos illi. In q; hec diſcebat
ludo: figurare. t In quo haec diſcebat ludo. Eſt additū
ei loco ex aduerso ei loco legitur: et illico: & adnotat ex abū
danti additū: vt apud veteres multa ſunt. v Ex ad
uerso ei loco. Parekon quartum. x Tonstrina erat que
dam. Aptā ſedes ociōſis. Tonstrina erat quēdam. Parekon
tertium quēdam. y Hic ſolebamus ſere plēnūq; Parekon
tertii. z Fere ple
runq; dū inde ire do
mum. Ad ſe ſolit.

a Iret domum. Pro
redit: vel certe ire.
Parekon figura.

b Dum ſedemus:
Propri ſedem⁹: & in
tōstrina.

c Illi interuenit. Illi
p ibi: vt . Illi mea tri
ſta facta: & nota illi
pro illi.

d Interuenit adole
ſcens quidam lachry
mans. Apollodorus ſo
rem ipſum nūcū
facit: qui dicat ſenup
puelle comam obdu
cta: abſtulſe: quod
ſcio mūtallē Terent
um: ne extermis mori
bus expēctatorem ro
manum offendet.

e Nos mirat̄. Re
te: mi: enim in ad
leſcētibus lachryme:
vt Contra tristisq; fe
nectus. Nos mirat̄.
Vt ſolam: nam perſi
dus ille te colere. Ro
gamus quid ſit: q; la
chrymet. nō quid ſit
ipſe: vt ſtūl putant.

f Nūcī que(ingr)
ac modo. Mire oſten
dit ſemper ſibi hoc vi
ſum: q; dicit: ſed nun
quam aque,
g Paupertas mihi
on⁹ viſum eſt. Statim
fit mentio paupert
atis: vt ſit cauſa fallat
cīg Phormionis.

h Modo quādām
vidi virginem. Bene
quādām: ne ob fam
ilitatē laudare vi
deretur. i Huic vi
cītē. Aduerbiū i hoc
loco eft cuius ad locū
huic vicinā: & statim
proximitas inſinuat̄: vt
ſit ſpes: & cā vidēdi.

k Miserā. Ab effectu: & ſubdiſtinguendū eft. vt ad virgi
nē teſerā. l Lamētari mor. A pbrate: q; pbrat⁹ attribuit⁹:
& lamētari mortuā: ambiguitas. Sed ſenu manifesta.

m Ea ſita. e. ſita appoſita. Salu. cū adiectiōne poſita eiū cū
p̄dixero poſitū inſulg: & hoc ei reciprocū eft. Ea ſita. e. ex. a.
Expoſitio paupertatis: & q; facile virgo viſeri poſit. n Ne
q; no. n. v. Auxelis ſit: q; res minūtē creict ſuia: Salu. Nō
repugnātib⁹ mō: ſed ne deditis qdē. a. b. e. m. Necq; no. n. z. c.
Hęc pſtruūt: vt ſit ſpes pouēdē ſygis: Necq; no. z. c. Hęc pſcī
pno paupertat̄ adiuuat argumētū: vt viſere audeat et adole
ſcēt̄ virginē: & amet antiphō. o Necq; vi. Anaphora.

p. Qui adiuvaret funus. Ipsum officium sumus dixit. q. Misserum est. Hoc est misserum sum eius; & hic videtur ostendere quoniam lachrymaverit. r. Virgo ipsa facie egregia. A forma indignatio. Virgo ipsa. Bene ipsa quia que supra dicitur non ad ipsam: sed ad eum etiam pertinet. s. Quid verbis opus est? Sic dicit Terentius: ubi ad effectum proponatur. t. Commorat omnes nos. Figura Syncope pro comoedie uerat: & bene omnes: quia res ad Antiphonem tam spectat. Ibi continuo ait Antiphon: hic reddit nomen adolescentis: & est.

v. Vultis ne ea
mus visere: ut popu-
lare poenates venimus.
Vultis ne eamus: ipse
hortari iducit: qui as-
matur est.

x. Alius censeo ea-
mus. Phaedria vel gli-
ber: alius censeo eam
duc nos fodes imus:
ve. Hec omnia diuer-
si dicunt: & appeti-
tote esse homines. quot
permisimus & rursum
ad demonstratio-
ne dramaticae: modo
quandam vidi virginem:
vide sic agi: ut non tam
morte mulieris: quam so-
litudine pulchra vir-
ginis moueat affectum.
dimul & ea describi-
que matronae futurae
magis conuenient: quam
quae temere amanda
sit. Nam hic obiectio
foemina ad comicum exis-
tum spectat: quando
quidem plus ex eius
morte securitas quam
molestia sentiat argumen-
tum: x. Imus
venimus: videmus: vir-
go pulchra. oīvūd
iū kātāvροχλού Yī
av virgin p̄lchra uito
t̄t̄ kātāvροχλού.
Duo ingentia & vir-
go & pulchra. Imus:
venimus. v.v.p. A syn-
thesis primū p

y. Virgo pulchra. Be-
ne non dixit videmus virginem pulchram: sed

Virgo pulchra. Illud enim frigidius: h. co-
citat: & hic magis dices. Dices per crederes: ut audas dici
to sibi Piaue? z. Nihil aderat. Proprie aderat. Adde enim
id quod adiuvat: a. Capillus passus. Singularē numerus
pro plurali posuit. Sic & alibi. Capillus pexus prolixus cir-
cum caput relectus negligenter. Pallus: temere dispersus: ut pes
magna. m.a. greca oratione profluxit hec dicit o. Capillus.
nudus: quasi extra ipsum. Est enim quod dicitur nudus pes: &
capillus passus est: tale est apud Virg. illū autem quis aries sic
candidus ipse. Nigra subeundo tantu cui lingua palato reu-
te: scilicet de arbore. Tum fortes lateramos: & brachia ten-
dens. Huc illuc media ipsa ingentē sustinet ymbra: & ipse ar-
diens. Capillus pallus: nudus pes: Facetus: quod si pluraliter
dixisset. Virg. Quibus sacer erit in prelata fuerit ferre manū.
b. Nudus pes. Et vestitus turpis: ad pauperem. c. Ipsa
horrida & lachrymæ. Ad luctum pertinent. d. Lachryma
vestitum turpis Asyntheton tertium. Ut nimirum boni: plus est vis
boni: quam bonū. e. Ut nimirum ipsa inesset forma. h.f.
Veteres ignem & ealorem quādam quasi feruorem dixerūt
formā: & iō fornaces: forcipes: formā: & formosos: ex quib⁹
ignis amoris exoritur. Laudandus est ergo Terentius proprie-

tate scruta: qui cum formam preulisset subiecit extingueret.
Ergo & Virgilis sic ait. At mihi sece offert ultra meus ignis
Amyn. f. In ipsa inesset forma: hanc formā extingueret.
Figura πλοκή. Aliud enim supra. aliud infra formā repetita
est significat. In ipsa inesset forma. Geminavit prepositionē:
ut alibi in amore hęc omnia insunt vitta. g. Extinguerent.
Bene extinguerent. Quia ab igne et calore forma dicta
est. h. Ille qui illam amabat. Enī illā: quia iam supra in
sinuauit psonā Citharistrū. Ille qui illā amabat. Rō cur amas

uerit p̄gine. Fidimur
sufficiens Citharistrā: ergo
indifferenter. i. Tunc
modo satis inquit. Se-
sus est laudauit tātū-
modo non etiā captus
est in amorem. sat: it
qui scita: magna laus
formam amanti alia
placuisse. k. Nos
ster vero. Apologetis
iii. que succurrat quo
ens verba rebus mis-
nora sunt. Satis inq
scita: scita bella: ut in
Andria. Scitus puer ē
natus e Pamphilo.

l. Amare coepit. Ille
inquit laudauit tātū
hic amare coepit: &
bene coepit non amar-
uit: ut ostendat vim a
moris non patet: &
rē q̄ semel suicidū pos-
sit. m. Scit: Apo-
logetis: qua in narrati-
onis in compēdē
um Terentii vti solerz
Scit quā: amare coe-
pit subauditur.

n. Quo euadat vi-
de. Euadat pueriat
nā euadere est per ob-
stantiā euenire.

o. Postridie ad ante-
recta pergit. Hoc pre-
stiens anticula intus
lie: de qua nullam su-
pra mentionē fecerat.
& bene memor: et vie-
ginis & honestae non
ipsam adiri facit: sed
anti neq̄ ab ipsa peric-

fructum voluptatis ex cutis persona maior deforatio na-
scetatur: sed a nutrice potius per quam suaderi puellæ pos-
se creditur quicq̄ liber. Postridie ad anum. r. Emphaticos
ad anū stat: ut qui posthabuerit omnia alia. q. Recta.
Quia nō per nuncū. q. Ut sibi eius faciat copia. Vide ve-
nial de virginē sp̄ ret. q̄a omnia ab anticula petat. r. Illa
enim se negat. Copia facturā subaudit. s. Neq̄ emī a
a. fa. Q̄ ad pteret. t. Illā. Illā cū emphasi dixit. q. d. quā
sic contemnit. v. Cuīam bonam est. Cuīam quod ad illū
pertinet: bonam: quod ad ipsam pertinet. x. Bonam:
non vīlem: quia boni non viles sunt: unde superlatiuus grā-
dus optimates facit: q̄a bonus melior optimus dī. y. Bo-
nis p̄gnatā. Q̄ p̄a majorib⁹ ei⁹. z. Si vxore velit. Recte: sub-
tūxit si vxore velit: postūm in virginē ea p̄tulit q̄ solēt ornare
nuptias. a. Legē id. l. f. Incerta distictio ē: ut vxore velit
lege: an lege id licere facere. b. Sin. a. n. Et pudicē an⁹ et tū
ill̄: cibrofē licere facere dixit: q̄ ille ibidēt⁹ p̄tū: ut sibi eius
faciat copia. Sin. a. n. Syilepis facta ex eo q̄d sequit facit.
c. Noster. q. a. n. Proposita deliberațio eius tū altera p̄sua
certam dicitur: nō est p̄ x absentiam partis.
d. Q̄nd ageret nesciret. Pro nesciebat: sed recte: sic ait: quia
subiuncturus est cupiebat: & metuebat. Metuebat proprio

Primus Actus

Miculum enim eos, qui nos amant: si memus etiam inimicos.
e. Illi ducere cupiebat: & metuebat. Vide ambiguitatem
qua sequentia non coguntur. f. Num si redisset ei pater ve-
niā daret? Bene interrogat Dauus. Hoc enim sperari ne posse
non opus erat fraudibus Phormionis: Num si redisset ei p.
v. Si pro cū redillit t. Vir. Præterea si nona dicitur. a. a. e.

g. Ille ne indotata virginem. Emphaticos ille de quo dixerat.
D. sinas. Sic est ingenium: & si ppter spem luci naufragauerat
senex insinuandum igitur fuit: hoc enim erit omne pectorum fabula. Ex

ordine Terentius pri-

insinuauit personam
senis: ut grauiora fies-
tent: que dirimebant
nuptias. Ille ne indot-
atam virginem atque
ignobilis. Duo dixit:
& indotata: & igno-
bilis: h. Ile: hec enim duo prin-
cipaliter pertinetur: q.
uis sint quattuor que
in his sponsis queritur:
forma: probitas:
dos: nobilitas: & ma-
nifestū est cur de for-
ma: & probitate nihil
dicat: q̄ppe cū defup-
magnopere ea lauda-
uerit in pueris.

h. Virginē. Simplici-
ter accipimus virginē.
An subaudiamus: q.
uis: ut sit: q̄uis virgi-
nem.

i. Daret illi. Beno af-
fectu dixit: daret illi:
filius enim familię non
est ductus xori: quam
a patre accipit: quippe
pe cū patre committat
puella pott̄ in huius
modi conditionibus
q̄i marito. Daret illi:
nunq̄i faceret. Apos-
toli secunda. Hic enim
non transit ad aliud:
sed in isti: i. coepio: ut
& per interrogationē
diceret daret illi: & p.
r̄spōsitionē inferret nu-
q̄i faceret: & nota nū

quā pro non in maiore negationis significatione ponit sem-
per. Daret illi. Mire daret: ut ostenderet nihil esse potestatis
in filio. k. Quid fieri deniq̄. More suo Terentius: de-
nique posuit in fine lensus: & est adverbium ordinis: sic in He-
auton: Fodere: aut arare: aut aliquid facere deniq̄: ut sit de-
nique: vel deinde vel ad postremū. Quid fieri. Debet rogatas: et
est Apostolensis. l. Est parasitus quidam Phormio. Phormio
nō a formula: sed Phormione dī Spartheo quē nos Eronē
décimus tricūlitter & pro consuetudine. m. Confidens
homo. Homo comicē dicitur: nam quis ignorat parasitū ho-
minē est. Confidens. Hic confidens pro improbo audaci: ac
temerario posuit: ut oī ingentem confidentiā. n. Qui illū.
Qui utinam est: ut Lucilius in secundo. Qui te montane ma-
jū ad cetera pergit: aut per hoc cōsiliū quod dicitur dedit. Qui
filium dī omnes pdant: qui aut expletū est: aut pronomē
quo incipiens Phormionē describere cohortuit considerati-
one eius: & in hanc vocem quasi confusus erupit. hoc autē
carum genus est. o. Quid is fa-
cit. Seruā affectus tristis: ut supra ait: sed quid tu es tristis.
Quid is facit. Corrixit: interrogationē errante: ut recidet ad
nominatiū casum: qui aberrauerat: & illū dixerat.

p. Hoc consilium quod dicam. Secundū quodam ordo est
qui hoc consilium quod dicam dedit. p. Lex hēc est. Lex
v. In palliata recte ponitur, nam grecorum fuit: ideo & in

Andria sic ait. In opis: & cognatorum negligētia coacta est
Lex est. Alia causa narrationi interponitur: & dicitur

Lex est. A causa litis. potuit enim dicti nō ha-
bit causam. q. Ut orbē qui sunt genere proximi. Orbi
proxim a nuba: orbam proximū ducat: atticū ius est: & est
ordo: lex est ut orbē his nubant. r. Et illos ducere. Bene
additum: nihil enim ad rem si ducendi necessitas non fuisset.

s. Eadē hēc lex iubet. Non duas res iubet hēc una lex: sed

pudis permittit nubē: cognatos cogit ducere. Eadem hēc
lex iubet. Bene iubet. minorem enim vim ha-
bet ea lex que aliquid
permittit: q̄i illa que
aliquid iubet:

t. Ego te cognatum
dicam: & tibi scribam: dicam. A persona iu-
stum quoq̄ agitur,
potuit enim dicti quid
meum est tibi. Ego te
cognatum dicam. &
t. I.

Hec oratio est quā dī
cit Tullius constitutā
& ipse tibi vni paci
inquit in Verinis. re-
penitentem transiit
ad verba personā ab
earum descriptiōe
sed hoc psum ad cō-
mouendos auditores
valer plurimum.

v. Et tibi scribam. A
denuntiatione in per-
sonam ne dicetur non
mihi denunciasti. Et
tibi scribam: dicam.
Cicero scribitur Era-
clio. Dicam supravet-
rum. infra nomē est
totidem litteris diu-
so accentu.

x. Dicam paternum
amicum assimulabo
m. Ea dicit a persona
litigatis. potuit enim
apponi personam nō
habens: qui fuerit pa-
ter: qu. hic pronomen
est: infra quomodo si
gnificat. y. Quae mater, virginis. Scilicet. z. Que cogni-
ta tibi sit. Qui quomodo: ex ratione: a. Omnia hēc cō-
singam. Omnia hēc non ex abundant posuit: sed oratione:
quasi tam multa: & est Archaismos: nam post enumerati-
onem veteres hēc dicebāt: Salustius. In Iugurta. Hēc omnia
præsidio adiungit: quod erit totum consingam. q. Quod
erit mihi bonum atque commodum.

Quod mihi inquit faustum: ac felix erit: hoc est consingere
atque mentiri: Quod erit mihi bonum: atque cōmodum. To-
tum sicut ariter parasitus: quippe qui contingam dicit: qua-
si non solum non erubuerit de falso loquio: sed quasi predi-
ci facinoris inceptionem etiā auspiciatus sit: omnesq̄ suscep-
perit: dicendo: quod erit mihi bonum: atque cōmodum. sic em
veteres: quod faustum felix est: sit dicebant aliquid agerūti.

c. Cum tu horum nihil refelles vincam scilicet. Hoc interro-
gatione pronunciandum est. d. Refelles. Refutabis: re-
dargues: nam prorius refellere est redarguerē salutarem.

e. Pater aderit mihi parate lites: quid mea. Mire
quo maxime alter metueret: hit pro ridicula re-
contempsit. Pater aderit & parate lites. Exquisite autē sub-
iectum est cum supra dixerit mihi parate lites: quid mea: pa-
ter. & lites: & Antiphonis formidanda ita sint: ridicula pa-
rasito. f. Illa quidem nostra erit. levicōs

g. Nostra. Cum Antiphonis tantum esse debet.

b Locularem audaciam

Hoc est mini
me iocularem: an quia ex iudo: & ioco in periculum veniat.

i Persuasit homini. Hie iam de Antiphone queritur cui p
suasum sit. **k** Factum est Adeo audax Phormio.

l Ventus est. Specie gesris quod omnia factum est. Vetus est.
vincimur: duxit iocularem audaciam: & deest audio ex te

aut dicas. Factum est: ventum est: vincimur duxit. **m** Aet
o ut supra imus: venimus. Factum est: ventum est:
vincimur duxit: amat hoc Terctius: ut it: laus: redit: imus:

venimus: videmus:

& fatus interim pro
cedit. sequimur: ad se
pulchrum venimus:
in ignem posita est:

fletur: his non modo
brevis: & comis nar
ratio est: sed etiam audi
tors animum ad id
quod restat intendit.

n Quid narras? Ad
mistrans vox est: non
interrogantis:

o Hoc quod audis:
Sic pronuncia: quasi
peritum contempsa
tis Geram etiam cum
sub incerto iteru de
scendere.

p O Geta
quid de te futurum est?

Scilicet qui magister
relicta sis Antiphoni.

q Nescio herde
vnu hoc scio qd
fors feret. Ethicos
desperatis re z fortis
est seruis: & simul vi
gilavit poeta: ne si &
hic euilaret res tota
migraret i tragoediā.

r Quod forsferet se
remys & a. He graves
sententiae ex plena fer
uorū: qui futura cōte
nunt: & mire merito
culpe sue ad fortunā
rectulit. **s** He istuc
est viri officium. Cō
pendiū consolatiōis:
quod hic liberenter ac
cocepit: & ideo statim
approbat.

t In me omnis spes mihi est. Quomodo an strēne: vt se
defendat: an v: fugiat: an v: patiens sit plagarū. **v** Ad
precatorē abeam Bene poeta omnia tractat: quae in tali re
tacenda seruo essent nisi alud policeret argumētū. Ad pre
catorē abeam. Sic in Heaton. Nec tutorē tibi: nec p̄cas
torem paratis. **x** Qui mihi sic oret. Id est pro me ore.
y Nunc amitte queſo hunc: **z** dicitur: vbi nō ver
ba modoverum etiam gestum: vocemq; fingamus alienā.
Nunc amitte queſo hunc. Quod nos dicimus dimittit. An
tiqui etiam dicebant amitte. Virgilius. Et amissos hinc sā
obliuiscere Gratos. & Salustius. Pactione amissa publico
legato. **3** Post hac si quicquam nihil precor. Facile impe
trat qui non omnia extorquet: ergo ars precatoria est mutis
gare præstentia: futura permittere. Simul etiam: quia omnis
causa in hoc est: ne videatur seruus ob impunitatem in del
ictis amplius peccaturus. Post hac si quicquam. Ut solet ele
ganter per eclypsum: & simul non si tantūdē peccauerit: sed

si vñ minimum: tali est: & illud: si sensero hodie quicquam
te in nuptiis fallacie coarci: & si quicquam inuenias occi
dio. **a** Nihil precor. Nihil pro non: sed plena negatio.
b Vbi ego hinc abiiero. Hic ostedit nullū precatoriē ex aio
postularevenī stru. **c** Vel occidito. Vel, p̄tū occidito
tu tm̄ cedere volebas. ego dīcā etī occidito. **d** Quid p̄
dagogus ille qui Citharistram. Moraliter querit vōlē aut
dire de Phaedria: postquam de Antiphone cognovit: maxime
quia hęc interrogatio respōsionem elicit: quia spectator
instruitur ad cognoscē cetera. Quid p̄
dagogus ille qui Citharistram: quia di
xit lectari: in ludum
ducere: & reducere: &
quia puella, dixit ab
grate. Pedagogus est
ille ait: qui Citharistri
am phaedriā felicet: q
neq; abscedit a custo
dia pueſs: neq; illam
ipſe contingit.

e Qui Citharistram.
Edyplis: sectatur: a
mat: vel quid tale sub
audiendum sit.

f Sic tenuiter: & sites
rikos: Sic dicendum
est cum aliquo gestu.

g Non multum ha
bet: quod det fortasse.
Cum commisera
tione amatoris ados
lescentis pronundan
dum est.

h Immo nihil nisi
spē merā. Bñ spē: ga
amat. nemo enim cū
spē non habet: non
amat.

i Meram. Solam:

j Pater eius redit
an non: Chremes. s.

k Nondum. Quia
venit: iam non ple
na negotio est.

l Quid senē. Quo
ad expectatis vestrū
animaduertite qui se
cūdū morem quo
tidianum tuū dici cū
fit transitus a mentis
one alterius rei ad alte
ram: sic & supra: qd
pedagogus ille.

m Quod senē. Quo
ad expectatis vestrū
animaduertite qui se
cūdū morem quo
tidianum tuū dici cū
fit transitus a mentis
one alterius rei ad alte
ram: sic & supra: qd
pedagogus ille.

n Quod expectas
tis vestrū. Quod qdū: & recte locutus est: quia aduen
tus finis est expectationis. **o** Sed epistolam ab eo alias
tam esse audiū modo. Mire paratur inopinatus subito ad
uentus sensū: nam ipſe veniet cuius epistolam sperat.

p Ad portatores esse delatam. More veterum magistri tri
butorū idem publicam operam in portu dabanti infeten
darum rerum: & efferendarum vec̄tigal exigentes. Ad por
tatores: esse delatam. Ad eos qui in portu sunt: ex quo mo
rehoc dixerit: vide Attico an Romano. **q** Nunquid Ge
ta aliud me vis?: Absq; illo quod argēto tibi a me opus fu
it. **r** vt bene sit tibi: & v̄t s̄m̄t̄ pro nihil.

s Puer heus: nemon huc prodit. Moralis expressio: nā cō
vocar quibus initio egrediens dicebat. Si quis m̄ e quereret
Ruffus. **t** Cape: da hoc dōtio. Kofoov p̄r̄sonov Ios
quirit. **v** Dōtio. Dōtium femininū nomen est
vt Planesium; Glycetum,

Secundus Actus



A Deon rem redisse: ut qui mihi cōsulū optime velet esse. In hac scena color vītē est eorū qui quicqđ immodice cōcupiētē spernūt: postqđ venerit qđ agiōtē sententia ostendit dīcēdo. Nostri nosmet poenitentia: a Deon rem redisse. v. q. m. Cōspatius qualitas in hac scena est inter Antiphonis vitam: & Phaedri genus cause demonstratiūt: cōtendūt autem uter magis miser sit.

b Ut qui mihi consūlū optime velit esse Phaedria. Mira sententia qua ostendit adoleſcentulos in peccātū nemini magis metuere: qđ eos a quib⁹ māxime diligunt: simul qđ inducitur renū imiscentiū preſtructio: in qua si audax inducēt Phaedria: ut defensor futurus sit timid⁹. Antipho. c Patrē vt eximēscam. Feriēda pronūciatio: in eo qđ ait patrē: ut qui futurus sit: hoc em̄ magis mis̄t: b patrē timet: quia consultū optime velit. d Vbi in mentē el̄ aduenti venit. Nota venire i mē tēyteres non recordatiōis causa tim̄: sed etiam recognitionis cōſideratiōis posuisse. Vbi in mentē eius ad venti venit. Sic veteres genitio casu proferant in mentē veniat. Cice. Fac tibi pater ne legis auxiliū veniat in mētem. e Aduenti venit. Multipliciter declinatur & aduentus: sic & in Andria: Nihil ornati: nihil tumulti. f Venit. Legitur & aduenit. g Incogitans. Temerarius: improbus: non cogitans inq̄ in vītu est: an non eodem mō cogitans. h Ita expectarē ut par fuit. Nota expectarē: nunc operirer: alias sperarem. i Quid istuc est? Hęc interrogatio stomachosa est: extenuat volentis meū fratrī: diuersa em̄ sentit ob diuersū amoris euentū. k Rogitas qui tā au. fa. Bñ timens inducitur Antipho: ut si cauſa fugiēdi: ad hoc em̄ fugietine ad dimis-

tēdā coniugem cōgāt a patre aī errorē fabulē patēta. l Quā tā audacis facin oris mihi conscius sis. Proprie ad terrorem: qui de facinore loquīt cōsciū dixit. m Quod vī nā phormiōt. Gratissime. uō Phormiōt succēset: sed Phormiōnis itūtēo: & vide ut & ipse se culpē subtrahat. Quod vī nā & familiare est initia accusare rerū: quos alīcūt nego- ci poenit. n Vtīnā. p. i. Vetus clōcuto vtīnā: vt Enīus in Medea. Utīnam n̄ i nemore pelio vī qđ cecidissent ad terrā trābes: & ne pro non accipiendū. o Heu me. c. e. i. Bñ hoc ad- didit ad excusationē: potuit em̄ dic̄ nō cō- sentire. p Eo ipu- lisset: Eo ad vxorem ducentā: an in co- tanū. q Quod mihi principiū mali. Bñ qđ si caput mali. non in amore sit: sed i nupti- ia. r Non poti⁹ eī sem. More hominū loquitur: credit em̄ ex- consequēti societate: quod potuerit abſi- nere a morib⁹ suis. Nō poti⁹ eīlē: Anti- pophora: vt verū an ceps pugne futrat for- tunā: fulier. hic enim vtracq; pars ponitur. Non poti⁹ eīsem: wo- volvēt: non vt illa: sed illa potiri volvēt: potuſſerit.

Secundus Actus.

Antipho. Phaedria. Adolescentes.

A Deon rem redisse: ut qui mihi cōsultū optime Velit esse Phaedria patrem extimescā. vbi in mentem Meam eius aduenti venit: quod nī fuſſem incogitans: Ita eū expectarē: ut par fuit. Phē. qđ iſtuceſt: an rogitas Quitam audacis facinoris mihi conscius sis. Quod vītīnam ne phormioni id suadere in mentem Incidisset. heu me cupidum eo impulisset: Quod mihi principiū est mali: si non potitus essem: Fuſſet tamen illud mihi ægre aliquot dies. At non quotidiana cura haec angeret animū. Phē. audio. An. dum expecto qđ mox veniat: qđ adimat

pronundant: nēpe fuſſet. t. i. e. m. a. d. t At non quotidiana cura: hęc augeret animū. Amatorie loquīt antipho. Erant qđ putant eū poenitere sui desideriū: nā si hoc est: nec ma- titus firmus videbiſ fore: sed hoc dicit facilius fuſſe abstine- revirgine intacta qđ ea cū qua iam cōſueuerit: & b subiungit: dū expecto qđ mox veniat: qui hanc mihi adimas pſue- tudinē. v Audio. Audio per ironiā dicitur modo a con- tinente dīctū Antiphonis. Audio. Omnia deider Phaedria cupiens fructū amoris: vel periculis adipisci: est ergo audio ironia: p nō audio: hoc est si nihil dīcis. x Dū expecto qđ

No i qñ: sed qñ cito: quia timet. y Qui adimāt hāc mihi confuerūdīnē. Mire non amore: tāchī amore carere potu erit: consuetudine non possit. Et nota proprieatē dicit: nā consuetudo specialiter de coitu dicit. 3 Aliis quia. Ma gnificientius alīs dixit: qñ si dicere mihi. a Tibi quia su perest dolet. Labora utyt ostenderet plus elle dolet. qñ egrē est: et id eo in sanū art. Antiphonē: qui in ea for tunā politus: quia ad uersa: & contraria est idem paucatur: quod amiser: & est figura.

Nā ad vtrīqñ egrē: est sūf scire potuit: scire autē debemus pronuncia tū: & per interrogatōnē hoc ipsum. pñū: citare posse. Tibi quia superest. Id est eo qñ de sideres abūdas. ordo est: tibi dolet: amore abūdas Antiphō. A bundare dicitur qñ fuc celiū pñspero affluit. Lucilius libro tertio. Ille alter abundās: cū septem in locū hyspa nus. r.a.p.r.p.

b Amore abundās Antiphō. Hoc sic prō nūndandū: quemadmodū solet cū stoma cho dicit vituperandi cibū: vt pleno ventre est: vult enim offēdere: re facieratis hoc ē: nō ratiocinationis: quod nūc querēt Antiphō. Amore abundas Antiphō: Hoc cū prouī ciatione infert.

c Nam tua quidem herde hīc vita corre. Bñ certe: quia supra om̄ia cū ironia dixit.

d Vita hīc expēdēta. Vida dixit: vt ostenderet etiā si non foelicitas: sed vira dicatur optanda esse: vita autē & mores si gnificat: & animā: & alimentū: & spaciū viuentī: & fotu tunā accidentē viuentibus: vt modo. e Expēdēta optādag: Et propriū dixit expēdēta optādag. Omnia cū quā amamus: aut industrīa: aut voro preuentū: hoc est aut in nobis sunt: aut in fortuna posita. f Ita dū me bene amēt. vt mihi liceat. Necessario iurat: quia quod dicitur est: solis amatoribus videtur esse credendū. Ita me dū bñ ament: vt mihi liceat tam diu quod amo frui. Oportunus locus in q̄ ostenditur q̄ tam magno amore sit possēsus Phaedria cui par impedīt argumentū. g Tam diu quod amo frui. Qui diu vxore fruīt Antiphō. an tam diu dicit: q̄ tantū diu: & tantisper: hoc est vel tantillo tempore. h Quod amo frui. Deest eo: vt sit eo quod amo frui. i Tam depac scī motū. Pactione transigere. k Tu conūctio cætera.

aut cetera abūdat: aut deest per: vt sit per cetera. l Quid ego ex hac inopīa nūc capī. Infortunitum. f. m Et qd tu ex ista copia. Fructū: ac foecitatem. n Ut nō addam. Paralysis figura: in qua vēlū ex abundāti enumerant adfecta. Ut nō addam.

Vt nō quod greci vñct illi. n Ingenuā & liberalē. Hoc natūlū: id morum est. p Quod habes ita vt voluisti. Voluisti subdistinguendū est: & sic legēndū: vxore enim erit: vt voluisti vxorem

bona preparatio vxoris futurē.

q Sine mala fama palam. Multi superīungunt palam sine sumptu ingenuam liberalem: contra eam quę patitur: ista posu it oīa huius in amore copiam suam inopīam. Huius desideriū nullo constitisse sum: pū: sibi a lenone emēdam puellā. Huius in genitū: suam seruāt: huius liberalēm: suā citharistīā: hunc natūlū esse: se lectari cātum huius vxore amicātum suam: hūḡ amo tem maritalem ē: suū velut prodigi: vel scortatoria.

r Ni vnum hoc desit: animus qui modeſte iste ferat: modeſte moderate: Salu. libro secundo. Modeſtū ad omnia alia nisi domi nationē. Modeſtū: cū modo. s Quod si tibi res cū lenōc sit: & modo non conne xīua: vel inceptiua cō

sūctio est. Sal. libro secundo. E: ponit fere aduersus. a. n. c. m. t Sentias: Sic alibi: Sic rogas: iensi: v Ita pleriq̄ inge nio sumus oīs nostri nosmet poenitet: parecon terium. In Andria. Quod pleriq̄ omnes faciunt adolescentulī: & est Archaismos: vt: accedit ad ignem hunc: iam caleſces plus sa us. x Nostri nosmet poenitet. Penitet eū qui parum pūt: ego ip̄i nos inquit nostra contēnimus: sic & in Heautō. Atem dices me quantū hic operis fuit poenitet: y Cui de integro potestas. Deinceps an de integro. i. de integris res bus.: z Retinere: amittere: amare. An coniuncte legēdū est: quod velis retinere: vt duo sint amare: amittere: quia & infra duo reddit. a Ut nec̄ mihi sit amitēdi: nec̄ res tinendi copia. Amitēdi ppter amorē. Retinendi propter pa trē. b Et hei. Interieccio ingemiscētis est: vt He mihi q̄ tu p̄sidiū Ausoniæ: & quātū tu pdis Iule. Hei timo miser. Quā recte fā timet: q̄a in metu sempē Pr̄fagia mali mēs.

DVllus es Geta nisi iā alīd ubi pñliū. In hac scena ler ui currens of ſciū ei redēs ad perturbationē Antiphō

Geta: Antiphō. Phaedria: Vllus es geta: nisi iā tibi aliqd consilium celere Repperis: ita nūc imparatū subito tāta te mala

nis quē oportet abeſſe colpectus p̄tis vñct ad cognitionē regi: & lektuſtrophuſ fabu le. a Cōſiliū celeſtē. Hoc celere neutraliter dī. b Subito tāta

v

Secundus Actus



te impedit mala: accusatio casu impedit
pro in te pendent mala: cū supra nullus es Geta dixerit;
hic transitum fecit ad primā personā. c Quae neq;
vni deute. Ruina: aut vitanda est: aut extrahenda sunt ex ea
corpora que oppræsserit: Nā non potest celari nostra diutis
iam audacia: bñ nra: quia ipse patet maxis
mā culpe sue tenet: vt

magister. d Deutē cū iniqua irruant.
Inde extrahā cū truet
tint. e Celari. Ni
gidius querit vitrum
plenum literā expressum? f Quid nā
sile cōmot? venit. Mō
cōmotus perturbat.
atq; cōteritus. Quid
nā ille cōmotus? Hic
ostendit poeta icirco
cōfusū Getā: vt de eō
meru Antiphō terretur. g Tū tgis mihi
pūctū. Pūctū p
momento: vt Lucili:
in. xiii. pūctō vna ho
ra: & q dīnūasit.

h Pūctū. Angustif
simū spaciū. i Ad
hanc rē. Ad delibera
dū quod ago.
k Herus adeſt. Vuls
tu tristi: & supercilios
arduis hoc dicēdū est:

l Quid illud malū?
Mire preſto herus adeſt. Quid illud malū est. Posuit ex pso.
na Antiphō: cui pro calamitate eſt partis aduentus.
m Quid cū audierit. Scilicet q; vxore duxit Antiphō.

n Quid eius remedū. Plus eſt q; si diceret nullū. Quod
cū audierit: quod eius remedū in. Bñ non addidit qd. scic
em loquitur: q; eius remedū inueniā. proprie remedū qua
si mordus sit. o Loquar ne incēdā. Quia iracundia ignis
est. p Taceā instigē. Instigari pro: re vera dī. q Pur
gē laterē lauē. nō posuit. Loquar ne: taceā: instigē.

Loquar ne incēdā. Duo sunt que fieri in peccā
do solent: aut loqui: aut tacere. sed quid vult sibi purgē me:
cū idem si loquar: at quia potest purgatio: & per defenso
rem: & patronū induci. sic quidam putant: sed melius est
hoc & perturbare: & seruīs imperiēq; personæ verba si
ne arte esse: & vim significati non habent. r Tum mis

hi paueo: Tum pīrē quod significat mō: s Tum An
tipho me excruciat animi
pro eo quod ē p
ter Antiphō me excruciat aio. sic in Ecyra. Fecit animi
vt incertus foret gener eius visu: veteres figurabant hanc lo
cationē. t Eius me miseret ei nunc timeo. Miserebit me p
teritorū timeo de fu
turis: Ei⁹ me miseret.
el. n. t. Is nūc retinet.
nam absq; eo effet si
gura Polypoton: q
el. n. v Jenūc reti
net me. Si retinet quō
excruat. Nas abfō
eo effet: si ad eū resū
pertinet. i. si meū tā
tummo peccatum ē
hocipsum. x Recte
ego milividissim. Es
lenis elem vltus ira
cundā. Facete seruū
occasiō melioris cō
ditōis esse existimat
fuge caſam: tanq; su
bi peccanti: & liberta
tis genū p̄fāre pos
set: & predam. Recte
ego mihi vidissim: &
dicimus vide tibi: &
videte vobis: & recte
vidissim: pro puidis
sem: y Et sensis cl
sem vltis iracundia. Se
nis maluit q; dñi di
cere: vt in ipso nomie
& hortamentum im

pune fugiendi appareat. Et simul quia non irā: sed iracudi
am dicturus eſt: nam ira de cauſa: iracundia de motibus.
Et sensis elem vltus iracundia: non dixit cauſalem: sed vltis
elem: faciunt enim serui fugiēdo: vt dnos pœnitentia: iratos
fuisse. z Vltus elem. Sic Virg. Vlt. virum. a Aliqd
conuasalem. Figuratum est a colligendis vasis: b Hinc
me conicerem protinus in pedes: Recte ego mihi vidissim
protinus in pedes: protinam fuit. sc Nigidius legit: quā hic
fugam: conicerem in pedes. c Aut furtum parat. Ali
quid cōuasalem. quam hic fugam: aut furtum parat: ocul
da q; dō oſiſ. Prius enim furtū: q; fuga occurrere debuit
d Sed vlti Antiphōnem repēram. Sed pro ergo vlti An
tiphonē repēram: an & finis superioris sententia eſt: vt Sa
lu. Sed Metellus in ulteriore prouincia. e Repenā. Si all
cubū cefſat; f Aut qua cogreſt infiſtam via. Sialicubū

ambulet. ^a His enim qui fugiuntur: aut cessant: aut ambulant.
g Te nominat. Ad hoc dicere auditum Geta: & ipse non
videt adolescentes: ut illis plus terroris inicitat dum secum
loquitur. h Nescio quid magnum hoc nuntio expecto
malum: Discerit locutus est nescio quod magnum hoc nū
cio expecto malum: pro eo quod est nescio: quod magnum
malum hunc mihi nunciaturum arbitror. i Sanus ne es.

sapientia ne es. k Dominum ire. Hoc nos
esse sicut dicitur dicimus domum pergam. l Vbi plurimum

est. Ostendit ab nun-

cio sed domū pēgre
re: & sic videtur deli
beralissquare ibi plu
rimum est. l propter
amorem uxoris suae.
m Reuocemus homi
nem. Comice: &
morale reddidit ho
minem. n Stalico.
Ile reuocemus homi
nem dixit. hic non pa
gredi iustificat.

o Satis pro imperio
quisquis es. Hic ostendit
culpæ conscientia
nullâ auctoritate reli
quam i magistro Ge
tam. Satis pro impes
rio. i. imperiore.

p Cedo quid por
tas o. tetro: atq; id si
potest verbo expedi.
Mire exp̄sit affec̄tu
de timore properauit.
Cedo q portas obsecro:
vt si vera feram:
si magna reperiam.
nam ferre & portare:
de negotiis maioriō
dicitur. q Verbo
expedi. Deest vno.

r Eloquere. Alter
ostendit quid est vero
bo expedi dico elo
quere. s Mō apud
portum patrem vidi.
Dicturus Geta prae
tus est ab eo: quem ti
mor intelligentē fec
rat. t Hem. Pro
prie: & suam cuiq; p
sona exhibuit. celerita
tem ex prefacio meu
enti Antiphoni: & tar
ditatem intellectus q
eu pectoris securo ph
dixi. v Quid aga?
Iam het Antiphon: &
adhuc non intelligit
Phedria. x Hui
patrem viduisse me pa
titū tuum. Reddit vtrig; propriū: ut ille qui timebat pau
cis intelligeret: & qui securus erat plumbus edoceret.

y Nam quod ego huic nunc subito. Nā: aut subiectua
coniunctio est superiori dicto: quod ait quid aga: aut Ana
strophe el: nam quod pro quodnam. z Huic subito exi
tio remedium. Subito adverbium: & nomen est. Cum sub
to assurgēs flūctu nymbosus orion. a Inueniam miser.
Cū ego suū dixerit Emphaticos addidit miser. b Quod
si eo mea fortunę redeunt. Tragice amator hoc negociū for
tunas omnes dixit esse. c Fortunę redeunt. Bene redeunt:
quasi in peius: & a processu retro in deterius. d Phanū
abs te: ut distrahar. Amatoria profœcūns per Apoftho
phen. e Abs te ut distrahar. Non dixit a me distraharis.

& vide verbum vim coherentis ostendere. f Nulla est mi
hi vita experienda. Nulla pro non: aut nullius cōdictiōnis: q
si dicat ne deorum quidem vita mihi dulcis est sine te. Nulla
est mihi vita experenda sine Phanio. g Tanto magis
te adiugilare. Ad vim actiūam nūchabit: ut ad laudabile
admirabile. h Fortis fortuna adiuvat. mōpōloī &
fortis accusatiū pluralis est. i Non sum apud me. Id
agit: ut supra diximus: que madmodū Antiphon p̄fens
non sit: quem neq; conuenit contra patrē aliquid dicere: neq;
tursum presentem optimi a patre ex art
gumento est.

k Atq opus est nūc
cū maxime vt sis An
tipho. Apud te subau
ditur. l Nā si sens
erit te timidū pater
esse: arbitrabitur com
metuisse culpam. Sic
Gal. in hyftoria. Ita si
ducā quā argumen
tis purgatores dimis
tuntur. Nam si senser
it te timidū: timidū
pro timenter: vt ads
dit se sociū: timidū
superuenit Aegle. Vic
gi. Cōmeruisse culpā
pro commissione.

m Hoc verum est.
Congruē fit: vt & Ge
ta & phaedria audaci
ores sint q: & absq;
amore sunt. & hoc os
porter obici. pro An
tiphone irato seni.

n Non possim im
mutarier: Vim nega
tis hoc habet: qd ait:
immutarier. Ostendit
enim naturę suę timis
dicatem nullis adhor
tationibus enī posse.
o Quid face
res si aliquid grauius tib
i nunc faciendū fos
serit. Bene grauius qd
hoc graue: ut vide
as ipsam horrationes
vim habere concedē
tis graue esse quod ge
ritur. p Cum hoc
non possim illud mi
nus possem. Hoc ins
tulit.

Nam videbatur
hac interrogatiōne ad
duci posse ad sentent
am percolatis: & hec
ars est dialectica con
tra enī. Ycothv cū ma
le respondendo callide interrogatiōis interrumpamus argu
mentum. q Hoc nihil est Phaedria illicet. Utrum hoc re
latiuū: an hoc cum contemptu. pro hic Antiphon. Nihil est.
Sic Cicero in Verrinis. Et si hoc nescio quidem nugatorē si
ebam. pro hunc. r Illicet. Semper illicet rei significavit actus
est. Illicet per syncopen: sic iudices de consilio dimittebāt su
prema dicta: cum preco pronunciatet. Illicet: quod significat
ire illicet. s Quid abeam. Hic tertore cōmouet Antiphonē.
& quid dicit pro cur nō. t Et quidem ego. Ordo & ego
quidem: & deest abeo. v Quid si assimulabo: Audace
scilicet. Obscuro quid assimulabo latit est: adeo morale vi
tium ex cōscientia paucis: ut ipse quoq; Antiphon nitatur cō
tra: neq; quicq; promoueat. x Satin sic est. Hic loc⁹ au
tus.

Secundus Actus

Etors magis q̄s lectoris est: ostenditur em̄ conari ad simulā
 dā audaciam: quo magis ridicula formidolosa persona est.
 y Propemodum. Et hoc non plene cōsensionis est: quod
 att propemodum. 3 Sac est. Nō dixit bene est: sed sat est:
 vide vix ad hoc ipsum ē perutū. a Hem istuc serua: &
 verbū verbo: par pari: vt respondeas. Dicendo serua. osten-
 dit iam icpere deperi: e: quod finxit: atq; simulauit audadę.
 Hē istuc serua: & ver-
 bu. v.p.p. Aniaduer-
 te: & qd doceat: et cū
 machine artifex poe-
 ta: qui debitū reddat
 rebus: aige personis.
 b Verbū verbo par
 pari. Duo dixit nō tā
 tum verbum verbo:
 sed par pari.
 c Nete iratus suis
 suis dictis. Causale
 vim habet: quod ait
 iratus: hoc est qui ob
 presentem iram vehes
 mentius tecū agit.
 d Protelet. Et prote-
 lum: a pro & cedens
 do dictū est: quod est
 ante et trahere. Alitas
 fiduo telorū iactu exi-
 stimant dici: vr Lucre-
 tius. Vndiq; pīlo pla-
 garum continuato: ^m
 hoc est tenore. Prote-
 let. Progahat: preque-
 nit: exagit.
 e Sto. Apparet hoc
 verbum eo vultu di-
 cit: vt manifestum sit
 absenti animo est: cū
 eo cui quo loquitur.
 e Coactum esse te.
 Mira breuitas in quo
 tota defensio contine-
 tur: & subauditur fac-
 respondaes: aut quid
 tale. f Inuitū. Bñ
 id reperit ad cōstrmā-
 dam memoriam tre-
 pidantis: non em̄ ad-
 uersa sunt: sed reperi-
 tur: vt teneri possit id
 quod cause opus est.
 Namvī coactum est:
 idem significat quod
 inuitum: an ideovī co-
 actum: inuitum iūgē-
 dū est: quia interdū et
 ipsi nos cogimur etiā
 propria voluntate: vt
 ipse in Andria. Tu co-
 act' tua voluntate es.
 g Tenes. Exquisite
 addit tenes: vt appareat Amiphonē vultu ostendere: q̄ ho-
 rum nihil perturbat aduerrat. h Sed quis hic senex est?
 Sed vt diximus: transitum significat ad altam rem: q̄ ad eā
 que agebat. i Quem video inuitima platea. Sic dixit
 Vluma platea: quemadmodū Virgilius. Imas obsedere fo-
 res. k Iplis est. Et quia timidiōr est: & quia postea de
 proximo ip̄e agnoscit magis. l Non possum adesse. Ap-
 pareat ex conspectu patris magis confundi: q̄ ex nuncio ad
 uetus eius filium. m Ah quid agis. Et perturbati inter-
 celebris est dicere quid agis: vt alibi mea Glycerū qd agis:
 cur te is pīlū. n Quo abis Ant. Sic Virg. Quo rugis Ae-
 nea: & quē fugitis focū. Sic em̄ loquitur: qui vult ostendere
 conditionē loco: in qua peruersio mō ali⁹ pītaf: ali⁹ linq-

tur. o Mane. Mane inquā: omnia hęc habent singulare
 vim in seruocantib;. p Egomet noui m: & peccatum
 meū. Duo dixit: & hominē pāudū: & peccatum graue.
 q Vobis cōmando Phanū: & vitam meā. Comice duo-
 bus duo retulit: me: & peccatum meū. r Phanū: & vi-
 tam. Et animaduerte q̄ amator prius ponit Phanū q̄ vi-
 tam suam. s Geta quid nunc siet. Appare hęc sic pros-
 nūcanda: quasi a de-
 stituto dicantur.

t Tu iam lites audie-
 es. Ego plectar pēdes.
 Non insulit: quod q̄
 rebat: sed verba sunt
 hominis desperantis.
 Tu tā lites audies. p
 p. Tu audies: ego ver-
 berabor: vt alibi. Ti-
 bi erunt parata ver-
 ba: huic demū verbe:
 ra qd sp̄m mīte: tuñō
 facies lites: sed audi-
 es.

v Ego plectar pen-
 des. Plectar feriar: vn-
 de plectre: & plage dī-
 cīg: x Sed q̄ mo-
 do hic nos. Deest ta-
 men vt sit fed tame.
 y Id nostmet. f.o.
 Quia nos sup̄ dixit i
 significatione ac̄ pro-
 prii ipsos addit.

z Aufer mihi oportet.
 addidit mihi: & sine.
 hoc enim plena senti-
 tia est. a Quin tu
 quod facias impera.
 Mire ad oia paratū se
 indicat: q̄ iperā dixit
 seruo: b Memini
 si olim: vt fuerit no.
 o. Mire & cōsilio: &
 orōne compendiosus
 est: quo magis Pha-
 drā proprii cōclit:
 ac domētis perme-
 ueret. c Ut fuenti-
 stra. o. Ut magis excū-
 taret nō modo nostra
 dixit: sed vestra.

d In re incipiūda.
 Incipiūda proprie: q̄
 si diceret magna dixit
 sic alibi. Vide quod in-
 ceperit facinus.

e Ad defendandam
 noxiā: Noxiā nunc
 culpam: alias ponā:
 & est ep̄tēfis ab eo
 quod est noxiā & hoc
 factū est propter iambū. f Iustam illam caufam. Facile
 vincibilem: optimā: considera singula: & innenes: & natu-
 rali ordine: & per auxēfim dīcta: caufam pro defensione po-
 sun: & vincibilem q̄ facile vincat. g Nunci ipsa opus est
 si meliore: & callidiore. Bene callidiore: quia tunc prolūfio.
 fuit. Nunc ipsū pīlū fieri. h Sedulo. Parecon sedu-
 lo: nā sufficeret fieri. i Nunc prior adito tu. Adito quāsi
 ad pīlū. Vir. Nec quisq; ex agmine rāto. Audet adire virg.
 k Ego inīsidis h̄ ero. Tota metaphorā de re militari est:
 l Succenturatus. Succenturari dicuntur qui explendē cen-
 turie gratia subīciūt se ad supplementū ordinū: & cīt trā-
 latio a re militari. m Age. Potuit dicere: aut vero. aut ita.
 sed age dixit: quod verbū vim hortantis maximā pībet.



Ta netandem vxorē duxit An. 2. In hac scena ac culatio est: & cōtradictio per remotiā qua litatē: ergo controuersia. Ita ne tandem vxorē duxit Antiphō. Hic exemplū vite est: in quo spectatur nullā tam cē sustam & grātā iracūdīa patris: quin & fiducia defensoris: &c in

teruallo tēpōris eius nesciat. a Ita ne tandem vxorē duxit. Non potuit vēhemētius incipere: q̄ ut ipē crimen: quod obicit miraretur. Ita ne tandem vxorē duxit. Tādem hic expleriua cōfūctio: ut Cœ. Quo usq; tandem abutere Catilina. Ita ne tandem. Hic totus versus in h̄ est an factum sit: qđ factū sit: & a quo iāctum sit: & in cuius in iūrū factū sit.

b Nec meū imperiū. securū omōsūtōtōiv quam non sequitur: sed itulit em̄ age sub/ audis reuereret: sic Lucretius. Nonnevidere.

c Age mitte imperiū. Non simulacē: vt Vir. Cuius ob aus spitiū faustū mo resq; sinistros. Age m. Legitur & ieci.

d Simultatem. Iurū

gum contentionem.

e Non pudere. Hoc absolutum est: & nul li anxiū. Non pu dere. Nigidius adno

tauit neminem videri pudere ante delictū. f Vix tandem. Conuenit hoc dictum ei qui iam pridem se male audiū pūtat: & ideo sero videtur ad hunc senex peruenisse: cū ille me tuens se primū ad accusationē crederet: an vix tandem ad h̄ pertinet: quia ille monitor dixit. q.d. vix tandem factū est: vt me senex laudare coepisset: quia monitor: & vix in cōtrariū dixerit: tū nomē est laudis. Vix tandem: Ironia: q̄ si pene me ob litus est: an quia tardē ad suū puenit. senex: quē ille ob cōscītū a se coepitū esse credebat. g Quid mihi dicēt. Aus

quā cām: dicēt: si negare voluerint. cām reperiēt: si purgare: oē cī crimen a defensor: aut negat: aut purgatur. h De mīror. Pro nefo: nā admirationē ignorātia facit. i Arḡa repperi aliud cura. Eo aio hoc dixit: quo supra dixit tādē: & cū ille pluraliter reperiēt dixerit. hic singulariter repperi res

spōdit: quā s̄ se do lo sit crimen. k In uitō fecit: lex coegit. Bñ poeta tā scire facit le nem quod illi dicitur sunt: ut videat frangit posse: qui tā partē de fensionis admittit.

l Illud dñe: illud dñu rū dicit: quia supra: ac q̄ repperi tā alia cām trādit. Illud durū: ego exp̄sī. M̄de sp̄paratiōne futurē defensōis quā nū hoc mō Terrenti intulit: incre dibile videref subito sedatū senē. m Ins certū est qđ agā. Noti nihil tā fracta idignas tio ē cū his verbis: nō tā ira: sed admodum mōrōr est. n Qua p̄ter sp̄: atq; incre. h: Vir. Nūc ego si potug it: sed. Atq; incredibile hoc mihi obtigit: q̄ uis est incredibile q̄ p̄ter sp̄ & iō posten & in actu est.

o Obtigit. Pro ac cīdit: ob cui⁹ recipro cū est: si q̄s bonū accī dīsse dicat nō obtigis se. n Ita sū initat⁹.

Initiat⁹ prouocat⁹: in iram impulsus: hoc est cōmotus & peccatus. q An tū vē nequeā ad cogitādū instituere. Bñ instituere dixit: q̄ verbo quies ostendit cogitatiū mētis: que nūc non adest. r Cū secūdē res sunt maxime tū maximēv. Nudus arā sere nudus: & bona sententia: tū maxime sapienti metuēdū: quo tēpōrē maxime securus est stultus. s Meditari oportet secum. Bene additum secum. Insane enim videbitur hoc palam agere. t Aduersam erumnam ferant. Abundat aduersam. v Pericula: damna exilia: peregre redi-

Demiphō. Geta. Phaedria.

Ta ne tandem vxorē duxit antiphō iniussū meo:

Nec meū impiū age omissō īperiū nō similitatē Meam reuereret: saltem nō pudere: o facin⁹ audax: o geta Monitor. Ge. vix tandem. De. qđ mihi dicēt: aut quā cāz Reperient: demiror. Geta qui repperi aliud cura.

De. An hēc dicent mihi: inuitus feci: lex coegit: audiō Et fateor. Ge. placet. De. verum scientem & tacitum Causam aduersarijs tradere ne id lex coegit.

ph. Illd̄ durū. Ge. ego expediā sine. De. īcertū ē qđ agā: Quia p̄ter sp̄ atq; incredibile hoc mihi obtigit Ita sum irritatus: aīum vt nequeā ad cogitādū īstītuere: Quāobrē omnes quū secundāres sunt tum maximē Meditari secūdē oportet: q̄ pactō aduersā erumnam ferant:

iram impulsus: hoc est cōmotus & peccatus. q An tū vē nequeā ad cogitādū instituere. Bñ instituere dixit: q̄ verbo quies ostendit cogitatiū mētis: que nūc non adest. r Cū secūdē res sunt maxime tū maximēv. Nudus arā sere nudus: & bona sententia: tū maxime sapienti metuēdū: quo tēpōrē maxime securus est stultus. s Meditari oportet secum. Bene additum secum. Insane enim videbitur hoc palam agere. t Aduersam erumnam ferant. Abundat aduersam. v Pericula: damna exilia: peregre redi-

Secundus Actus

ens semp̄ cogites: aut si pec. aut vxo. mor. Superiora Aym
theti inferiori: b̄ intermixta sunt cō. tū. ḡtioribus intermixtis:
Salu. Nā quid i Pyrho Hannibale egor & terra. x Per
eg e redie. is semp̄ cogites. Mire a genere ad specie non semel
transit. Nā quā dicit p̄gre redies: nā se loquit̄: sed latēter.
y Semper cogite. A singulari ad pluralē trāsi: supra di-
xit oēs: & sic cogites nūc: & est ordo: semp̄ p̄gre rediens:
quicūq̄ p̄gre eredit.

z Aut fili⁹ peccatum: aut. v. m. a. m. f. Quā
uis status filio: nō po-
tuit r̄ dicere filii mor-
te. Cōuenit aut̄ seni⁹
x̄tis morte nō putar
re magiū icōmodū.
Aut tuū peccatum: aut
vxor⁹, aut morbū
filig. vante p̄ enumer-
gationē conclusam &
terā intulit. Virg. Sed
ne. ḡ medorū sylue di-
cūlūma terra. n. p. g. a.
a. n. l. i. c. n. b. n. i. t. q.
a Cōmunita ēē. haec
fieri posse. Ordo ē sp̄
cogites cōmunita ēē
& teri posse peccatum
fieri. vxor⁹. morbū. Cōmunita
ēē. Cōmunita ēē. qd̄
accidere omnibus p̄.
b Quicq̄ p̄ter ip̄
veniat: ut id cōputato
est: i lucro. Vide iā se
nē factū nō culpā filii
magina dicere: sed iō
indignati: q̄ non cre-
diderit peccatum i quo
ip̄. reprehēdat se: qd̄
a p̄ecatoribus dic̄ iō
lebat: nē dic̄ cōmu-
nūta ēē & fieri pos-
se. c Hęc anteō fa-
pientia. Legitur ante-
co: sed pronūciatū
ante: pro ante: eam.
d Meditata sunt mi-
hi oīa mea icōmoda.
Numis cōmice nō dia-
des. a. et erūnas pos-
it. ierūnas: sed incomoda.
e Mol. re in pi-
strino: vapulare nab:
re copedes. Et cetera.
cū hoc nomē leue qd̄
dām significat: vt in
Eun. 1. Iuno em̄
intochicerit: nā inco-
moda alia sunt dicen-
dat. iun. nō. e Herus si redierit. Si aut̄ pro cū: seruilit̄:
vt dubi. et ex voto suo vtrum dñs redeat an non: quod cu-
pit. f Mol. iudicū v̄. ḡ in p̄istino. Facete enumerat seru-
v̄. uae. sa luppicia suae conditiois: exc̄cepta cruce de furca:
quārū p̄oram verbis extenuare non potuit. g Haben-
q̄. op̄edes. Vinoſam locutionē seruili personā dedit. Teren-
tius: nā int̄ gra eiſet si dicere nabēdas copedes: vñ quidam
noq̄ c̄. e. sed v̄sq̄ legū. h Op̄ ruri facū dū. Varic molē
dū: vapul. dū: copedes. h. op̄. i. & lupa verba grādia sunt:
& infra particulā. i Horū quicq̄ nihil animo nouū. Re-
cte ade dic animo: Omne em̄ quicquid accidere nouū erit.
sed non animo. r̄lorū q̄ uñ. uñ. Parecon quartum. Ho-
rum u. n. quicquid accide: animo nouū: tale est illud sapi-
entia. A. neq. N. u. vila laborū. O virgo noua mi facies ino-
pina ve lungi: & Arma parate animis: & spe p̄fumite bel-

lum: & Hū ego si potui tātū sperare dolorem. k Quic
quid p̄ter sp̄em euenerit id deputabo ellē lucro. totidem
verbis est v̄sus: quot senex ad irrationem eius: sic & in Adel-
phis. Inspicer: tanq̄ in speculū in patinas Demea iubeo.
l Omne id deputabo ellē in lucro. Hoc idē senex nō op̄o-
tere fieri dixit: quod hic fecit: ergo sapientia Geta. m Sed
quid celas hominē adire: Bene ad re: quasi ternibj: & pu-
gnaturum: vt. Audet
ad ire ritū: & hominē
comice addidit.

n Et blande in prin-
cipio alloq̄. Recte mo-
nit nō perpetuo blā
de: sed in principio agē
dū secundū p̄. p̄tū so-
cratis qui ait

o Phæ-
drīa met frātris. Hac
verba ostendunt: qd̄
miti p̄ectorē sufficiat
Phædria. o Mi pa-
true salue. Mi v̄is blā
dimēti habe: nam si
gnificat meus salue.
p Sed v̄bi est Anti-
pho. Bene exp̄lit p̄
ptū animū algandū
partim addita salute:
& tōius ad iugū p̄
uerendo. q Sal-
uū te aduenire. Edy-
p̄sis: vel ap̄osio p̄sis.
gaudeo em̄ subaudit
quod nū accipens:
non intelliges cur hic
resp̄ident credo. Sal-
uū te aduenire: ratu-
dā irangere conatur
obfego & mora. Sal-
uū te aduenire: Alte-
ra salutatio ad leni-
dū: & ad criminis dis-
solutionem: sed & ret-
io addidit: Satin om-
nia ex sententia.

r Credo: hoc respon-
de mihi. Hoc incerta
distinctio: pronun-
ciavit. s Sed satin
omnia ex sententia.
Quod vulgo omnia
recte: & deit quevis:
aut quid rale.

t Vellel equidem.
Hic em̄ oratione dūlū
mp̄triat q̄ ea q̄ senex
non iratus q̄. ratificat
de salute soiūtū sit
Antiphon. Vellel
equidem. Hic em̄ oratione dūlū
mp̄triat q̄ ea q̄ senex
non iratus q̄. ratificat
de salute soiūtū sit
Antiphon. Vellel

equidē. Semp̄ hoc verbū dolentis est: ac negātis euenerit qd̄
votis: v Quid istuc eit: Magnā vim habet cōtra tam
hmōi interrogatio. x Bonas me absente. Min confus
tudinem exp̄lit: dicendo bonas. Bonas me. Crimen in du
obus ellē demonstrat: q̄ non bonas. & absente patre.
z Eho an id succentes nunc illi: Ge. o artificem
Probum. De ego ne illi succensem: ipsum
Gestio dari mihi in cōspectum nunc vt sua culpa sciat:



tum mutatus ab illo Hectore. e Atqui nihil fecit pa: sūma contradictionis: & non dixit leniter peccauit: sed nihil fecit neq; quod punias: sed quod succenseas: id quod lenissimū est. f Ecce autē similia oia. Ecce autē vox est apta his: que noua: & im prouisa animo accidit. sic Virgil. Ecce autē gemini a tenedo tranquilla per alta. g Similia oia oēs cōgruunt. Mora stomachantis oia: & oēs de his dicit: que ad duos pertinet. h Vnū cū cognoris. Omnes noris: iterū non duos: sed omnes: & varie cognori s: noris. Vnū co.o.no. Sic Virg. & criminab vno disce omnes.

i Hic in noxia cītilis: le ad defendendā cau sam adeſt. Hoc Domi pho non sine quadā delectatōe dixit quā tū premis ob iram p̄sentem. k Cū ille abest. Hic preſto est. Huic loco reddidit: Cicero illū locū in Veri tū: qui ciues Romani erant. si Siculi erant: tū si eorū legibus da ri oportere qui Siculi qui ciues Romani es sent: nam subauditur ad q ciues Romani erant iudices dabātur: ad Siculi efflent subaudiatur. Cū ille abest.

Nam & hic subaudie dū est in noxia.

l Hic preſto est. Ad defendendā causam subaudit.

m Probe horū facta imprudens deſe. Ideo imprudens: q a nescit in amore Citha ristriā effe Phaedria.

n Imprudens. Mo do nesciens. o Nā ni hīc ita efflent cū zc.

Vide quemadmodū iam pitruat poeta ea que futura iūt: ad iuuandū amorē Phae diae. p Cum illo haud stares Phaedria.

Cū Antiphō. l. & cū illo in eī parte stampo quo facimus. sic

Vir. Iuppiter hic stat.

q Si eī patru: culpā Antiphō vt in se ad-

miscent. Principiū per insinuationē subtile: & honesta locu-

tio. Si eī vt admisit. Si eī patru: culpā vt

Antiphō: adhortatiū principiū:

In se admisit. Bono ornatu addidit in se: cū & sine hoc pla-

num videri possit: & hic est que Cicero succū orationis ap-

pelat: r Ex qua re minus re: aut fama foret. Nota hic

cōparatiū qualitas est pauperis: neq; strenui: & docuit in

negocio nupciarum diuibus rebus consuli re: & fama. hoc

est facultatis dotis: honestatique natalitū. Ex qua re min-

fort. Hic tractatio est criminis oratoria: in qua defensor ac

culat crimen: reū: purgat. s Minus re: aut fama.

Venuste infustum: rei cū preposuisset: & culpā. Minus re:

foret. Quia pauperem. t Fam. Quia ignobilem.

v Obiēperans. Consulens: prouides: moderatus: vt. Iā si-

bitum curvis male cōperat vīda carnis. x Nō causam

dico quin quod m. ritus sic ferat. Rheticum theorema in

huiusmodi exceptionib; quo vti solet: qui propositē cau se fiduciam genti. sic hoc: aut illud: non ero veniam: non de precor poenam. y Quin quod meritus sit. Quin hūc de fenore magis: & non dūcē dicam: sed hic colligit pa trocinantis auctoritas. nō em̄ dixit quod voluerit: sed quod meritus sit manente eo si peccauit tamen. z Sed si quis. f m. f. f. Forte quasi non defensoris: sed simul causam cogni turus aduenierit: non contendit verū esse: quod dicit: nō sol licitum faciat ad credendū. sic apud Virg. Si non Dum vela darēt si forte dedisit. Sed si quis. f. Bene si adiungit ad crīmē: vt leuet culpam.

a Insidias nostrā fecit adolescentiae. Mire insidias dixit: vt diu cō parata: cauſa per igno raniam dolοq; capti videantur adolescentiā oportune gratis cō memoratio:

b Nostra ne culpa est: An iudiciū: p. l. p. i. a. Posterior facta sententia est.

Nostra ne culpa. a. i. Duplex me tathesis. altera in ac cusatorem: altera i. iudicēs: & bene misericordia personam: vt tū sub leuet: & suo merito & multitudine reorū. Nostra ne culpa. a. i. Mire assurxit in iudicium defensoris. nā supra cū de Antiphō ne dixerit: nunc intus sit nostra:

c Qui ſepe proprie inuidiam admittit: dū uit: notum alterari q; inuident.

d Aut propter misericordiam addūt pauperi. Posteriorem cau sam honestiorem posuit ne non Antiphō nem defendere. sed ac cusare iudices videtur: aut propter misericordiam: primū an tithēō: & oratione na turam iudicū

expediuit.

e Ni noscerē causā crederem vera hunc loqui. Suaūtū me laudauit oratorem: q omnia ad persuadendū idonea adnotans solum consilium non adduxit: ad credendum. Ni noscerē causam crederem vera hunc loqui. Obligque poeta selauit. f Aut quisq; iudex est qui possit. n. t. i. v. t v. n. t. Apparet iam perlustrā seni esse verum aduersarium futile Phormionem subiectū: atq; appositum sycophantam: vnde ad aliud trādit: vt accuset: legitiem in respondingo: que leuior culpa est: ita vt cō dentibus mos est. paulatim seni singula extorquentur e manibus. g Tua iusta. Diserte magis & absolute tua iusta cō si aliter diceret. h Vbi tute verbum non respondeas.

Non dixit parum dicas: sed verbum.

i Ita vt ille fecit. Vnde sit an hic poētē virtus est. quod omnia ante inducit cognoscere: ne in scena hac vt noua audiens tragicis motibus infaniret.

k Functus adolescentuli est officium. Oratore crīmē: qd

v. 4

Secundus Actus

obiectū est non purgavit mō sed etiā ad laudem conuerit:
quod rhetores

Dicit: & hoc de Apol
lodo. Functus adolescētuli officiū liberalis: deriuatū cau
se: & est venalis status. Functus. a.o. l. Ingeniose non nega
uit hoc crīmē occasionē laudis: de confessione sumpturis.

1. Officiū l. Potenter officiū noiat: qd ille crīmē appellat:
& no: a functus officium: accusatio casu: quod nos ablati
uo. m. Postqz adiudices ventū est non p.c.p. Hę apud
oratores:

tio cauſe facit: quem
vulgo colorē nomi
nanc. n. Non potu
it cogitata proloqui:
ergo quod cogitauit
indultrię est: quod nū
hil dixit pudor: s.

o. Ita eū timuit. Tū
midum perturbatū.
Plaut. Nam ex mari
timida es. & ipse i A
dēphīs. M: miseram
quidnam est qd sic vi
deo timidum: & pro
perantem Gerā.

p. Laudo hunc: sed
cello adire. Satis defe
sionis vbi Gera tam
adire non timeat do
minū. q. Here sal
ue: saluū te. ad. g. Pri
cipiū a beatitudine:
& vide veritatem
aptissimam serui cal
lidū. Credas ne hunc
esse qui supra dixerit.
Heras si redierit moī
dū esse in pistrino va
puandū.

r. O bone custos. s.
Qui ab initio idē mo
dus seruatū est senti
ne idem nunc est qui
sūp̄ dixit: o Gera mo
nitor cōqz auxili p̄
significat: qd dixit bo
ne custos: qd quod su
pra monitor.

s. Columnē vero. f.
Columnē: columnē:
an columnē: colūmaz
vnde columellē apud
verterē dicti serui ma
foris domus. Lucill. p.
xxxi. serui neqz inſi
dus domino: neqz inutilis: cōqz Lucillī columnellē hic situs:
tu vero hunc. m. n. an columnē ciuitas continebatur. Ora
tius contra pro columnē columnā inuirose. Ne pede pro
rūas stantem columnā. Ennius. x. regni versatum sūmā ve
ro columnā. Columē vero. Fama sustentatio: v. f. dec̄: vñ
colūmē dicit: & moralis auxili Ironia. s. Cui commendaui
filū hinc abiens meū. Duplex accusatio est: de eo quod feci
tūt hęc cōueniunt in eas personas: quas spectare non opor
tuere. t. Iādū te omnes nos accusare audio imerito: vi
de qd in his verbis etiā vultus quidā serui contumacis ap
pareat. & versate mali: & hoc est quod dixerat: ego in insidi
is hic ero succēturiā. v. Immerito & me ho. om. imer.
Tantum impudentē supereſt ut non solum ſeſed alios eti
am defendat. Immerito: Vt paruo: falſo: de aduerbiis eſt in
o. desinentibus. x. Horū cōmerito

Horum. Et ſic nos hanc: & hunc dicimus. y. Nā
quid me in hac re voluſit facere. Bona exceptione locutus
eſt. qualis in aliis oia fecerit. z. In hac re voluſti tibi. Quā
contēnūt iam dñi. vide vt hoc ipsopurgator videatur: &
hic apparet quod addidit tibi. Sicem dic. re ſolem̄. qd ti

bī vīſ faciā: cū alieno negocio fruſtra nos ostendimus labo
rare. a. Seruū hominem cauſe ora. non ſi. Hoc non qua
ſi ignoranti dixit: ſed ſtomachoſe admotet: velut ſtultum
qui rem maniſtam non cogiter. Seruū hominem cauſam
le. non ora. s. Venuste hominem. Salu. in Jugurta. Cū ince
rim Hyem ſal reperitur occultans ſe in rugurio mulieris An
cille Seruum hominem cauſam leges. Mire extenuauit cō
ditionē ſuā dīcēdo non me: ſed ſeruū: & addēdo hominem:
Moraliter locutus eſt. ſic Virg. Venerat antiquis Conchide
ſinib. Action. Gra
homo. b. Caufaz
orare leges. Non im
proprie. ſic Vir. Ora
bunt cauſas melius.
c. Nec testimonii di
ctio eſt. Vis ſcire inge
qz non licet ſeruū p
domio: ne teſtis loco
produci potest. Nec
testimonii dictio eſt.
Varie: non em dixit:
neqz testimonii dice
re d. Mitto omnia.
Etiam hoc p̄didit ſe
nex quod videbat va
lidū ad accusationem
ita gradatim illa ſi
gula ſubducuntur: &
accusationis imperus
euangelicit. Mitto. Si
no: vim habent coira
voluntatē concedētis.
e. Addē istuc impru
dēs timuit: adoleſces:
Hęc nouine verba cau
ſalem ad argumentū
vim habent.
f. Imprudens. t.a.f.

g. Singula pronunciā
da: vt plura. Videant.
g. Tu ſeruū ſi cognata eſt: maxime
Sub obteū ſuā pro
positionis: in qua p̄
legis ostendit ſā po
eta p̄parat locū la
lacig Phormionis de
dote accipenda.
h. Verum ſi cognata
eſt maxime
addidit maxime.
nā ſiue eſt cognata: ſi
ue non eſt. dō recipit

Hoc eſt non dī maxime cognata: et co
gnata minime: ſed aut eſt: aut nō eſt: alii ſic ordinat: nō ſit
neccelle maxime habere: alii ſed id qd lex iubet maxime do
tē daretis. i. Sed id quod lex iubet dō: daretis. Id quod
lex iubet. ordo. ſic Virg. Virg. id quod multo rure ipſe fatebe
re matut. k. Querere alii virū. Querere qd idoneū
eſt ad significatiōe odiōe. Vir. Querat ſibi ſedera Tū.
l. Qua rōe inopē potius. d. Etia dicebat magno ſonitu in
tulit: quod minus momenti habet aduersus eos: qui accu
ſantur. qd illa ſuperiora. m. Inopē potius dicebat ſubditū ūgēdū ē. n. Nō
rō. ver. argētū decret. Hoc ita iudicūt̄ aboliuit Gera: vt enā
qz p̄ totū rūdeat. o. Alicūde mihi eſt dictu facili. Hoc
qz iudicidēs & auero ab illo vultu. p̄nunciauit Gera: quod
genus a cōtōis ſecuritatē: offid hominis maniſta dicens.
Alicūde Demiphō alicūde ad facilitatem retulit: & hoc ſic
intelligi ſingūt: qz nō habēs ſpē Demiphō de p̄xio a q̄ dice
re incipiat dixerit alicūde. p. Nihil ē cī. ſa. Et mire: vt iſol
puerib. vno diſſoluit totā ſenī intēdē: vt i Heautō. Quid
ū hoc reſuerit. Quid ſi redēo ad illos q̄ auit. Quid ſi nunc

coſſurati: q Postremo si nullo alio pacto: vel foenore,
Oſtendit ſe ſenex hęc perdere: cum ab hiſ alia trascendit ex-
elus. r Dicit pulchre ſi qui dem quicq; crederet. Vide c̄ſ
nō laborat ad respondendū Geta. s Si quidem illi per
ironiā respondit. Credere: pecunia cōmiceret. t Nō nō
ſic futurum eſt: nō p̄t.

Hic iam palme loc
eſt debitis poētis. Si q
dem ut omnia obſe-
cerit Demipho: et om-
nia ſoluerit Geta: qui
bus actis ſola iratio
nabilis exadamt re
linquere ſeni.

Non non ſic futurum
eſt. non potest. Mora
lis abnegatio frequē
ti repetitione firmata.
v Ego ne illam c̄ſ
illo ut patiar nupta.
Hic eſt de quo ſupra
dictum eſt. Ille ne in
dotatam virginē at
q̄ ignobilem daret il
lētūnq; faceret. Ego
ne illam cum illo: ve
patiar nupta. Hic ſā
pretrufi c̄ſ facile xxx
minas perdituras ſit
Demipho: dum illā
vult excludere.

x Nihil ſuaue me-
tum eſt. Ordo & eſt
ſenſus hic eſt: nihil mi-
hi mercedis ſuaue eſt:
ut ego illam cum illo
nuptam feram. Sua-
ue meritum enim ſua
uem mercedem ſigni-
cat. Nihil ſuaue ē me-
tum hominem com-
monstrarier. Bono ordine peruenit ad Phormionem a quo
magis conſurbitur. y Aut vbi habitet demonstran-
ter. Mire oſtendit c̄ſ hic ſenex contemnat Phormionem modo
a quo mox ſuperabitur. z Iſtum patronum mulieris.
Hic & contempnum aduersarii: & ſu fiduciam monſtrat.
a Iam ſaxo hic aderit. Virgilius. Haud ſibi cum danais ſe
fexo & pube peſaſga. b Antipho vbi nunc eſt. Mīn? q̄

rit vbi ſit antipho: & vtrum amare adhæreat ſubtiliter que
rit: quod ſeruus intelligens respondit foris. c Foris. Fo-
ris dixit cum fugiſſe eum ſciat. d Abi Phaedra: cum re-
quire: atq; adduce huc. Oportuna & apta ſimplicitas attri-
butur Demiphoni nifil tale de Phaedra ſuſpicāti.

e Eo recta via quis-
dem illuc. & amatorē
oſtendit Phaedra. &
ſimil id agit ne in cō-
ſpectum patris veni-
at Antipho.

f Nempe ad Paphi-
lam. Niſi hoc Geta di-
xiſſet non intelligeret
ſpectatores quid di-
xiſſet Phaedra. At e-
go deoſpoñates hinc
ſalutatum domū de-
uortar: nulla mentio
fir vxoris apud Demi-
phonem: non eīm coa-
uenit arguento: ve
abeat. neg: quid i Si-
cilia gemit demoni-
ſtrat: ideo quia tam
dictum eſt noſter i Si-
ciliam ad hospitē an-
tiquū: cauſa eīm quae-
ſita eſt cur abellit dū
vxorem ducat Antipho: & cauſa ex argē-
to: id eſt auaritia: et q̄
minus videat patr
vitrum pauperi: qui
ob ſpēm lucri ab At-
tica in Siciliam nauis-
gauerit.

g Hinc ſalutatū do-
mum: Ab hoc loco:
h ſalutatum. Ado-
rati: quod eīm primū
post redditam prece: i Deuortar. Bene deuortar: quaſi
de via. k Atq; aliquos mihi amicos aduocabo: ſā p̄z-
parat ridiculam aduocationem: que plures adhubendo iuriſ
cōſultos incertior reddetur. l Amicos aduocabo. Ami-
cos & pro teſtibꝫ: & pro aduocatis veteres poſuerunt.
m Adiuent. Proprie adiuent: adielle eīm dicuntur aduocati:
n Vene imparatus. Pro non.



Tertius

Actus

Ta ne patris aīs zē. In hac scena de parasitis vilioribus Terentius proponit imaginē vite: vt in Eunus cho de potioribus: & his quē nuper processerint. i. de assentatorib⁹. A iaduētē p̄dū autē hīmō gen⁹ ho minūmag⁹ a Terētio lacerari. A Irā ne pa. zē. Adhuc nar⁹ rā fabula Terētio: & Ambitio ebrio: q̄ acturus hanc fabulā oscitans temulenter: atq; autē minimo īscalpens dīgītū hos Terētio pronūctiavit versus: quibus auditis excludauit poeta se talē cū scriberet cogitare para lūtū: & ex idō gnacōe q̄ cū saturum potuī dep̄henderat delinūtū: statim hēc labia lingens: vt ebris us: vt ructans: vt potu satur pronūctauit actor bonus.

b Admodū. Admodū annuētē vim habet dūntaxat mō: & subaudītū veritum.

c Phaniū re. so. Sub audītū aīt. d Oppīdo. Nō aio: sī iratū in tellige. Iratū senē: tētē subaudītū aīs. e Ad te so. sum. Phor. re. re. tu. hoc in rī. Ideo vel expergetactus ad has cas accedat Phormio: quia nō diu solli citū cōuenit eē parasitū: nec q̄cī alius nisi de cōuluo: vel pp̄ter p̄uiū cogitare adeo nihil a Geta cogitas: mō etiā negocia: & Antiphonis negligēs est atq; secur⁹. f Tu te in tristī. Hoc tibi oē est excedētū.

apta parasito: q̄ de cibo est. hoc aut inter rusticos de alcato mortario dici solet & bñ in tristī. p̄p̄te cī in tristī dī hīmō cib⁹.

g Accingere. Appārāte atq; expedi.

h Ecce rē. q. s. r. To tū hoc q̄s alia gēs parasit⁹: vt ex hoc apparet qd intēris infādā sycophāte improbī: et p̄familias p̄turbationē minime litigiosī: nā ille i bona cā aduocatos q̄rit: & ipse sollicit⁹ in toto actu est: hic i p̄tūctō t̄pis se ad calūnī p̄parauit. i Quid si reddet. bñ iā ad illū ad recipit fabula qd future est pp̄ter Phaedri. Quid si red. Hoc qd mīdebit: an mīlēreddet? k Sic opinor. Nō tu ip̄ulisti: hoc p̄tinet ad id qd secū tacit⁹ voluit Phormio.

l Cedo senē. Hic alii exclusi se corpore sōni inducit parasitū: aliā trāglutinat⁹ qd in ore mandebat. q̄si hoc in ore fuerit ad vincēdū senē. Cedo senē. Nō parū vulg⁹ molimē ipen, ditū senex dicat hoiem cōmōlītārī parasit⁹ dicat cedo senē.

m Quid ages. Nō interrogatis: sed metētis h̄ dīctū est.

n Quidvis. Nisi vt mauear pha. atq; cri. hoc Anti. cri. a. i. m. c. i. d. s. Tria p̄mittrit in qbus oīs cā Antiphonis est constituta. Atq; criminē sic dixit criminē eripiā: q̄i ex incēdīo cōsidera triū reḡs promittit grad⁹ p̄ auxilium cē separatos.

o Phaniū. Vxor. s. Antiphonis. p Antiphonē eripiā. Bñ eripiā dixit: q̄ cām fecit doli: p̄ eo q̄ tenet opp̄issus. Vir. Tu ne hinc spolii indure meos eripiatē mihi. q̄ In me de trūtē zē. Denūatio dī inflectio criminis ab eo ad quē ḡnebat:

ad eū ad quē nō pertinet: r O vir fortis: atq; amic⁹. Ondine laudauit: plus est em̄ amic⁹ q̄ vir fortis: & appetet ad uersum Gerā exclamalle qd maiore vim habet: q̄i li amic⁹ dixisset. O vir for. atq; a. Noiatiū p̄ vocatiū posuit.

s Verg⁹ hoc sephor. Bñ sepe addidit: vt sētētā faceret de spātī dīctō. verg⁹ hoc sephor. ve. ne. i. for. in ner. erū. Ex consuetudine romana dixit: q̄a sepe in nerūtū cōsuebat exalq̄ maleficio in carcere mīlli anniū: quod p̄ rouerbiū a sagittariis natū est qd ī moderate plērūq; oēs adduccendo arcū nō telū incitent. sī nerūtū rūpāt: qd sepe fortius fr̄ientes nerūtū sibi aliquē lēdūt: ergo fortitudine nimia fāpe vīncit. sepe dec̄ptī contingit.

Tertius Actus.

Phormio parasitus. Geta Scruus:

Ta ne patris aīs cōspectū veritum hīc abijsse? Ge. admodū. Ph. phaniū relīcta solā. Ge. sic. Ph. & iratū Senē: Ge. oppido. Ph. ad te sumā solū phormio rerum Redit. tute hoc intristi: tibi omne est exedēdū: accīgere. Ge. obsecro te. Ph. si rogatib⁹. Ge. ī te spes ē. Ph. ecce rē Qd si reddet. Ge. tu ip̄ulisti. Ph. sic op̄inor. Ge. subuēt Pho. cedo senē: iā strūcta sum mihi in corde oīa cōsilia. Ge. qd ages. Ph. qdūs nīsī vt maneat phaniū: atq; ex Crimine hoc antiphonē eripiā: atq; in me deriuē oēm Irā senis. Ge. o vir fortis atq; amicus: verum hoc sepe Phormio vereor ne ista fortitudo ī nerūtū errūpat dēic̄p̄. pho. alī nō ita factū est p̄iculū: iam pedūm visa est via. Quot me censes homines deuerberasse v̄lq; ad necem Hos̄pites: tum ciues: quo magis noui: tanto sēpius Cedo dū. en vñq; iniuriarum audisti mihi scriptā dicā Ge quid istuc. Ph. quia nō rete accipitri tendit: necq; Miluo q̄ male faciūt nobis: illis q̄ nihil faciūt tendit. Quia em̄ in illis fructus est: in illis opera luditur.

e Quid istuc. Interrogare dicitur: & singitur Geta: vt patētēta progrediatur oratio.

d Quia non rete accipitri tendit: necq; mil. Rūfus per allogoria alloquī parallelo: vt totū trūviale sit: & cōuiuis elōt̄ q̄ translatum. Quia non re. ac. ten. ne. mil. Legitur & tennēt̄ habet em̄ n. littera cū d. cōmunionē. **c** Qui malefaciunt nobis: Ore: & vnguibus. f. Illis qui nihil faciūt tendit. Non sic accipe nihil faciūt. q. d. nec bene nec male: sed cū legeris subauditio nobis male: quia em̄ in illis fructus est parec̄ tertiū: q̄ aut q̄ em̄ sic subiungit: aut enim ipsum superuacūt̄ est. g. In illis fructus est. Fructus cibus: gafrumen dicitur tractus gulē qua cibus in aluum demittitur. h. In illis opera luditur. Qui male faciūt nobis.

i Luditur. Extetretur: an illuditur: id est frustratur.

k Altis alīcūde est periculū: vnde alīcūd̄ abradī pōt̄: vtr̄ hīc sensus est: q̄. asī dīxent: aliud aliis periculū auferē: a quibus auferri potest: an aliū alīcūde periclitant̄ q̄ credūture: est em̄ illis caūsa pericli: non que videtur: sed que ab his alīcūd̄

Tertius Actus



accēt peius postea locutri: & ad eftē proprie. ad eftē em̄ cauſe proprie dicunt patrōni: & amicis: d Iratus eft. Hoc ad excitandū phormionē dicitur: e Quin tu hoc age. Annu- it ut taceat: & significat silentiū. f Iā ego hunc. Modo fam celeritatis eft signū. hunc cū cōtempu dixit. g Agi tabo. Perturbabo.

h Proh deū immor- talū. Eclypſis: deest fidem aut quid tale: Cicero in exconomia. Quid igitur proh deū immortalū: primum ea docebas q̄so. Proh deū immortalū: artiſtico prior exclamat ut Demipho qui iniunia palius eft vitro impeditum accusati- onis incurat. i Se quimini me. Segni- ni dicit qui properan- tis: & h̄citatiore gra- du pergit iratus: et pa- rents pater: nam v̄t va- riaret parentem dixit quē supra dixerat pa- trem: patrem ergo di- xit puerū a Demipho ne ignorari. k Ne gligē ipſa. Quia igno- ret parentes puerū id ignorare ſe dicat: & tñ ipſe non negligat puerū: vel utrum q̄ conquetus eft. l Vide quid auaritia facit. Hec conu- fuis ad circulū: & corona circumstantiū dixit: & conquest⁹ eft: nulla enim re magis populus concitat: q̄ si quis egenum contēnat: inde & bonis inuidet: & malos extollunt. Salu. Vide auaritia: proprie vide ſtomachantibus conuenit: q̄ in- dignatione coguntur: quia ſi cū aliquo colloqui. Sic in Adel- phis. Illud ſis vide exēpiū discipline. m Si herū insimulab- lis. Insimulare eft crimen ingerere. Insimulatio eft & falſi & veri criminis incuſatio. Insimulō genitiuo iūgitur. Sic Cī ce. Nihil eorum que galli insimulabant negarunt. n Ma- le audies. Scilicet a me. o O audaciam. Hec exclamatio ostendit q̄ absentē patre offendit filius. O audacia. Hic fā ostendit perſuafum eſſe Demiphoni: & vim adhibitā fi- liō ſuo vxorem ducere vna cū hunc audacem appellat: alie- ro quod dicit etiam quem coniuictio eft Antiphonē cōple- citur: & ſic accuſatur. p Nam iā adolescēti nihil eft qd succenſā. Sic ſubtiliter ac latenter purgatur a Phormione.

nam quim dicit nihil eft quod ſuccenſā adolescenti: often- ditur adhuc ſuccenſā: & inimica fuſſe animo cūq; ad di- diſi illū minus norat: ostendit contradixiſe ſibi & cōflixiſe iudicio: & ſic dicit q̄ ſi adolescentis non agnoscens puellā ve- nram meruerit pater negat a cognata ferre non poſſit.

q Nihil eft quod ſuc- ceneam. Succere di- cimus eū qui cū ama- re debeat Iēſus iraſci- vide q̄; veteratioris o- ſtēdat cōtradixiſe ad- olescentē. r Si illū minus norat: non di- xit nō norat: ſed mi- nus norat: q̄li & ipſe noſſe debuerit:

pho. quī tu hoc age. iā ego hūc agitabo. proh deū atq̄ Hominū: negat phaniū hāc eſſe ſibi demipho cognatā. Hāc demipho negat eſſe cognatā. Ge. negat. De. iplsum Phormionē eſſe opinor de quo aiebā. ſequimini me: pho. Neq̄ eius patrem ſe ſcire qui fuerit. Ge. negat. Neq̄ iſilphonē iplsum ſcire qui fuerit. Ge. negat. Pho. Quia egens relicta eft miſera: ignoratur parens. Negligitur iplſa. auaritia vide quid facit. Ge. Si herū insimulablis auaricia: male audies. De. O audaciam: etiam me vltro accuſatum aduenit:

adolescēs optime noſſe poſſe. Iam grandior. Proprie grādis ad ſpeciem refertur grādis: vt grandis puer: & grandis na- ſenex dicitur. t Iam grandior. Hic comparatiuus non ha- bet ſignificationem: quod magis: ſiue minus a poſitivo ſig- nificet: vt iā ſenior: ſed cruda deo. v. q. f. v Cui opera vi- ta erat. Opera pro metu poſuit. & opera hic ablatiuus ca- uis eft. Cui opera vita erat. Hic oſtendit q̄: paupertate: & opera ablatiuus cauſus eft: & vita nominatiu. x Ruri fere ſe continuebat. Continebat dicitur q̄ cōtra voluntatem ſe con- tinet. Ruri fere. Id eft ruri operam faciendo querebat cibum: & bene addidit fere: non enim ſemper: ſed pierungū ruri fere ſe continuebat. expreſſe oſtendit miſeriam hominis: qui in vr- be natuſ interdixerat ſibi accessus eius ob pudorem in ope- nam hoc ſignificat continuebat: ynde contēti dicitur in ma- lis durantes. hoc autem veteres faciebat nobiles: cū ad pau- pertatem redacti eſſent. y Coleđum hahebat. Virgil⁹: Conductamq; pater tellure ſetebat. z ſepe interea mihi ſenex narrabat. Habet miſeriam oſcioſa narratio. ſepe int-

rea mihi senex narrabat. Misericorditer et inuidiose possumus esse: & maiore fide quam narrabat dixit: non querebatur: & vide congettationem argumentorum: & ordo est: saepe narrabat: a Se hunc Negligere cognatum: Amphibolo gis: sed in sensu dissolutis. b Cognatum suum. Hoc est cremen: & causa est quod cognatum addidit. b Ad quem virum. Qualitas iniuriae ad dignitatem personae multi enim tales sunt: ut cognitio ne abdicari finit.

c Quem ego videtur in vita optimam. Modo in vita actu: in moribus. Quem ego viderim in vita optimam. In actu ac moribus: & invita hoc est ei vivere: & quod a viuo sit.

d Videas te atque illum ut narras. Hoc est parente te illi existimo: atque illi tibi: an potius seruus sciens hanc personam fingi. vel certe etiam mortuum hominem induci in prestatum parasito: ut etiam ipse sit: aut nesciatur: ut factus: aut pereat: ut mortuus: an sic ac cipendum: ut seruus submissa voce hoc per locum dixerit: tantum in vita revideas optimam quam fuit ille quem narras: an sic intelligi: ut seruus hoc dicat: si optimam est victimum opera quererent in agro etiavidetas atque illi vidisti: quem ad hunc modum narravimus: & alius ad illud quod ait. Quem ego viderim in vita optimam: nam eum tua existimat: ut in vita optimam iudicarem. Videas te atque illum: ut narras. Melius hoc clare dicere: ut a seruo accipimus: ut defendimus dominum videtur. e Ut narras: Deinde vidisti: sic enim illum non vera dicere. f In malam crucem: aduerbialiter: ut huic vicinie. f Nunquam tam graues. Hoc tamen quasi timidus: sed quasi religiosus: & fidelis loqui Phormio. g Ob hanc. Tamen presens mulier de qua lis est: sic demonstrativa particula vsus dicendo hanc. Ob hanc. Id est pro filia ipsius. h Inimicitias caperem in vestram familiam. Capere dicimus: cum id quod in nobis est assumimus: Unde capere pro eligendo ponitur. i Quae est aspernatur.

Quam enim supra reuocauit ad puellam reserfas: ut Quem regno hesperio irudo: & Salu. Nam Sylla dominationem videbat: & interposuit quibusdam: neque erit offensus dominationem syllae. Quam is aspernatur tam illiberaliter. Aspernari est: auerti non solum corpore: sed etiam animo: aspernari: recusare: auertere: non agnoscere: est autem dictum ab aspero. k Illiberaliter. Apud veteres illiberaliter dicebant factum: si quis excessisset omnino genus maleficiorum: sic in Adelphis. Factum a vobis duriter imsericorditerque: atque equum. sic est dicere magis aperte illiberaliter vides amore auxilis per magnu[m] vid-

mum ponit. l Pergin male loqui. Pro male dicere: & quae rit probus quis ante Terentium dixerit. m Hero absente. Argute: aut absente: ut videatur fidelior: qui defendat absente: quod prestans argumentum est id animo habuisse Getam peregrinante domino. n Impurissime. Improbissime. o Dignum autem hoc illo est. Non negat male loqui: sed hoc esse dignum contendit malo homine. p Atti

Pho. nam iam adolescenti nihil est quod succensem. Si illum minus norat. quippe homo iam natu Grandior pauper: cui in opera vita erat: ruri fere Se continebat: ubi agrum de nostro patre Colendum habebat: saepe interea mihi senex Narrabat se hunc negligere cognatum suum: At quem virum: quem ego viderim in vita optimum. Ge. videas te: atque illum ut narras. Pho. abi in malam crucem. Nam ni eum ita existimassem: nunquam tam graues Ob hanc inimicitias caperem in vestram familiam: Quam is aspernatur: nunquam tam illiberaliter. Ge. pergin hero absente male loqui impurissime. Pho. dignum autem hoc loco est. Ge. aini tandem cancer. De. geta. Ge. bonorum ex tortor: legum contra tortor. De. geta. Pho. responde. Ge. quis homo est: hem. De. tace. Ge. Absenti tibi te indignas: secundum dignas Contumelias nunquam cessauit dicere. De. Ohe. desine Adolescens: primum abs te hoc bona venia peto Si tibi placere potis est: ut respondeas mihi. Quem amicum tuum ait fuisse istum ex plena mihi.

gnas: y Desine. Imponit silentiū Gete: quod validiora dicitur rus sit: & supra tace dixit senex. z Adolescens primum abs te. Est auctoritas huc in sensibus: ut qui minoris etatis fuerint illos appellatio pueri: vel adolecentis: vel iuvenis appellant: etiā ostendit gratiae: ut hoc de nomine illis quidem detrahant sibi non auctoritate tribuant. sic Virg. O præstans animi iuuenis quantum ipse: & cetera. a Bonaventura. Si ne ira: sine discordia. b Si tibi placere potis est. Pro porto. c Mihi ut respondeas. Bene mihi ut pote patri adolescentis: vel domino Gete: vel etiam seni. verbū est scrupulose aliqd interrogantium. sic Virgilius. Minusq[ue] huc edicere vera rogati: z. Dic mihi Darmota cuium pecus: d Quem amicum ait fuisse istum: ait dicimus de his: qui vana loquatur. dicere autem de his: q[ui] validiora: e Explanata. Miserita expone. f Et qui cognatum. Qui: quomodo: ynde: g Proinde. Ita dissimilitudinis aduerbiū est modo: nō coniunctio: ut proinde tona eloquio solitū ubi. Proinde explicare. Qua si non notis. Explicare est diligenterque quigere: ubi nō p[otest]

Tertius Actus

sces lateant: ergo vero
bū est tractū a pīscā
tonib'. h Ego me
nego: qd tu aīs: Sub
auditur ad omīa nos
se. i Echo tu sobri
nū tuū. Poplarī qua
dam: viñgant. fatigā
tiōe: vt pote farrā res
pondit. k Nomē
maxime. Falso nō ha
bent memorā: hic er
go deest: nescio: vñne
cessarium est.

l Quid nunc taces.
Vrget senex: quia nū
igit cū nomen nescia
re: m Subtice. Sug
gere. n Non dico
quasi nō noris. t Mis
re:nam videt arte ce
lare id quod inuit' ne
scibat. o Stilpho.
Syllepsis: nā redit ad
nominatiū: et vñqz
Stilpho: ut rurius ad
accusatiū: noueras
Stilphonē. s

p Styphonē in quā
nō noras. Figura Epi
trocēnos. Èst autē
Epitrocasmos verbo
rum super se in uicem
effusio: vel supermen
sio: quæ sit aduersari
causa turbandi. s. Cō
uincam si neges. vñ
Non longe: scilicet ho
stes. Querendi nobis
cūstantyndiq: mu
ros. Imus i aduersos.
quid cessas.

q At si talentū nē.
More Romanorum
apud quos hereditas
pecunia erat talentū:
aut quod dixerat mo
re grecō admisicuit.
At il talentum rē illud
fest. r Ita vt di
cis ego tū si aduenis
sem. Ita sum iquæ: vt
dicas avarus: & super
bus. vide senē de ini
ria non agere: quia su
ste confidit. & nictetur
caufi plerūq: em hę
confiantia animi ful
ciuntur: qui ruri confi
dunt: at contra q nul
lo iure fregi sūt litigā
ad iniuria profisit: ut
his saltē perturbēt
aduersarium: qui iure
non valent: condono
igut tibi omne cons
eumelē genus.

s Ego cū si aduenis
sem. Deest ad iudiciū:
vt sicut ad iudicīū ve
niū. t Qui mi
hi cognata. Schema.

Et quī cognatum me sibi esse diceret. Pho. proinde
Expīscare quasi non nosses. De, nossem. Pho. ita.
De. Ego me nego. tu quid aīs: redige ad memoriam.
Pho. Echo tu consobrinū tuū non noras. De. enecas. dic
Nomē, ph.nomē maxime. De. qd nūc taces. Pho. pīj
Hercle: nomen perdidī. De. hem qd aīs: pho. geta si
Meministi id quod olim dictum est. subijce. Ge. hem
Non dico quasi non noris: tentatum aduenis. De. egon
Autem tento: Ge. stilpho. Pho. atc pīj adeo quid mea.
Stilpho est. De. quē dixi: pho. Stilphonem inquam
Noueras: De. nec pīj ego illum noram: nec mihi cognat.
Fuit qfī pīj isto nomine. Pho. ita ne: non te horum pudet.
At si talētum rē reliq̄sset decem: De. dīj tibi male faciat.
Pho. primus es: memoriter. pīj geniē vestrā. vñqz ab auo
Atc pīj atauro. pījserens. De. ita vt dīcis: ego tū si aduenisse
Qui mihi cognata es: dicerem: itidem tu face.
Cedo qui es: cognata. Ge. heus noster recte: he? tu caue.
Pho. Dilucide expediti quiibus me oportuit
Iudicib: tum id si falsum fuerat filius cur non
Refellit: De. filium narras mihi cui? de stultitia dici (vt
Dignum est) non pōt. Pho. at tu (q sapiēs es) magistrat?
Adi. iudicium de eadem causa iterum vt reddant
Tibi: quandoquidem solus regnas: & tibi licet soli
Hic de eadem causa bis iudicium adipiscier.
De. Etsi facta mihi iniuria est: verumtamen potius
Quā lites secter: aut quā te audiam itidē vt si cognata
Sit: id quod lex iubet dotem dare: abduc hanc: minas
Quinc pīj accipe. Pho. ah hā he homo suauis.
De. Quid est: num iniquum postulo: an ne
Ego hoc quidem adipiscar: quod ius publicum est.
Pho. Ita ne tandem quās eo itidem: vñi meretricem
Abusus sis. mercedem dare lex iubet ei: atc pīj amittere,

Quā lites secter: aut
quā te au. bis poluit
quās quod genus figu
re: prio Schema: con
trariū est: vt in Heau
ton: Propri quā in
sumā infamia sum: &
meo patrī min' ob
sequens. Itē copt' rat
onē: vt neq: tu ageres
neq: hoc posies per
dī. Qui mihi cogn
ta: qui: vnde quā.
v Heus noster recte:
Geta sic laudat senē
vt opere vincere pho
mīonē. Heus nōs te
ēte. Plaudit sibi Terē
tius supposita perso
na: qñ recte dixiſt.
x Iudicibus. Q. ub' pīj
probauit iudicium in
quit. y Filius cur
non refelliſ. Refelliſ
te est arguoſ. falū ū
osten iure. z Quā
de stultita dici: vt di
gnū. cōpendīū pīj
tiorū est nihil inueni
re pro magna iniuria
quod respondeas.
a Quācūd om̄is
solus r. Qm regnū fo
lūtum legib: est: &
opprimēns libertatē:
S. alibi. Regnum ne
hic E schīne poſides.
b Hic dā cadē caula.
Hic videl: apud Athē
nas. vñi leges: vñi
bēras cōmīnis est.
c Id quod lex iubet:
Id pro ob id dīcē das
re. d Abduce hāc
minas. q. a. Modo id
agit quod reprehēdī
at filio non eī: factū:
Dotem dare: ne quā
teret aliū: & dīcē vo
luit custode mē eī: pu
doris. e Ha ha h.
Hic risū destruxit: q
Exēndebat senē.
f Homo suauis. Pī
scriptio: quām tam al
te: factū sit: fieri vñi
q: non poſis.
g An ne hoc quidē
ego adipiscar. q. i. p. &
Quā em a lege resi
tat tantum id: quod
a lege scri. tum.
h Itane tādem quā
so. Itidem maiora ar
gumenta sunt: quān
interrogatione profu
runtur. i Vt iab
usuſ ſs. Scriptum: &
voluntas. Vt iab ū
honor: abutimur cū
iniuria. k Agi
mitt re. Bene amitt
re: quālūtis cupidita
tis amillio est.



I An vt ne quid turpe in se admitteret: Idoneū testimoniū bonorum esse natalium ciuem dixisse: nam apud veteres peregrine mulieres in meretricum numero habebantur: sic ipse alibi: Ad eon est demens ex pegrina: & alibi. Samas mili mī sicut ea habiebat Rhodit: & Parmeno & probas respondit. Potest taceri hoc: id est meretricem matrem te habuisse. An vt ne quid turpe in se admitteret: a voluntate. m Vt cū uno etatem degeret. Quid em̄ ē pudicitia: nisi vniuersitatis sc̄iā viri. n Actum (aiūt) ne agas. Actum dicim⁹: quum prouerbii significam⁹: acta res est: de qua sententia prolatā sit. o Donec perfecero hoc. Vir. Donec perfecero hoc. Pho. ineptis. De. sine modo: Pho. Postremo tecum nihil rei nobis demipho est.

Tuus est damnatus gnatus non tu. nam tua Præterierat iam ad ducentum aetas. De. hæc omnia Illum putato. quæ ego nunc dico dicere.

Aut quidem cum vxore hac ipsum prohibebo domo: Ge. iratus est. Pho. tute idem melius feceris. De. Ita ne es paratus facere me aduersum omnia In felicē: Pho. metuit hic nos: tametsi sedulo Dissimulet. Ge. bene. habent tibi principia. Pho. q̄tin Quod est ferendum feras: tuis factis dignum feceris Vt amici inter nos sumūs. De. egen tuam expetam Amicitiam: aut te visum: aut auditum velim.

Pho. Si concordabis cum illa: habebis quæ tuam Senectutem oblectet. respice ætatem tuam: De. Te oblectet: tibi habe. Pho. minue vero iram, De. Hoc age satis iā verborū est: nisi tu pperes mulierē Abducere, ego illam eiiciam: dixi phormio.

Pho. si tu illam attigeris secus q̄dignum est liberam Dicam tibi impingam grandem: dixi demipho. Si quid opus fuerit: heus domo me. Ge. intelligo:

v Sedulo. Sine dolo instanter. x Dissimulat. Fingit: mentitur. y Quin quod est ferendū feras. Cur non inquit accōmodas necessitatē voluntatem: que tum senes etutem oblectat: no te sed senectutem tuam: z Minue vero iram. Contemnetis est iracundia: dissua dentis est ira. a Hoc age. Annūtis ē. b Dixi Phormio. Dixi solet dicere pacta causa. Dixi Demipho. Mure cōminatioē: & ferocitatem eius imitatus est simili verbo. d Si quid opus fuerit: d. m. Hęc refen-

na discessio habet aliquam maiorem litigaturi denunciatiōnem. & bene breuiter: ne multiloquo intringeret ut superior cōminatio. Hanc tibi cognatam. Additum pronomen est: quasi notā omnibus diceret. Phanūm hanc sibi esse co. Magno ingenio Terentius imprudētiā calumnatoris ex

pressit: nam & prior incipit: & prior accusat. & quia non pōe dicere expellit Phanū Demipho: negat cog natam inquit: negat una opera Geta i du plīci versat dolo. Nā & audiente sā fene se eius defensorem: tāq̄ absentis assimulat: et irritat ad vociferatio nē Phormionē: q̄ clā mandi vicerius causā nō habet si taceret Ge ta. Neq; eius patrem se scire qui fuerit. am biguitas: quā tamen sensu discernitur. Co gnata Demipho: hęc est flagitatio quę etiā tumultuose nomē p̄ legitur: atq; exagitat: ideo callidus cophāta patris familiās pro plurim nō: non fo lum inuidio: & infert: sed etiam repetit. Nec Stiphonē ipsum: hęc afflueratio mēris mūtaraveritate. Negat: Syllepsis prima. nā extrinsecus audiendū est pater. Sequimint: Appare Demipho nem: vi patrem familiās perturbari nō me diocriter. quippe q̄ & aduocatos conquisi verit aduersus homīs nō sine aduocatis agē tē: & progedi non au deat: nisi illi sequātur.

Nec Stiphonē ipsum scire. q. f. multa calūniatoris clamādi: cau sa dicunt: & evocferant: ut ipsum strepitū terreat. Nec Stiphonē ipsum: tantūdē quod sup̄. Neq; ei patrem: scire debem⁹: hoc nō habet. hoc nō habet. a parasito: sed audie tu m̄ a puella: q̄v xōr ducta sit dici: quia e gens relicta sit misera cōmuni loc⁹ in auas ricta generalitate ap̄ probatior. facilē em̄ hoc de omnibus q̄d de Demiphō credatur: & ideo ignoratur dixit: & negligit: ut: non

ignorat. & negligit Demipho: Ignoratur: non agnoscatur: ignoratur: quod tingitur: hoc enim significat modo.

X 2

Tertius Actus



Vata me cura & sollicitudine affectat Gnatius.

Cura est in spe bonorum, sollicitudo in me tu malorum.

a. Quanta me cura: & sollicitudine. Hæc deliberativa est in q aduocati sunt: quorū unus suadet: alter dissuadet: tertius: qui se alterutri addere debuit: eiusmodi sententiam dicit: ut rursum deliberatione opus est videatur.

b. Ego Cratinum censeo. Po est ergo distingui: ut subaudiat ego dicam.

c. Quæ i' rem tuam sunt. Bene principio.

beniuolentiam suam comedauit: & sic consilium dedit aquum eis ab honesto: et bonum ab yvilli: & id impetrabis a possibili: et breuiter deliberatū tres locos terigit: iustū utile: & possibile.

d. Ego sedulo hunc dixi lector. Artificie personā reprehendit sententiam reprehensurus: ut si iniurias si: adimāt auctoritatē sententia sua.

e. Verū ita est. Subsunxit locum Apotri sō oratore ut inuid⁹ contradicetur⁹ occurseret.

f. Mihi non videtur. A possibili.

Demipho. Geta. Hegio. Cratinus. Crito, Vanta me cura & sollicitudine affectat gnatus.

Qui me et se hisce impediuit nuptijs.

Nec mihi in conspectum prodit: ut saltem sciam Quid de hac re dicat: quid ve sit sententiae. Abi tu vise: redierit ne iam: an nondum domum. Ge. Eo. De. videtis quo in loco res hæc siet.

Quid ago: dic hegio. Heg. ego cratinum censeo Si tubi videtur. De: dic cratine. Cra. me ne vis: De. te.

Cra. Ego que in tuam rem sint: ea velim facias mihi Si hoc vicietur: quod te absente hic filius

Egit. restitui in integrum equum & bonum est: Et id ipetrabis: dixi. De. dic nun chedio. He. ego sedulo

Hunc dixisse credo. verū ita est: quot hoīes: tot sententiae. Suus cuique mos: mihi non videtur quod sit factum

Legibus rescindi posse: & turpe inceptu est.

De. Dic crito. Cri. ego amplius deliberandum censeo. Res magna est. He. nunquid nos vis: De. fecistis pbe:

Incertior sum multo quod dudum. Ge. negant

Redijisse. De. frater est expectandus mihi: is quod

Mihi de hac re dederit consilium: id exequar.

Perconstatum ibo ad portum quoad se recipiat:

Ge. At ego antiphonē quererū: ut quæ acta hic sūt sciæ. Sed ecum iplum video in tempore huc se recipere.

g. Quod sit factum legibus. Hic alio ordine: & loco suaforie te tigis. Primum a possibili. S. cundum ab honesto: & turpe inceptu ē ab honesto in. litteram p̄te: misit per artem: que vbi nō potest fieri frustra fecit.

h. Res magna est: Causa ampliandis sententiam.

i. Incertior sum multo quod dudum. Ex tribus enim vñ fuisse: alter duus fuit: certius nihil dixit.

k. In tempore huc se recipere.

Salust⁹. Maximeq⁹ ferocia regis Mithridatis in tempore bds latum.



Nimvero
Antipho

multis mo-

dis quam

istoc animo. Cum
istoc animo, p. hu-
ius animi. Enitius.
Optima cum pul-
chris animis Roma
na iugentus.

a. Iea ne hinc abi-
isse: & vitam tuā

ve
inuidisse deos pa-
trie, v.a.a.o. o. Et
seruo fortunas me-
as commississe fuit.
li. b. Altos tua-
rem. Ab infinituo
ad indicariū trāsi-
tum fecit.

c. Credidisti. Pro
putasti.

d. Pateretur malū.
Legitur & portret:
qua potiri - sus-
tit: Plautus. Hostiū
potitus est.

e. Spes, opesq; sūt.
Hæc quidē de his
sunt quæ amant?

Spes

opesq; sunt: vt res:
fidesq; vsq; adieris
mollitus: q̄ fugeris.
f. Sed ea cauſā nī-
hilo magis defeci-
mus. Qua abieris.
g. Nunq; patri fo-
bolet. Conuenientia
sua: & Phormiois
dicit.

h. Cōfutauit. Ver-
bis cōsicut: vt si dī-
ceret refutauit: sed
refutatio in re est:
Confutatio in per-
sona.

i. Heus Phormio.

Antipho. Geta.

e. Nimvero antipho multis modis quū isto aīo es
Vituperandus; ita ne hinc abijsse; & vitā tutandā
Alijs dedilſe: alios tuam rem

Credidisti magis q̄ te animaduersuros, nam vt vt
Erant alia, illi certe quæ nunc domi tuę est consuleres:
Ne quid propter tuam fidem decepta pateretur mali:
Cuius nunc miseræ spes: opesq; sunt in te omnes sitę.
Ge. Evidem hēre nos iā ludū hic absentem incusamus q̄.
Abieris. An. te ipsum querebam. Ge. sed ea cā nihilo magis
Defecimus. An. loquere obsecro quo in loco sunt res :&
Fortunę meā. nunq; patrī subolet. Ge. nihil etiam.
An. ecquid spei porro est. Ge. nescio. An. ah. Ge. mihi
Phedria haud cessavit pro te enīti. An. nihil noui fecit.

Ge. Tū phormio itidem in hacre vt in alijs strēnuū hoīem
Prebuit. An. quid is fecit. Ge. cōfutauit^b verbis admodū
Iratum patrem. An. heu phormio. Ge. ego quod potui
porro. An. mi geta omnes vos amo. Ge. sic habent
Principia sese vt dico: adhuc tranquilla res est: mansurusq;
Patruū pater est: dū huc adueniat. An. qd eū. Ge. vt aiebat
Deeius consilio velle sese facere quod ad hanc rem attinet.
An. quantus metus est mihi venire huc saluū nūc patrum
Geta. nam vt audio per eius vnam: aut vnuam: aut
Moriar sententiam. Ge. phedria tibi adeſt.
An. Vbinam est. Ge. eccum: a sua palestra exit foras,

de se mediocriter
Ecyp̄sim moralis-
ter satiſ.

k. Ego quod po-
tu porto. Ordine
primo dominum:

post Phormionem

vltimū le posuit.

l. Huc saluum pa-
truū. Geta non
optat saluum pa-
truū venire sēcū-
dum Apollodorus:
& ostendit non
congruere salutem
eius cum incommo-
do suo: at non dicit
malum esse incom-
modū sibi: sed tan-
tum magni terro-
ris plenum aduen-
tum patrui.

m. Pa'lestra exit fo-
ras. Bene paiaeſtrā
eius dixit Lenonis
domum quo eſt ex-
ercitus amator aſ-
ſidue. Plautus. Ab
ſtine a palestra: vi-
bi demens desudas
ſatur.

x 5

Tertius Actus



Dorio audi obsecro.
Hec scena in petitioe est que se pe admittit delibera ratiū locū.

b Dorio audi obsecro. Sunt qui sile gunt ut Dorio phē dicat. Audi les no obsecro. iterum Phēdria.

a Quin omittit me. Qui modo cor ripiedi vim habet. ut imperandi: vt Quin age. Quin a liquid. c Suo su at capiti. Deest: su at autē oppingat: affigat. Suo suat capiti. Apostope sis.

suo capiti di xit: tū dictūtū eēt Phēdri: vt Darda nīc rogū capiēt. d Foeneratū. Ab vili foeneratū istuc beneficium. i. c. a te foeneratū. e Verum herele hoc est. Bene ipse dictū sus um confirmauit. f Cantilenam eā dem canis: ita dicit ver: & vīgata cau tio. g Tu mihi cognatus. Ab ho neto. Tu mihi pa rents: tu amicus: scūda Apostope sis: g Phaleratū dicit. Honest: atq; orna tis: quia dixi tu mi hi cognatus: tu pa rents: & quasi leno irriter honestatēt despicit. h Mis fetum est. Irosia.

D Phēdria. Dorio. Antipho. Geta.

D Dorio audi obsecro. Do. non audio. Ph. parūper. Do. quin b' omittit me. Ph. audi quid dicam. Do. at Enim tēdet iam audire eadem milies. Ph. at nunc dicam Quod lubenter audias. Do. loquere: audio. ph. nequeo Te exorare ut maneas triduum hoc: quo nunc abis? Do. Mirabar si tu mihi quiquam afferres nouis. An. hei Metuo lenonem: ne quid suo assuat capiti. Ge. idem ego Metuo. Phē. non mihi credis. Do. ariolare. Phē. sin fidēdo. Do. Fabulae. Phē. foeneratum istuc beneficium pulchre Tibi dices. Do. logi. Phē. crede mihi gaudebis facto: Verum hercle hoc ē. Do. somnū. Phē. expīte: nō est longū. Do. Cantilenam eandem canis. Phē. Tu mihi cognatus: Tu parens: tu amicus. Do. garris modo. Phē. adeon esse te Ingenio duro: atq; inexorabili: ut neq; misericordia: Neq; precibus moliri quęas. Do. adeon te esse incogitūtē: Atq; imprudentem phēdri: vt phaleratis dictis seducas Me: & meam ductes gratis. An. misertum b' est. Phē. hei Verbis vincor. Ge. q; vterq; est similis sui. Phē. neq; (Antipho alia quum esset occupatus sollicitudine) tum hoc Esse mihi obiectum malum. An. ah quid istuc est Phēdria: Phē. O fortunatissime antipho. An. ego ne: Phē. cui quod Amas domi est: nec quū huiusmodi tibi vñq; vsus venit: Ut cōflictares malo. An. mihi domi ē: imo (qd aiut) aurib; Teneo lupum: nā neq; quomō a me amittā iuenio: neq; vt Retineam scio. Do. iplū istuc mihi in hoc ē. Ge. eia ne parū Leno sies. Ge. nunquid hic consecit. Phē. hiccine homo Inhumanissimus pamphilam meam vendidit. Ge. quid: Vendidit. An. aī vendidit. Phē. vendidit. Do. q; indignū Facinus ancillā meā emptā ære meo. Phē. nequeo exorare Ut maneat: & cum illo vti mutet fidem triduum hoc: dum Id quod est promissum ab amicis argentum afferro: si non Tunc dedero; vnam præteream horam ne oppertus sies,

i Heu verbis vis cor. Hoc sibi dicte adoleſcens.
k Neq; Antipho alia cum occupat effet sollicitudine. Hic dolet Phēdria q; i eadem relab raut Antipho. i. in amore: quodq; a more cōtingit. Neq; Antipho alia mōre aliqua sollicitudine q; hec ē quā nunc gerit: alia priger hanc quam deime gerit. Ordo & sensus hic est. ne q; tū ēēt mihi hoc obiectū malū: cū Antipho alia solli citudine effet occu patus leni quapiā: non hac de nuptiis que est grauissima.

I. Vnq; vñs ve nit. Opus: aut ne cessit fuit. m Au tribus teneo lupū: g. ecū prouerbiū τον ποτον εχο τον λυκον ουτε τιν ου το φαινοντα νομον. Leno facis: Eclypis deefit vni ueris. n Acrem pta suo Bene suo

quasi de ierita pessona. o Codus plicauerit. Coniunctum pro indica tio. i. conduplicabit. hoc est aliter fer neratum istuc bise fidium pulchre cibi dices. p Nihil ferentem flentem ouioioteleutov vistatum veterib⁹. q Tibi quidē est olim dies. Hic olim futuri tēporis: nāz leno de accipienda ab adolescentē p eunia diem consti tuerat: & inuenta meliori conditione antecorporat tēpus cum adolescentē pre scriptum. r Iā ne ea prēterire. In terrogatiū pronū ciandum. s Nō verum hēc antecel sit. Vrbāeleno. hēc antecessit: vt ali⁹ putant inertrix ven dita: vt alii dies le

Do. Obtundis. An. haud longum est id quod orat: dorio Exoret sine. idem hoc tibi (quod promeritus fueris) Cōduplicauerit. Do. istēc verba sunt. An. panphilam ne Ab hac vrbē priuari finēs: tum prēterea illorum amorem Distrahi poterit pati. Do. nec⁹ ego: nec⁹ tu. Ge. dīj tibi Omnes id quod est dignū diunt. ego te cōplures aduersum: Ingenium meum menses tuli pollicitantem; & nihil serētē Flente: nūc cōtra hec omnia repperi: q̄ det: nec⁹ lachrymet. Da locum melioribus. An. certe hercle si fatis cōmemini Tibi quidē est olim dies: qua dares huic praeconstituta, Phē. factum. Do. non ego istuc nego. An. iam ne ea Prēterit. Do. non :verum hēc ei antecessit. An. nō pudet Vanitatis. Do. minime dum obrem. Ge. sterquilinium. Phē. Dorio ita ne tandem facere oportet. Do. sic sum. si Placeo. vtere. An. siccine hunc decipis. Do. Immo enim uero Antiphō hic me decipit: nam hic huiusmodi siebat esse. Aliter credidi. iste me se felliit. ego isti nihilo sum ac fui: Sed vtvthēc sunt: tamen hoc faciam: cras mane argentum Mihi miles dare se dixit: si mihi tu attuleris phaedria Prior mea legē vtar. vt sit potior q̄ prior addandū est. vale:

noni qua constitutum fuit. An aper a mo p̄fidus men titur: vnde sequit̄ non puder vanitas: ergo plus est an tecelit: q̄i prēterit. t lam non puder vanitatis. Apparec supra lenonem de p̄fida anticipati cē potis esē. fēlum. v Mea lege vtar. Lenonia. s. in qua semper comodum est priusq̄ fides.



Phaedria. Antiphō. Geta.
Vid faciā: vnde ego nunc huic tam subito inueniā Argentum miser: cui⁹ minus nihilo est: quod si hic potis sit nunc exorarier triduo hoc promissum Fuerat. An. ita ne hunc patiemur geta fieri miserum: qui Me dudum (vt dixi) adiuuerit comiter: qui⁹ (qui⁹ opus est) Beneficiū rūsum ei experiamur reddere. Ge. scio quidē Esse æquum. An. age ergo solus. hunc seruare potes. Ge. qd⁹ faciā: An. inuenias argentū: Ge. cupio: sed vnde id Edoce. An. pater adeſt. Ge. scio sed qd tum. An. ah dictum Sapienti sat est. Ge. ita ne. An. ita. Ge. sane hercle suades Et tu⁹ hincabis: non triunpho ex nuptijs tuis: si nihil Naniscor malū: ni etiam nunc me huius causa querere In malo iubes crucem. An. verum hic dicit. Phē. quid ego

A vobis geta alien⁹ sum? Ge. haud puto: sed parum ne est Quod omnibus nobis nunc succenset senex: ni instigemus Etiam vt nullus locus relinq⁹ tur⁹ preci. Phē. aliis ab

q Vid faciā: Oeconomia ad futurū exitū comcedig. c M̄n̄ hil. Hypbole. c Aduuerit. Se cūdū. V. p̄nūciari debet. adiuuerit. comtervetores dixerūt. d Quid faciā: Comiter quis vterq̄ intelligat qd alterat̄ dicat. dissimilat̄ rū. e Et iā tu hinc abis. Vi etiā: vt si q̄ tibi vis. in malo alt̄ ud malū. f Relinq̄tur p̄ca. Bñ p̄d.

X A

Quartus Actus

Oculis meis illam ignotum hinc abducet in locū hem dū
 Igitur licet: dumq; ad sum loquimini mecum antiphō.
 Contemplamini me. An. quā obrem aut quid nam factū?
 Cedō. Phē. quoquo hinc al portabitur terrarum: certū est
 Prosequi: aut perire. Ge. dij bene vortant quod agas:
 Pedentim tamen. An. vnde siqd opis potes afferre huic.
 Ge. Si quid: quid: An. quare obsecro ne qd plus minus
 Ve faxit: quod nos post pīgeat geta. Ge. querō: saluus
 Est ut opinor: verum enim metuo malū. An. noli metuere:
 Vna tecum bona: malac; tolerabimus. Ge. quantum
 Opus est tibi argenti: eloquere. Phē. sole triginta mine.
 Ge. Triginta: hui percara est phēdria. Phē. istec^b vero
 Vilis est. Ge. age age inuentas reddā. Phē. o lepidū caput.
 Ge. Aufer te hinc. Phē. iā op^a est. Ge. iā feres: sed opus
 Est mihi phormionē ad hanc rem adiutorem dari.
 An. presto ē: audacissime qdvis oneris impone:
 Et feret: solus' est homo amico amicus. Ge. eamus ergo
 Ad eum oī^c. Phē. abi: dic pīsto vt sit domi. An. nunquid.

Est quod oīa mea vobis op^a
 sit: Ge. nihil: verum abis
 Domum: & istā misera quam
 ego nūc scio esse int' exāitā
 Consolare .cessas: An. nihil ē
 q̄d faciam lubēs. ph. q̄ via
 Istuc facies: Ge. dicā initinere;
 modo te hinc amoue.

g. Pedentim tamen. Cautē a pedib;
 & tentando: tamen hoc quidam sic acci
 piunt tanquā Geta dicat Antiphoni: ut
 caute aggrediatur senem fallere.
 h. Ista vero vilis est: amatone.
 i. Solus est homo amicus amico. πο
 ροιοις Apollo. μογος επιστατη φί^d
 λεινοντφίλονσ



Demipho. Chremes. Senes Fratres. Quart^a Act^a.
 Vidē: qua profectus hinc es lemñū chremes causa:
 Adduxitn tecum filiam. Chr. non. De. qd ita non:
 Chr: Postq; videt me eius mater hic esse diutius.

Simul autem non manebat etas virginis: meam
 Negligētā ipsam cum omni familia ad me perfectam
 Esse aiebant. De. quid illuc tam diu queſo igitur
 Commorabare: vbi id audieras. Chr. pol me detinuit
 Morbus. De. vnde: aut qui: Chr. rogas: senectus ipsa est
 Morbus. sed venisse eas saluas audiui ex nauta q̄ illas
 Vexerat. Chr. quid gnato obtigerit me absente chremes
 Audistin: De. quod quidem mesfactum consiliū incertum
 Facit, nam hanc conditionem si cui tulero extraneo:

Quo pacto: aut vnde mihi
 sit dicundum ordine est.

Te' mihi esse fidelem eque at:
 q̄ egomet sum mihi. sciebā.

Vidē: qua profectus causa: h.
 q̄ di. narratio simplex.
 a Senectus ipsa est morbus:
 Apollodorus το Υποτ στιν αυτον ος
 b Hanc conditionem si cui tu
 lero: quia per conditionem alicui d. cim.
 c Te mihi fidelem esse æque. Miread
 mixtum ante completam sententiam de
 extraneo te mihi fidelem esse: & cetera.
 d Facebit dum itercedit familiantas.
 Incertum quādo proditum in se dicat:
 ante aut post nuptias,

e Ut me excutia:
Legit & excusat.
f Meorum solus
sum meus: uox
Yp̄o s̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄t̄
os Apollo.
g Quod pollici?
sum effecero. Virg
ius. Donec me flu
mine viuo abl eo
ro.

Ille si me alienus affinem volet: tacebit hic dum intercedit
Familiaritas, si sp̄reuit me: plusq̄ opus est scito sciet:
Vereorq; ne vxor aliqua causa h̄c resciscat mea, qd si fit: &
Ut me excutiam atq; egrediar domo: id restat, nām ego
Meorum solus sum meus. De, licio ita esse: & ideo istae
Mihi res sollicitudini est: neq; defeciscare ego vñq;
Adeo experirer donec tibi id quod pollicitus su effecero.

Gohominem callidiorem vidi neminem: q Phormionem: veni ad hominem ut dicerem Argento opus esse: & id quo pacto fieret vix Dimidiū dixerā: dum intellexerat, gaudebat, me laudabat: Querebat senem: dijs gratias agebat: tempus sibi dari Vbi phaedria fese ostenderet, nihil ominus Amicum esse q; antiphoni: hominem ad forum iussi opperiri: eo me esse adducturum senem. Sed ecum ipsum: quis est vltior: atat phaedriæ Pater venit: sed quid pertimui autem bellua? An quia quos fallam pro vno duo sunt mihi dati? Commodius esse opinor duplii spe vtier: petam hinc Vnde a primo institui: si dat: lat est: si ab hoc nihil Fiet: tamen hunc adoriar hospitem.

Ven ad ho
minē Ves
nuste repe
titum ho
minem.

b Hunc adoriat
hospitem. Astute
hospitem: de eo: q
superuenit: nomen
aptum imprudens
et reris: atq; alieno
ab earum scientia:
Salutis. Vitam si
cuit perigrinantes:
transfigeret: & ceteres



Xpecto q; mox recipi at se Geta. Ad errore cumuladū persona Demipho nis iterponitur: at q; ei abductio mea tu admittēde vxoris maior vis fiat repente ligiose. b Volupte ē. Hoc voluptatis nomen est: vt hoc facultas: sic ēm veteres q;

Antipho. Geta. Demipho. Chremes. Xpecto quam mox recipiat se geta, sed patrum e Video cum patre astantem, heri mihi quam timeo Aduentum huius quo impellat patrem: Ge. Adibo hosce: o noster chremes. Chr. salutē geta. Ge. Venire saluum volupe ēst. Chr. credo. Ge. qd agitur: Chr. multa aduentienti (vt fit) noua hic compluria. Ge. Ita de antiphone audistin que facta sunt: Chr. omnia: Ge. Tum dixeras huic facinus indignum chremes Sic circumiti, De, id cum hoc agebam commodum:

apocopē loqbanē
c Cōpluria. Secū
dū regulā locut̄ ē
nā hoc cōplure: &
h̄c cōpluria: sic ve
teres: quod n̄fī dē
pta syllabi cōplu
ra dicunt: sic dicen
do: Cato originū
vana: nec loco com
pluria. Cicero in p
tagora. Confirmā
da genera complu
ria credo: quia ve
teres hoc plure: nō
hoc plus dicebant.

Quartus Actus

d. Cōmodū. Cōmodū estimatio ē temporis commō dū titū: quod Lūcilius: Quod mihi cōmodum est: aut vda vestimēta re poluesam.

Is quis sit. Apo siopelis tercia. de cī obtrūtit nobis aut deſēdit: aut qd tale. f. Fugitās lītū. Genitivo cal vīm nominis habz fugiāns: unctum accusatiuo vīm p̄cipi. Fugitās lītū. Quasi quod vīc in dīo facere id iā in eo elēgit: p̄prātrans hominē ad cōtempū pecunie q̄ posicetur statim.

g. Dari ubi in manū. Datur ei qui separātū accipit: si nearbito: aut iter prete: vt prūganicat. aut iudex cor ruptus. h. Hēc hinc faciat. Pro hinc se faciat. i. abe at: vt hinc se faciat: & nuc accedat significat. Hēc hinc faciat. Pro cedat a llas faciat: ergo du as res significat h vnum verbum: an hinc racellat: puer bialiter: quasi hinc faciat. Plau. Argentū hinc facite. Huc te iac dīcē. pro hoc accede. i. Aliam partem: & si nō totum. vñ aliquā pat tū.

k. Verba hodie inter nos. Sic dicebat urgū signū can t. s. proprie verba cōmutari: it: quod al rēcan dicimus.

l. Quid nimium. Quantūmcīq̄ a pud q̄ oſdā diuer se p̄fōrūcum ver bis singulis.

m. Parū retulit. Nihil interfut: vcl parū interfut: id cī mīlū p̄fīt.

n. Non fuscopis. fe inuenta sit quā d. rem petat. In grēca tabla ienex hoc dīcī: quod interest me non fuscopite filiaz: si modo dos dabū: urātēng.

o. Sed mihi opus erat: vt aperte tibi

Ge. Nam hercle ego quoq; id mecum agitans ſedulo inueni (vt opinor) remedium huic rei. De. quid geta? Quod remedium? Ge. vt abij abs te fit forte obuiam Mihi phormio. De quid phormio? Ge. is qui iſtam. De. Scio. Ge. viſum eſt mihi: vt eius tentarem Sententiam: prendo hominem ſolum: cur non inquam Phormio vides inter nos ſi haec potius cum bona Vt componantur gratia q̄ cum mala: herus Liberalis eſt, fugitans lītū: nam cæteri quidem Hercle amici omnes modo vno ore auctores fuere Vt p̄cipitem hanc daret. An. quid hic cœptat? Aut quo euadet hodie. Ge. an legibus laturum Pœnas dices ſi illam eicerit: iam id exploratum eſt. Eia ſudabis ſatis, ſi cum illo incæptas homine: ea Eloquentia eſt, verum pone eum eſſe victum: at tandem Tamen non capitis eius res agitur ſed pecuniae: Postq; hominē his verbis ſentio molitier. ſoli ſumus nunc Hic(inquam). eho dic quidvelis dari tibi in manum vt her His defiſtat litibus: haec hinc faceſſat: tu moleſtus ne ſies.

An. Satū illi dīj ſunt proprieſij. Ge. nam ſat ſcio: ſi aliquā Partem equi boniq; dixeris, vt eſt ille vir bonus tria Non commutabitis verba hodie inter vos. De. quis Te iſte iuſſit loqui? Ge. immo non potuit melius peruenir eo quo nos volumus. An: occidi. Chr. perge Loqui. Ge. at primo homo iſtanibat. Chr. cedo Quid poſtulat. Chr. Quid: nimium: quantum libuit? Chr. Dic. Ge. Si quis dare talentū magnum De. immo malum hercle: vt nihil pudet. Ge. Quod dixi. Adeo ei: quæſo quid ſi filiam ſuam vñicam locaret:

Parū retulit non fuſcæpille: inuenta eſt quæ dotem Petat: vt ad pauca redeam: ac mittam illius ineptias. Hēc deniq; eius fuit poſtremo ratio. ego iam (inquit) Aprincipio amici filiam(ita vt æquum fuerat) volui Vxorem ducere. nam mihi veniebat in mentem eius Incomm odum in ſeruitute pauperem ad ditem dari (Sed mihi opus erat vt aperte tibi nunc fabuler) Aliquantulum quæ affert: qui diſſoluerem Quæ debo; & etiam nunc ſi vult demiphō Dare quantum ab hac accipito: quæ ſponsa eſt mihi. Nullam mihi malim q̄ iſtanc vxorem dari. An. Vtrū ſtūtia facere ego hunc: an malitia dicam? Prudentem an iſcientem: incertus ſum. De. qd ſi animam

nunc fabuler. Part thesis prima. Sg mi hi opus eſt. Indictio dol eſt. nam antea q̄ petat petēdi cauſam ingeſit.

p. Que affert: qui diſſoluerem. Quia ſi opum cauſa haſ bendarum doctā quæget: minor eſt neceſſitas captāda: cum opulētis eſt alienū addidit: vix ei nihil opponi poſt.

q. Ab hac accipio que ſponsa eſt mihi. Et mire accipio: nō accoptur ſuē: & definitū modo ponit: ne de ſūma dobi ſuprīt diſpuatio.

r. Vtrū ſtūtia facere ego hūc. Paſſionem tertium. hoc idem enim valer vtrū quod an.

s. Dicam ſcientes ac. i. Antitheton ſe cundum, nam ſcīti imprudentē redidit.

t. Quid ſi animā debet. Grecum pro uerbū ſpruit: τιδε είνη φυλή οφελού Ager oſpoſitus eſt pignori decem minas: auctore nō protinū triginta minas: dixit: ſed paulatim colligit: vt partib; eōgetis in ſumma ſenex minus graue tur. nam ſi ſenēdū ceret deterreret partim ſenem: de nīc additis decem minis ſtātū respōdet: dabo: concedūtur ab alio de reluquis decem minis ſuperēt dubitatio non difficultis ad dādū.

v. Sumptu ad nūpias. Opus eſt ſub auditur.

x Sane inquit de
cem minas. Bū sa
ne: quasi qđe plus
exigat: sed contens
tus sit. y Sex
cetas proinde po
tius scribito multi
i.d. Prospicere hic
licet p̄fuetudinem
vniuersitatis f̄monis.
Nā Apollodor. d
c. dixit pro multis
& vt apud ḡecos
c. ita apud nos. d.
c. dicere pro multis
vñstratum est. Cice.
Sexcenta possum
decreta prof. ire.
z Mea causa ob
siccif. me hoc est &
quā amittere. Ra
dio cur ipse virginū
date debat mias
dāte Demiphone
decē. a Quan
rum potes me cer
tiorat. Festinat Ge
ta: sicut em̄ dixit le
nonc: mea lege va
tar: vt potior sit q
ad dandum prior
est. b Quęq̄i
dem res illi vettat
male. Non definit

Debet. Ge. ager oppositus est pignori ob decem minas
Inquit. De. age age. iam ducat. dabo. Chr. aedicule item
Sunt ob decem alias. De. huī nimium est. Chr. ne clama.
Petito hasce a me decem. Ge. vxori emenda ancillula
Est. tum autem pluscula suppellectile opus est. opus est
Sumptu ad nuptias. his rebus pone sane (inquit) decem.
De. sexcentas proinde potius scribito iam mihi dicas.
Nihil do: impuratus ne ille vt etiam irrideat. Chr. queso
Ego dabo. quiesce: tu modo filius fac vt illam ducat
Nos c̄p̄ volumus. An. hei mihi geta occidisti me tuis
Fallacijs. Chr. mea causa eicit. me hoc est equum amittere
Quantum potes me certiorem (inquit) face: si illam dant
Hanc vt omittam ne incertus siem. nam illi mihi dote iam
Constituerat dare. Chr. iam accipiat. illis repudiū renūciet.
Hanc ducat. De. quae quidem illi res vortat male.
Chr. Opportune adeo nunc mecum argentum
Attuli: fructum quem lemni vxoris reddunt predia.
Id sumam: vxori tibi esse opus dixero.

poeta ostendere a'
uaritiā D:miphō
nis qui n. cideo li'
benter fert dare al'
quid Phormionis:
quia sic cōmodū
re est. Virg. Hos il
li quod nec h̄n ver
tat mitimus h̄dos. c Mecū
argentū attuli. Co
micū argentum p̄
sto: & causa addic
tur presto: & vnde
sit simul trācū dīz
vxoris: & turgio p̄
paratur locus.

d Fructum quē
Lemnis. & Lenti:
& lemno legitur.
e Reddūc predia
scenia: ep̄exegesis.
f Id sumam. Im
pendā: vñ & sum
ptus dīctus.
g Vxori tibi op̄
elē dixero. Bene es
se: non fuis ēne iā
repetendum vide
re. Opus elē dī
xero: adūctū pro
pronunciānuo: vt
in Eunuchō. Per
culens iam tu me.



Antipho Adolescens. Geta Seruus.

Eta. Ge. hem. An. quid egisti. Ge. emunxi

Argento senes. An. satīn est id. Ge. nescio hercle:
Tantum iussus sum. An. echo verbero: aliud mihi
Respondes ac rogo. Ge. quid ergo narras. An. Quid ego
Narrē: opera tua ad restim mihi quidem res redit
Planissime: vt te equidem omnes dī deęc̄ superi inseri
Malis exemplis perdant: si quid huic mandes quod
Recte curatum velis: qui te ad scopulum e tranquillo

meas: quasi int̄mis
co diceret. vt dicere
solemus: aut bene
habet nunca ut se
cisti certe quod vō
lūsti: ideo autem
sub ambiguo locut
us es: vt nequa
c̄ possit aliter in
terpretari a Geta:
qui respondes nes
cio: hercle totum
iussus sum. Satīn.
Id est. sicut est.

C Müxi ar
genio se
nes. Ma
re cū ecō
trario di
cā emūc̄ hō: ele
gās: & facetus: vt
Hora. de Lucilio.
Facet emūctē na
ris inq. b Sa
ris ne id est: Hoc ē
id ne tibi vides fas
tis esse ad miseras

Quartus Actus

c. Vicus tangere:
Tangere prouerbi
ale: nō ironcos di
xit. d In neruū
potius ibit. Decipi
et: a prouerbio tra
cto a sagittaris: cū
vis conatusq; ten
dētis arcū: nō i vo
latū teli: sed in ru
ptionē nerui expes
titur. e Tu id
quod bonū est ex
cerpis. Honeste ex
cerpis dixit: & at
tēde quēadmodū
dicat excerpti hōa:
quibus nōvatur.
f. Gallia cecinit.
Obstetricū est in q
domo gallina ca
nat. Superbitem:
marito esse vxorē.
g. Interdixit. ari
lus. Ariolus est: q
diuina mentē vati
cinatur: dictus ari
olus: q̄si farolus:
a fatis: & a fando
h. em pro. f. & ite
f. pro. h. in multis
locutio. libus mu
tabātur: an ab ha
lando: nam halitu
solēt excludere: ve
lūt mortalem anū
mā: vt diuinā reci
pīat: vnde & vocē
eiūsmodi dabant.

Auferat: quid minus utile fuit: q̄ hoc v̄lcus tangere?
Aut nomisſare vxorem: iniecta est spes patri posse
Illam extrudī: nunc cedo porro Phormio dotem si
Accipiet: vxor ducenda est domum: quid fieri?
Ge. Non epi m ducet. An. noui: ceterum quum argentum
Repetent nostra causa scilicet: in neruum potius ibit,
Ge. nihil est Antipho. quin male narrando possit
Deprauarier: tu id quod boni est excerptis: dicis quod
Malū est: audi nunc contra. iam si argentum accoperit
Phormio ducenda est vxor: vt aīs: concedo tibi.
Spacium quidem tandem apparandis nuptijs
Vocandi: sacrificandi: dabitur paululum: interea
Amici quod polliciti sunt dabunt argentum: id
Deistis reddet. An. quamobrem aut quid dicet.
Ge. Rogas: quot res post illam mōstra euenerunt mihi:
Introīt in ædes ater alienus canis: anguis p̄impluuium
Decidit de tegulis. gallina cecinit: interdixit ariolus:
h. Auruspex vetuit ante brumam aliquid noui negocij
Incipere: quēcausa est iustissima. hæc fiet. An. vt modo siāt.
Ge. Fient: me vide. pater exiit: abi: dic esse argenti phedrię,

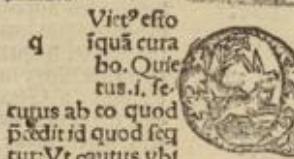
que ē oī: quod ce
solum exhibandi
vim prestat.

h. Haruspex vo
tuit. Haruspex ab
aruga nomiatur.
Nam haruga dici
tur hostia ab hara
in qua concludit.
& seruatur. hara
autem: in qua pe
cora induiduntur.
Plautus. Rusticus
hyrc hara mosīd
laria.

i. Ante brumā:
Arte irrisi homi
nes Terentius: qui
bus religio sit ag
gredi negocium a
liquod dieb⁹ exce
scēntibus:

k. Fient me vide.
Respicet est vul
tus mei fiduciam
gerēnō aliter lati
ni: siquidem: quia
nullum periculū
est.

l. Me vide. Quia
in fure suam p̄m̄t
tit: & interponit fi
dem: quod nos ci
cimūs: me h̄ēs: me
vides respice.



Viet⁹ esto
q̄ siquā cura
bo. Qui
tus. i. se
cūpus ab eo quod
p̄redit id quod seq
tur. Ut cautus vbi
nihil opus est: con
sult inquit quem.

Demipho. Geta. Chremes:
Vietus esto inquā: ego cūrabo ne qd isti verborum
Diūnt. hoc temere nunq̄ amittā: ego a me quim
Mihi testes ad hibēā cū dē: & quāobrē cōmērabo, Ge. vt

admodū detur. vt
omnino dare non
debuerit siquidem
argēnum Phaedri
sub nomine Phor
mionis. b Dū
libido eadem hac
manet. Bene libidi
nē posuit pro. vos

luntate hominis in certi: ac leuis.

c Nos forsitan es-
ticiat. Mulierem s.
an vere nos: id est
negocium nostrum:
& conditionem.

d Rem ipsam ipso-
tasti. Pro disputa-
sti modo.

e Quid tua ma-
lum id refert. Inter-
tectio: ordo: qd tua
id refert.

f Magni Demis-
pho. Nota respon-
sum cōtra quid re-
fert: non ad quid re-
latum: & quere q.
modo dicat. Quid
mea; aut quid tua

Cautus est ubi nihil opus est. Chr. atq; ita opus factum est: &
Matura dum libido eadem haec manet, nam si altera illa
Magis instabit: forte nos reiiciat. Ge. rem ipsam putasti.
De. duc me ad eum ergo. Ge. non moror. Chr. vbi hic
Egeris: transito ad vxorem meam ut cōuenientiam hanc: priusq; hic
Abeat, dicat eam dare nos phormioni nuptum ne succēseat.
Et magis esse illum idoneum qui ipsi sit familiarior. nos
Nostro officio nihil egressos. quātum is voluerit datū esse
Dot. De. qd tua (malū) id refert. Chr. magni Demipho
De. Nō sat tuū ē officiū fecisse id si nō fama approbat:
Chre. Volo ipsius quoq; voluntate haec fieri: ne se electam
predicet. De. idem ego istuc facere possum.
Chre. Mulier m̄ien magis cōgruet. De. Rogabo.
Chr. Vbi ego nunc illas reperiē possum cogito.

an deest ad: vt sic
aut ad mea: aut ad
tua, g Reperi
illas: fulum: & vxo
rem.



Sophrona: Chremes.

Sed vīo-
lēter. Od
greci dī-
cunt Ato-
veos. Nā
que haec anus est:
τοκτρόφη vt.
Quis te iūnūrum
confidentissime no-
stras. Et figura haec
apta cōmotis ē alio
qua re noua.

Vid agā: quē amicū mihi inueniā misera: aut cui
Cōsilia haec referā: aut vnde auxiliū mihi petam?
Nā yor hera: ne ob meū suāsū idigne īuria afficiā:
Ita patrē adolescentis facta haec tollerare audio violē:
Quenā ē haec anus exāiata a fratre: quē egressa est modo.
So. Quod vt facerē egestas ipulit me (quū scirem infirmas
Nuptias halce esse) vt id consulerē: interea vita vt in tuto
Foret. Chre. certe ædepol: nisi me animus fallit: aut
Parum prospiciunt oculi mei nutricēgnate video:
So. Nec ille inuestigatur. Chre. quid agam? So. qui est
Eius pater. Chre. adeon an maneo: dū ea loquitur magis
Cognoscit. So. quod si eū nuncrepire possim nihil ē quod
Vereor. Chre. ea est ipsa: eloquar. So. quis hic loquitur:
Chr. Sophrona. So. & meū nomē qs noīat. Chre. respice,
Ad me. So dñi obsecro vos: est ne hic stilpho. Chre. non
So. Negas. Chre. concede hinc a foribus paululūs istorum
Sodes sophrona, ne me istuc posthac nomine appellasse,

titas: e Nisi me
animū fallit. Nam
visa vī corporis: vī
animi sunt: hoc est
ratiōis: vel sensus:
f Meum nomen
quis nominat. Mi-
re suum nomen il-
le agnoscat: illa dūll
mulat.

g Paululū istom
sum. Nunc paulus
lum aduerbiūs est.
alias nomen.

y

b A fratre. Pro a
domo fratris: vt. lā
proximus ardet v.
talego.

c Egestas me im-
pulit. Venialis sta-
tus. d Inter ea vi-
ta: vt in tuto foret:
Cōpensatiua qua-

Quartus Actus

b. Quem semper te eccl. dicitur esse: pro nominari anti quorum more dixit. i Conclusa hic habeo vxorem sicutam: illatus se uam bene conclusam protulit: ut si diceret seram.

k. Effutretis. Elo queremini: euacuaretis: maneretis ab eo quod est effudo. translato est avase futili nomi: quod patulo ore fundo acuto instabilitate nihil prae se continet: & effutretis dicitur eiusmodi: ut nihil intra se continet: & semper inanis sit.

i. Ex egritudine. Infirmitate: ac morbo. Ex egritudine mors consecuta est.

bene moderat⁹ est: ut neq; nimis egrediat: neq; tursum

• & haec est oratione mia: ne in eadē vobis debegam: plus mali ex sollicitudine afferant Chremeti: q; ex alterius morte tristitia: neq; i co media possunt nisi miserebiles mortes esse: ne res i tra go diam transeat.

m. Deserta reges: ignota. Singula p; nuncianda sunt argumenta. haec enim ad veniale statū poteruntur.

So. Quid: nō (obsecro) is est: quē semper te esse dixisti: Chr. est. So. Quid has metuis fores: Chr. cōclusam hinc habeo uxoriē Sæuam: verū istoc de nomine eo ppterā oī dixi: ne vos forte Imprudenter foris effutretis: atq; id porro aliqua uxori Meare sciceret. So. hem istoc pol nos te hic inuenire Miseræ nunq; potuimus. Chr. echo dic mihi qd tibi rei est Cum familia hac vnde exis: aut vbi ille sunt. So. miseram Me. Chr. Nem quid est: viuunt ne: So. viuit gnata: matrē Ipsam ex ægritudine miseram mors consecuta est. Chr. male Factum. So. ego autem (quē essem anus deserta): egens: Ignota: vt potui nuptum virginem collocaui huic Adolescenti: harum q; est ædiū dominus: Chr. antiphoni ne Inquam: So. hem isti ipsi. Chr. qd: duas ne uxores is habet: So. haud obsecro: vnam quidē ille hāc solam. Chr. quid illa Altera quē dicitur cognata: So. haec ergo est. Chr. quid Ais: So. cōposito "factū est quomō hāc amās habere posset Sine dote. Ge. dij vestram fidem q; sēpe forte temere Eueniunt quā non audeas optare: offendit adueniens Qui quum volebam: atq; vt volebam collocatam filiam. Quod nos ambo opere maximo dabam⁹ operā: vt fieret: Sine nostra cura maxima: sua cura hēc sola fecit. So. nunq; Opus factō est: vide pater adolescentis venit: cūq; animo Iniquo oppido ferre aiunt. Chre. nihil pericli est: sed Per deos atq; hoīes mēā hāc esse caue reciscat quisq;. So. Nemo ex me scibit. Chr. sequere me. int⁹ cetera audies:

n. Composito factū est. Sic veteres nos ex compo sito: vt. Composito rumpit vocem: & me delinat arcis. o. Que non audeas optare: Pro quā nō audeat quis rite facile pro eumūchō probes. p. Offendit adueniens. Pro quum ad uenit: vi. Ipe nemus linquens partium saltusq; lingua latina dicitur hac declinatio. hec sola fecit: si hic legerim⁹ Antiphonem intelligimus: si hēc Sophronam: q. Sed per deos. Adiurationis gen⁹ est.



Ta fugias
Proverbio
um ita fu-
gito.
b. Ne præter casam.
Hoc est ne præter
mitras casas tuas
que sit tibi tutissi-
mum receptaculum;
aut ita fugias ne p-
ter casam vbi cu-
stodiri mage: & p-
hodi fur: & multe
in verbib⁹ potest:
aut verbum erat iu-
rem exagitans &
interca prouidetis:
ne ante casam trāsi-
eat: ne in prætereun-
do: etiam inde ali-
quid rapiat. Queri-
tur de se senex: qui
dū auari infamia⁹
fugerat stulti repre-
hensionem incidi-
set. **c.** Dum alii
quid. Vetulit: mo-
do: ut h̄ cōsilio pos-
sit discedi: ut istam

Demipho Senex: Geta. Seruus.
Ostrapte culpa facimus: vt malo expediat esse:
Dū dici nimiū nos bonos studemus & bñignos,
Ita fugias ne præter casam (quod aiunt); nonne id
Satis erat accipere ab illo iniuriam: etiam argentū est vltro
Obiectū: vt si qui iuuat: dū aliquid aliud hagij cōsiciat.
Ge. planissime. De. his nunc premium est q̄ recta praua
Faciunt. Ge. verissime. De. vt stultissime quidem illi rem
Gessimus. Ge. modo vt hoc cōsilio possit discedi: vt ista
Ducat. De. etiā id ne dubium est: Ge. haud scio hercle (vt hō
Est) an mutet animū. De. hem mutet animū. Ge. nescio.
Verum si forte dico. De. ita faciam vt frater censuit. vxorem
Eius hoc adducam cum ista vt loquatur. geta abi: p̄nuncia
Hanc venturam. Ge. argentū inuentū est phedrig. de iurgio
Siletur. prouisum est ne in presentia hēc hinc abeat. qd nūc
Porro: quid fieri in eodem luto hælitas vorfurā solues. geta
Prelsens quod fuerat malum in diem abi: plage crescunt.
Nisi prospicis: nunc hinc domum ibo; ac phaniū edocebo:
Ne quid vereatur phormionem aut eius orationem.

ducatur ne poeniteat
dominum pecunia
am dedi: tē: errore
seruus iniecit.

d. Vorfurā fol-
ues. Creditorē mu-
tas. Vorfurā fol-
ues. Vorfurā face
re dicitur: qui as alt
enum ex ḡt alieno
foluat dicitur etiā
vorfurā facere cū
minore fœnore ac
coptam quis pecu-
niā maiorem oc-
cupat.

e. Malum in diē
abiit:

plage cre-
scunt.



Quintus Actus.

A Gedū (vt soles) Nau-
sistrata. Di-
utis vxori
ris de ma-
rito licentius conq-
rentis hē allocutio
est cū dispositione
futurarum turbas-
rum. **b.** Adu-
dū re opitulata est.
supra enim dixerat
Chremes: Id sumā
vxori tibi opus cē
dixero. **c.** Statim
capiēbam. Statim
perpetuo equaliter
& quasi uno statu
Plautus. Ita statim
stant signa,

Demipho. Nausistrata. Chremes:
Gedū (vt soles) nauisistrata: fac illa vt placetur
Nobis: vt sua voluntate quod est faciundū faciat.
Nau. Faciam. De. pariter nunc opera tua me adiuvas:
Ac dudum te opitulata es. factum volo. at pol minus
Queo viri culpa q̄ me dignū est. De. qd autē: Na, q̄a pol
Mei patris bene parata indiligerter tutatur. nam ex his
Prædiis talenta argenti bina statim capiebat. hem viro vir
Quid præstar: De. bina queso. Nau. ac de rebus vilioribus
Multo: tamen duo talenta. De. hui. Nau. quid hēc tibi
Videntur: De. scilicet. Nau. virum me natam vellem

v 2

Quintus Actus

d. Vt satis quæ situm. Hoc totum pro vna persona q̄dam legunt.

e. Filia amici noſtri. Hoc est tua?

f. Cōmodius eſſe in omnes: & circa il lum qui duxit: & circa illam quę duxta eſt: et circa te ſo cer.

g. Pērliberalis vi fa eſt cum vidī mihi. Ordo eſt plibe ralis viſa eſt mihi.

Ego oſtenderem. De, certo ſcio. Na, quo paſto? De, parce Sodes; vt poſſis cum illa; ne te adoleſcens mulier defatiget? Nau, faciam vt iubes: ſed meum virum ab te exire video. Chr, hem demiphō iā illi datū eſt argentiū. De, curauī ilico: Chr, nolleſ datum: ſed video vxorem pene plus q̄plat erat. De, cur noſles chreme? Chr, iā recte. De, qd tu? & qd locut? Cum iſta eſt: q̄obrē hāc ducimus? Chr, tranſegi. De, qd ait Tandem? Chr, abduci non poteſt. De, qd nō pōt? Chr, qa Vterq; vtricq; eſt cordi. De, quid iſtuc noſtra? Chr, magni. Preterea cognatam comperi eſſe nobis. De, quid deliras? Chr, Sic erit: non temere dico, redi mecum in memoriam. De, Satin fanus eſt? Nau, hau obſecro caue in cognatam Pecces. De, non eſt. Chr, ne nega: patris nomen aliud Dicitum eſt: hoc tu errasti. De, non norat patrē. Chr, norat? De, Cur aliud dixit? Chr, nunq; ne hodie concedes mihi: Neq; intelliges. De, ſi tu nihil narras. Chr, pgis, Na, miror. Quid hoc eſt? De, eqdē hercle neſcio. Chr, v in ſcire? at(ita Me ſeruet iuppiter) ut propior illi q̄ ego ſū; ac tu nemo eſt. De, dij veſtrām fidē; eamus ad ipsam vna oēs nos; aut ſcire Aut neſcire hoc volo. Chr, ah. De, qd ē? Chre, ita ne paruu Mihi fidem apud te? De, v in me hoc credere. v in ſatis Quelitum mihi iſtuc eſſe: age fiat quid illa filia? amici Noſtri: quid futurū eſt? Ch, recte. De, hāc igitur mittim?: Chr, Quid ni? De, iſta maneāt. Chr, ſic. De, ire igitur tibi. Libet nauſistrata. Na, ſic pol cōmodius eſſe in omnes Arbitror(q̄ vt coeperas) manere hāc: nā pliberalis vifa eſt. (Quū vidī) mihi. De, quid iſtuc negocii eſt? Chre, iā ne Operuit hoſtiū? De, iam. Chr, o iuppiter dii nos respiciūt. Gnatā inueni nuptā cū tuo filio. De, Hē quo paſto id Potuit. Chr, nō ſatis tur? ē ad narrandum hic locus. De, at Tu intro abi. Chre, heus ne filii qdē nři hoc reciſcant volo

Antipho adoleſcens:

Aetus ſū (vtut meę res ſeſe habent) fratri obtigille Quod vult: quā ſcītum eſt ſemper hmoī parare? In animo tales cupiditates quibus (cū aduersa res Siēt) paulo mederi poſſis, b simul argētū vt reppit: Cura ſe expediuſt, ego nullo modo poſſum remedio me Euoluere ex his turbis: quin ſi hoc celetur patrī in metu Sin pateſit in probro ſiē: neq; domū nunc recipere: Niſi mihi eſſet ſpes oſtentata huiusce habende. Sed vbi nam getam inuenire poſſim: vt rogem Quod tempus conueniendi patris me capere perſuadeat.

Act^{us} ſū.
Antipho
ens perso na eſt.
b Para
re in animo. Venuſte aditum eſt and mo. Ennius in feſto. Sed quid ego b animo lamētor.
c. Cū res aduersa ſint: cū deſideraſe fuerint. i. cū harum pecunia ſuerint.
d. Si hoc celetur in metu ſim. avā koloν q̄oν q̄ra cū ppoſuſſet ſi hoc ce let: itulit ſim pateſit.
e. In probro ſiem. apud partem. ſ.



Rgentum
accipi la
ctia sic
inducitur
Phormionis: & q
st omnis

Prouenisse late
tur. Propria ea Pho
mio. Virgil^o in pri
mo. Connubio su
gam stabili: propri
amq^o dicabo.

b Vici^lim partes
tuas acturus est: se
cūdū illud quod
dictū. Reddūt ope
as mūrias.

c Te suā rogauit
rursum: vt ageres
parē. Iterū subau
diamus: & est zew
gma a superiore.

Phormio. Antiphō.

Pr. Rgentum accipi^o: tradidi lenoni: abduxī mulierē.
Curaui propria ea phedria vt potiretur. nam
Emisi est manu, nunc vna res mihi etiā restat: q^o est
Conficiunda: oculū ab senibus ad potandum vt habeā, nā
Aliquot hos sumam dīes. An, sed phormio adest. quid
Ais: Pho. quid: An. quidnam facturus phaedria: quonam
Pacto facietatem amoris ait se velle sumere. Pho. vici^lim^b
Partes tuas acturus est. An. quas: pho. vt fugitet patrem:
Telsuam rogauit rursu; vt ageres causam: vt pro se dices,
Nam potaturus est apud me: ego me ire senibus sunum
Dicam ad mercatū: ancillulam emptū: dudū quā dixit geta:
Ne quum hic non videant me: cōficerē credat argentū suū.
Sed hostiū p̄crepuit abs te. An, vide q̄s egrediat. Ph. geta ē.

Geta. Antiphō. Phormio.

Fortuna: o fors fortuna^d quantis commoditatibus
Quam subito hero meo antiphoni fortuna vestra
Hunc honerastis diem: An. quidnam hic sibi vult.
Ge. nosc^o amicos eius exonerastis metu: sed mihi nunc
Cesso: qui non humerum hunc exonerō pallio: atq^o hoīem
Propero inuenire: vt hēc que contigerint sciant: An. non tu
Intelligis quid hic narret. Phor. nō tu: An. nihil. Ph. catūdē
Ego. Ge. ad lenonē nūc ire pgā: ibi nūc sunt. An. heus geta.
Ge. hē tibi nū mir: aut nouū ē reuocari cursū quū iſtituer^e:
An. geta pergin hercle: nunq^o tu odio tuo me vincēs.
An. non manesc. Ge. vapulabis. An. id qdē tibi iā siet: n̄ ilī
Resistis: verbero. Ge. curialis vernula est q me vocat.
Familiariorē oportet esse hunc q minatur malum: sed is
Ne est quē quero: an non: ipse elt. Ph. con gredere actutū.
An. qd est: Ge. omniū quātū est q iuuant hominū. homo
Honorablemē: n̄ am sine cōtroversia a dijs solus diligere

Fors for
tuna. For
tuna dicta
est incerta
re. fors fortuna cuē^f
fortuna bonus.

b Fors fortuna
aliud fortuna est:
aliud fors fortuna
Nam fors fortuna
est cuiusdiem feltū
colune: q̄tī atē aliā
qua viūt: hui^o æ
des trans tyberi ē:
c Hunc ex onere
pallio. Recte quia
pallata fabula nō
togata. d Pers
gi hercle. Poteſt di
ſtingui: hic pergit:
& cōtūcte legi her
cle. e Nūq^o tuo
odio me vices. Va
pulabis: idem

f Id quidem iam
fiet. Id quod sibi di
ci audiuit minitatē:
& conueniens era
tor festinantis.
g Sane cōtrovers
ia. Sine ambigua
tate.

Quintus Actus

Antipho. An. ita velim: sed qd istuc credā esse ita: dici mihi
 Velim. Ge. satī est: si te delibutū gaudio reddo. An. enecas,
 Pho. Quin tu hinc pollicitationes aufer: & qd fers cedo.
 Ge. oh tu quoqz aderas phæmio. pho. aderam. sed tu quid
 Cessas? Ge. accipe hem vt modo' argentum tibi dedimus
 Apud forum recta domum sumus profecti interea mittit
 Herus me ad vxore tuā. An. q̄obrem? Ge. omitto. ploqui:
 Nam nihil ad hāc rē est antipho. vbi in gyneciū ire ocepio:
 Puer ad me occurrit mida: pone me apprehendit pallio:
 Resupinat: respicio: rogo quāobrem retineat me: ait esse
 Veritum intro ad herā accedere. sophrona modo fratrem
 Hluc (inquit) senis introduxit chremetem: eūqz nūcelle itus
 Cū illis. hoc vbi audiui ad fores: suspenso gradu placide
 Ire perrexī: accessi: astiti: animā compressi: aurem admoui:
 Ita animū ccepī attendere hoc modo sermonem captans.
 An. Euge geta. Ge. hic pulcherrimum facinus audiui: atqz
 Herde pene exclamauit gaudio. An. quod? Ge. quodnam
 Arbitrare? An. nescio. Gz. atqz mirificissimum patruus?
 Tuus est pater inuentus phanio vxori tuā. An. hē qd ais?
 Ge. Cum eius conseuit olim matre in lemno clanculum.
 Pho. somnium: vt in hēc ignoraret patrēs tuū. Ge. aliquid
 Credis phormio esse causæ: sed me censem potuisse omnia
 Intelligere extra hostium: intus quæ inter se ipsi egerint?
 phor. Atqz herde ego quoqz olim audiui istam fabulam.
 Ge. immo etiā dabo quo in q̄is credas. patruus interea inde
 Egreditur foras haud multo post cū patre: inderecipit
 Se intro denuo. ait vterqz tibi potestatem eius habendæ:
 Duri: deniqz ego sum missus vt te requirerem: atqz
 Abducere. An. hem q̄ i ergo rape me qd cessas? Ge. secero.
 An. o phormio vale. Pho. vale antipho: bene ita me
 Dij ament factū: & gaudeo tantā fortunam de improviso.
 Esse his datam: lūma eludendi occasio est mihi nūc senes:
 Et phædrig curā "adimere argentariam: ne cuiqz suorum

Aequaliū supplex siet. nā idē
 hoc argentum; ita vt datū est:
 Ingratis his datum erit. hoc q̄
 cogam: re ipsa repperi. nunc
 Gestus mihi vultusqz est ca:
 piēdus nouus: sed hīc cōcedā
 In angipostum hoc proximū
 īnde hisce oñdā mevbi erunt
 Egressi foras quo me assimu:
 larām ire in mercatū: nunc eo,

b Si te delibutum gaudio reddo:
 Ad animum transtulit: quod est cor:
 poris: nam delibutus vincit dictur.
 c Ut modo argentum. Vide narratio:
 nem coptam vnde opus est. Minus he:
 rus me ad vxorem tuam: cōuenit ad
 Autophonem hoc dicit.

k Pulcherrimū facin' audiui. Huluf:
 imp. il locos poētē acte: rubor indulgit:
 quos in his auctoris est cōmendatio.

l Patruus tuus Pater est inuētus Pha:
 rmio vxori tue. vt Salustius in primo. Li:
 beris eius aurunculus erat.
 m Argi herde ego quoqz illam audi:
 ui fabulam. Plautus in milit: glorio:
 Nam hoc columnatum poētē cīē man:
 daui barbaro. n Cūrā adimere ar:
 gentariam. Varietas prigudendi adimē:
 di occasio est.



Phormionis

Demipho. Phormio. Chremes:
 Dolis magnas merito gratias habeo: atq; ago: quando
 Hæc nobis frater prospere euenero. quantū potest
 Conueniēdus phormio est: priusquam dilapidet nostraras
 Triginta minas: vt auferam⁹. Pho. demiphonē (si est domi)
 Visam vt qd. De. nos ad te ibamus phormio. Ph. de eadē
 Hac fortasse causa: De. ita hercle. Pho. credidi. qd ad me
 Ibatis: ridiculum: an verebamini ne non id facerem quod
 Recepissem semel: heus heus quantumcumq; est hæc mea
 paupertas: tamen adhuc curauit vnum hoc quidem vt mihi
 Eset fides. Chr. est ne ea (ita vt dixi) liberalis: De. oppido.
 Pho. Idq; ad vos venio nunciatum demipho paratū me esse
 Vbi vultis vxorē dare. nā omnes posthabui res mihi (ita vt
 Parfuit) postq; tantopere id vos velle animū aduerteram:
 De. Atq; hic dehortatus est me ne illam tibi darē. nā qd erit
 Rumor populi (inquit) si id feceris: olim quum honeste
 Poterat: tum nō est data: nūc viduā extrudi turpe est: ferme
 Eadem oīa: que tute dudum corā me incusaueras. pho. satī
 Superbe illuditis me: De. qui: Pho. rogas? quia nec alterā
 Quidem illam potero ducere. nam quo redibo ore ad eam
 Quam contempserim: Chr. tū aut̄ antiphonē video aſeſe
 Amittere inuitum eam inique. De. tū aut̄ video filium
 Inuitum sane mulierem ab ſe mittere: ſed transi ſodes
 Ad forum: atq; illud mihi argentum rursum iube reſcribi
 Phormio. Pho. quod: ego ne perſcripsi porro illis
 Quibus debui: De. quid igitur ſiet: Pho. ſi viſ mihi
 Vxorem dare quā deſpondiſti ducā: ſin eſt vt velis manere
 Illam apud te: dos hic omnis maneat demipho. nā non eſt
 Aequū me propter vos decipi: preſertim quū ego vestri
 Honoris cauſa repudium alterae remiſerim: que dotis
 Tantundem dabat. De. I hinc in malam rem cum iſtac
 Magnificētia fugitiue: etiam nunc creditiſti te ignorariſt;

fol. CXXXIII

Aut tua facta adeo: Pho. irriſtor. De. tu ne hanc duceres?
 Si tibi data eſſet: Pho. ſac per iculum. De. vt ſilius
 Cum illa habitet apud te: hoc veſtrum conſilium fuit.
 Pho. queſo quid narras? De.
 quin tu argētum mihi cedo?
 Pho. Immo vero tu vxorē ceſdo. De. in ius ambula;
 Pho. In ius enim uero; ſi porro odiosi eſſe pergitis.

Riusq; dilapidet. Disperdat:
 b Visam vt quod: Apoſtoloſis ſecūda. c Ne non id facere quod recepiſſem ſemel:
 & deſtit ad me: vt in heauton. Non ad meretricem faciet. d Adhuc curauit

addidit adhuc: cſi potuſſet ſine hoc in reger ſenſuſ eſſe. e Que tute dudū cotam me incusaueras: noua locutio co ram me incusaueras: nō qui huc me incusaueras corā me incusaueras belle: vt ſi q; ī neget cōtra ſeipſum ſentire videaſ. f Satī ſuperbe illuditis me: & datis ū & acculatiū caſum regit illudo.
 g Rurſum iube reſcribi Phormio. Reſcribi reddi: ſeu per meſe ſcripura. Iube reſcribi, quoniam ad numeratio nem pecunia antecedit ſcriptura. Reſcribere diſcebanſ pro renumerare: & ſic inſert ne ego preſcripsi: porro illis: quibus debui. Hæc eſt ergo figura in qua ſecūda de primis ſignificantiam ſumunt.
 h Iube reſcribi per ſcripturam. Id eſt g menſa ſcripturam dari: vnde hoſie da tur chirographus domo exactis ne mē ſe ſcriptura. i Ne ego preſcripsi. Muſti per ſcripturam redi: muſti dedi: vt apud Virgilium. Dediſtur hic ſubito troſana per agmina rumor.
 k Quin tu mihi argētū cedo. Hoc ab utroq; cum clamore rufiſi accipientiū eſt. l In ius ambula. Ad iudicē eam ſilice nam ius pro loço eſt. Cicero. Quin te in ſure conſpicio.
 m Enim uero. ſi porro odiosi eſt. Vut tu iuuandum eſt: & pronunciatione ſtam minaciter ſuſpenditur eniuero. Eniuero ſi. p. Principium eſt aliquid

Quintus Aetius

per irā dicturi hic
 cum aliis ex alia q
 te: emuero hoc fer-
 re: & ferre dotatis
 ablativo: vt in eu-
 nuclo. Habeo alia
 multa. quæ nūc cō-
 donabuntur.
 n. Indotatis. Hoc
 est vt phantio:
 o. Etīa dotaus so-
 leo: vt Nauis trax.
 p. Nullus sum.
 Perī mortu⁹ sum.
 Auxesis. nam plus
 est nullus sum: q̄
 perit. q. Quid
 v̄s tibi argenteum
 quod habes cōdo-
 namus tibi. Visite
 rum subaudiendū
 est: vt sit: vis argen-
 tum quod habes:
 & est Asynthon
 inferendū.
 r. Condonamus
 tibi. Sic est illud as-
 pud Virgilii. Vul-
 tis & his mecum pa-
 riter p̄sidere regnū:
 s. Vrbē quam statuo
 vestra est.
 s. Malū ergo sic
 me iudicamini.
 Malum aduerbiū
 est interpositi indi-
 gnationis.
 t. Volo:nolo. Pri-
 mo singula separa-
 tum. deinde simul v̄
 traq̄ pronuncian-
 da sunt.
 v. Animo virili.
 A necessario adhor-
 ratur. x. Nostro
 vlcisci. Modo inge-
 nio frui.
 y. Hi gladiatoriū
 animo parato ad
 periculum 'hoc est
 ita perditio: ac teme-
 rano: vt nō sibi ca-
 ueāt: dūmodo vul-
 nerent. vt Salusti.
 Audius alter alter
 fauciare q̄ semper te-
 gere. z. Ad me
 affectant viam. Af-
 fectant viam. ple-
 nū: quod nos edy-
 pticos. a. Vt pla-
 cari possit. Vt pro-
 nō. b. Cū e
 medio excessit. Pro
 quis excessit: & ad
 dictum: & ad rōnē
 dici comicum est.
 c. Astute aggredi-
 min. Ironia: & p.
 prie aggredi. acce-
 der ad dīmīcandū
 est. bene ergo serua-
 De. quid facies. phor. ego ne: vos me" indotatis modo
 Patrocinari fortasse arbitramini etiam⁹ dotatis soleo.
 Chre. quid iē nostra. Phor. nihil: hic quandā noram cuius
 Vir vxorē. Chre. hē. De. quid est. Ph. lemni habuit aliam.
 Chre. nullus sum. Phor. ex qua filiā suscepit: & eā clam
 Educat. Chre. sepultus sum. Phor. hec adeo illi iam
 Denarrabo. De. obsecro. Chre. ne facias. Phor. oh tun is
 Eras. De. vt ludos facit missum te facimus. Pho. fabule.
 Chre. Q. uid vis⁹ tibi. argēntū qđ habes condonamus⁹.
 phor. Audio. quid vos (malū) ergo me si iudicamini
 Inepti. vestra puerili sententia: nolo: volo: volo: nolo:
 Rursum cape. cedo. quod dictum iudictum est.
 Quod modo erat ratum irritum est. Chr. quopacto:
 Aut vnde hic hec rescivit. De. nescio: nisi me dixisse
 Id nemini certe scio. Chr. monstri (ita me dij ament) simile.
 Pho. Inieci scrupulum. De. hē hiccine a nobis tantum
 Argenti auferat tam aperte irridens: emori herde
 Satius est. animo virili presentiq̄: vt sis para: vides
 Peccatum tuum iam esse elatum foras: necq; iam id celare
 Posse te vxorem tuam: nunc quod ipsa ex alijs auditura
 Sit chremes: id nosmet iudicare ipsi placabilius est.
 Tunc hunc imparatum poterimus nostro modo vlcisci.
 Phor. Atat nī mihi prōspicio hēreo: hi gladiatorio 'aiō
 Ad me⁹ affectant viam. Chr. at vereor vt placari possit.
 De. Bono animo es: ego redigam vos in gratiam hoc
 Fretus chreme: quum de medio⁹ excesserit: vnde hec
 Suscepta est tibi. pho. ita ne agitis mecum: satis me
 Astute⁹ aggredimini: non herde ex re istius me
 Instigasti demipho. ain tu⁹ tandem ybi peregre tibi
 Quod libitum fuit feceris: necq; huius sis veritus
 Foeminae primariae: quin nouo modo ei faceres
 Contumelias: venias nunc mihi precibus⁹ lautum
 Peccatum tuum. hisce ego illam dictis ita tibi
 Incensam dabo: vt ne restinguas lachrymis⁹
 Si extillaueris. De. malum: quod isti dij deaeq; omnes
 Diunt. tanq; ne affectum quenquam esse hominem
 Audacia: nonne hoc publicitus⁹ scelus hinc
 Deportarier in solas⁹ terras. Chr. in id redactus sum
 Loci: vt quid agam cum illo: nesciam prorsus.
 De. Ego Icio in ius⁹ eamus. Pho. in ius⁹ huc si quid libet.
 De. afflēquere: ac retine dum ego huc ieruos euoco.
 Chr. Etenim⁹ solus nequeo accurrere huc. Pho. vna⁹
 Iniuria est tecum. De. lege agito⁹ ergo. phor. altera
 Tecum chreme est. De. rape hunc. Pho. ita ne agitis:
 Eēnim uero voce est opus. nauis trata exi. Chr. os opprime.
 De. Impurum vide quantū valet. Pho. nauis trata inquā.
 Chr. non taces. Pho. taceam. De. nisi seq̄t: pungnos ī vētrē
 Ingere: vel oculum exclude. Pho. est ybi vos vlciscar locus,

uit translationem
 a gladiatori⁹ coe-
 ptā. d. Ain tu.
 Modo ad Chreme
 tem cum inuectio-
 ne conuersus est.
 e. Lautum pecca-
 tum tuum. Vt la-
 uem: vt maculam:
 f. Lachryms si ex-
 tillaueris. Si extilla-
 ueris. Exillare est
 guttare ex corpore:
 & extillare ipsum
 corpus guttatin si
 niri. ergo quasi to-
 tum in lachrymas
 conuerti: & ex toto
 extillate corpore.
 g. Publicitus fei-
 lus. Id est publica
 cura: atq; confilio:
 h. In solas terras.
 Signanter. Virgil⁹.
 Parchom: & fo-
 lis exegi montib⁹
 etium. Et Salusti:
 us in. i. Solis tuis:
 t. In ius camus.
 Ad proris sellam;
 modo enim locū
 significat.
 k. In ius huc qđ
 liber. Appare pa-
 rasitum ad domū
 sens Chremes nō
 ad forum abstrahit
 reliem.
 l. Enim solus. Pro
 ae posuit: vt turbu-
 lum ostenderet: sic
 alibi. Enim non si-
 niam. m. Una
 iniuria est. Id est a
 cito iniuriarum ex
 lege altera: quā sed
 sūt doteq; vxori.
 n. Lege agito et
 go. Lege agito di-
 cebari ei: cuius in
 tentio contemptib⁹
 lis aduersario vide
 batur: Plautus in
 Aulularia: lege agi-
 to: ei coenaz coque.
 o. Pugnos in vē-
 trem ingere. Vrba-
 ne in ventrem: qua-
 si parasito: an ven-
 trem totum parasit-
 um dicit. vt Lucili:
 in. it. Viuite clauco-
 nes comedones vi-
 uite vētres. An sim-
 plicer. quia qui re-
 sistit ne iequā col-
 lo trahētem abtor-
 to ore pādum sefa-
 cit: & ventrem pro-
 ficit. cum in ventre
 feritur curvatur: &
 sequitur.



q Vis nominat me. Hic
 velut con-
 trouersia i-
 n qua reus sit ma-
 rie male tractatio-
 nis: & est status q-
 litatis venialis.
 b Delirat miser ti-
 more. Vtq; deli-
 rat: & timore: nam
 deliratio senectuti
 conuenit: timor co-
 sciencie. c Miho
 mo dñi mdp̄ diūt.
 Querit Probus an-
 matrona iā famili-
 ariter mi homo re-
 sē dicat alieno: sed
 frustra: nam foemī
 narum oratio est:
 & si nō, blanditur
 blanda est.
 d Quid agimus.
 Facete additum.
 e Vbi mihi. Elegā-
 ter insertum mihi:
 vt in beatonti. Is
 mihi vbi abibit pl̄
 paulo sua que nar-
 rat facinora.
 f Ad vxores ven-
 tum est tum fiunt
 senes. Eleganter di-
 git fieri: & generali-
 ter inuidiosius q̄ si
 vnum accusaret se
 nem.
 g Ego Nausistra-
 ta. Qualitas venia-
 lis a concessa actio-
 ne. h Verba fi-
 unt mortuo: nō est
 passus parasit⁹: vt
 totam sententiam
 senex explicaret.
 i Nam neq; negli-
 gentia tua: neq; o-
 dio id fecit tuo: lo-

Nausistrata. Chremes. Phormio: Demipho.
 Vis nominat me: Chr. hem. Nua. quid istuc
 Turbē est obsecro mi vir: Phor. hem quid
 Nunc obticiuisti: Na. quis hic homo est: nō mihi
 Respondes: Phor. hiccine nunc tibi ut respondeat.
 Qui hercle vbi sit nescit: Chr. caue isti quicq; credas.
 Phae. Abi: tange. si non totus friget: me eneca.
 Chr. nihil est. Na. qd ergo est: qd istic narrat: Pho. iā scies?
 Auscultā. Chr. pergin credere. Nau. quid ego obsecro
 Huic credam: qui nihil dixit: Phor. delirat⁹ miser
 Timore, Nau. non pol temere est. q̄ tu iam times.
 Chr. Egon timeo: Phor. recte sane quando nihil times,
 Et hoc nihil est quod ego parro: tu narrā. De. Icelus tibi
 Narrat. Phor. echo tu: factum est abs te sedulo profratre.
 Nau. Mi vir non mihi narras: Chr. at. Nau. quid at?
 Chr. non opus est dicto. Phor. tibi qdē: at scito huic op⁹ est
 In lemno. Chr. hē qd ais: nō taces: Phor. clā te. Ch. hei mihi
 Phor. vxorem duxit. Nau. mi homo dñj melius diuit
 Phor. Sic factum. Nau. perij misera. Phor. & inde filiam
 Suscepit iam vnam dum tu dormis. Chr. quid agimus?
 Nau. proh dñj immortales facinus miserandum: & malum.
 Phae. hoc actū est. Na. qcq; est hodie factū indigni? q̄ mihi
 Vbi ad vxores⁹ ventum el: tum fiunt senes demipho
 Te appello: nam me cum hoc ipso distedet loqui.
 Hiccine erant itiones crebre: & mansiones diutinæ
 Lemni: hiccine erat que minuebat nostros fructus utilitas?
 De. ego nauistrata esse in hac re culpam meritā non nego.
 Sed eam: que sit ignoscenda. Phor. verba fiunt in ortuo.
 De. nam necq; negligentia tua: necq; odio id fecit tuo.
 Vinolentus fere ab hinc annos quindecim mulierculam
 Eam compressit; vnde hec nata est; necq; illam post attigit:

cus i hac causa pri-
cipalis est.

& ideo
 in duo diuisit: nec
 negligētia circa te:
 nec odio & quit fa-
 ctum. Præterea &
 præsto addidit de-
 fensionem.

k Vinolentus. Ab
 etate eius: a tempo-
 re criminis: a diui-
 nitione: contemptu
 q̄ pellicis: ab even-
 tu: ab animo facie-
 tis: q̄ mortua ē po-
 stremo: & precib⁹:
 & perilogum q̄

fecit ads
 monens illam ora-
 torie mansuetudis
 nis fug. Vinolentus.
 Ab imprudētia de-
 fensio.

l Ab hinc annos.
 xv. A tempore de-
 fensio.
 m Eam comprif-
 sit: quod interdum
 est non amoris: sed
 iniurie. & non atti-
 git postea ita facti
 poenituit.

Quintus Actus

a Aequo animo vt seras. Hic locus
est. i. quod futurum sit. Facilius enim igno-
scitur non ultra peccaturis. o Defungier. Defungi define-
re. p Porro minus. Quia dixit abhinc annos. xv.
q Senec' si verecudos facit: Modeste & grauiter. Quid
mihi hic affers: cal-
lidius vfa est ad xl
timum

conuersa ad ipsum
deinceps mariti.
r Quid mihi hic
affers. De q vi con-
tradictionis exulta-
tis parasitus: tan-
q pfecto mortuo
q aduerfario suo.
s Exequias Chre-
meti. Bono ordine.
primo delirat mi-
ser timore. post ver-
ba sunt mortuo:
ad victimū exequi-
as Chremeti: delis-
rat moritur: & tera-
tur. t Age nūc
Phormionem qui
volat lacessito. Vir-
gilius. Degenerem
q Neopolemum
narrare mement. .
v Faxo tali cum
mactarum sumo.
Pro eo quod ē cū.
sic frequenter vete-
res: Ennius. Omes
corde patrem p̄a-
bent animoq; beni-
gno circūsum.

x Ignosce: ora:
confiteor: purgat:
Verba venialis sta-
tus fūti: ignoce co-
fiterur.

y Tu tuū nomē
dic. Bene dicit tuus

Ea morte obiit: e medio abiit: qui fuit in hac re scrupulus:
Quā obrem te oro (vt alia tua facta sunt) equo" animo hæc
Feras. Na. qd ego equo animo cupio misera in hac re iam
Defungier: sed qd sperē: ætate porro' minus peccaturum
Putem. iam tum erat senex senectus' si verecudos facit:
An mea forma: atq; ætas nūc magis expetēda est demiphō:
Quid' mihi affers: q̄ obrem expetem: aut sperem porro nō
Fore. Ph. exequias chremeti qbus est cōmodū ire iā t̄ps est.
Sic dabo: age nūc phormionem qui volet lacessito.
Faxo' tali sit mactatus: atq; hic est infortunio.
Redeat sane in gratiam iam supplicij satis est mihi.
Habeat hæci quod dū viuat vſq; ad aurem obganniat.
Na. An meo merito credo. qd ego nūc cōmemorem tibi
Sigilatim. qualis in istū hūc fuerim. De. noui eque oīa tecū.
Na. Merito hoc modo videtur factum. De. minime gētū.
Verum quando iam accusando fieri infectum non potest:
Ignosce': orat: confitetur: purgat: quid vis amplius:
Pho. Enim uero prisq; hec det veniam mihi prospicam.
Et phedrię. heus nauistrata priusq; huic respondeas
Temere audi. Na. quid est: Pho. ego minas triginta
Per fallaciā ab isto abstuli: eas dedi tuo gnato: is pro sua
Amica lenonī dedit. Chr. hem quid est: Na. adeon hoc
Indignum tibi videtur: filius homo adolescens si habet
Vnam amicam: tu vxores duas nūfil pudet: quo ore
Illum obiurgabis: responde mihi: Chr. faciat: vt voleas.
Nau. Immo vt meam sciam: iam sententiam: necq; ego

Ignosco: nec promitto quicquam: neq; respondeo
Prīusq; gnatum video: eius iudicio permitto omnia:
Quod iubebit faciam. Pho. mulier sapiens es nauistrata.
Nau. Satin tibi est: Pho. immo vero pulchre discedo:
Et probe: & preter spem. Na. tuum' nomem dic quod est:
Pho. Mihin: phormio vestre' familię hercleamicus:
Et tuo" summus phedrię. Na. phormio at ego
Ecastor post hac tibi que potero: & que voles faciam:
Atq; dicam. Pho. benigne dicas. Nau. pol meritum est tuū.
Pho. Vin' primum ho die facere quod ego gaudeam
Nauistrata: & quod tuo viro oculi doleant. Na. cupio.
Pho. Me ad coenam voca. Nau. pol vero voco.
Phor. Eamus intro hinc. Nau. fiat: sed vbi' est
Phedria iudex' noster: phor. iam hic faxo aderit.
Valete; & plaudite. calliopius recensui;

pronomine viritur: quia non habet nomen: nam potentio
rum blandimentum circa inferiores hoc fuit: vt nomen eos
rum quererent: & cū audissent ipsis nominibus eos com-
pellerent statim: tale est in adelphis: Qui vocare. Geta homi
nem maximū precit: & cetera. z Velle familię. Hoc pro-
pter Antiphonis au-
micitiam dixit ami-
cus.

a Et tuo sum' pho-
drig amicus: Iteru
subaudiendum.

b Vi primū hodie
facere. Facete ex per-
sona parasitica be-
neficii optio facta
est: quod promise-
rat mulier.

c Sed vbi est iu-
dex. Bñ iudex. ad
illum enim mulier
illata sententia est.
vt cū ita agitur tu-
ta sint marito omnia:
& per ironiam
ridicule dicitur ea q
irata erat: vel irrita,
ta erat.

d Iudex noster. Ni-
hil facetus q̄ iudicem
capi aduersus
crimen voluntatis
patruq; & amato-
rem filium & tra-
trem Antiphonis:
cū nubet fūnta fi-
la. Iudex noster. te-
ribilis: scilicet cen-
sor paternarum de-
littiarum. Vides ig-
tur hic consultam
vxoris iracundia;

